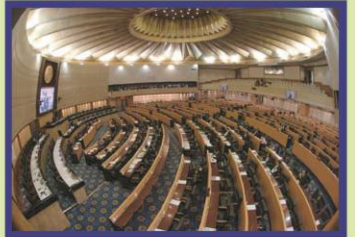

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ที่ราชพัสดุ
พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจกระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๕/๒๕๖๑
วันศุกร์ที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

อ.พ. ๘๔/๒๕๖๑

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ**ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.****(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

๑.๒ เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับ ไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ นอกพระราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกพระราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุก ที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.**(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)**

.....

**๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. มีเนื้อหารวม จำนวน ๕๐ มาตรา
สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้**

๑.๓.๑ บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“**ส่วนราชการ**” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุง
กระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
หรือศาลหรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา

“**หน่วยงานของรัฐ**” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐบาล
องค์การมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมาย
จัดตั้ง แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการ

“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

“**รัฐมนตรี**” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๓.๒ หมวด ๑ บททั่วไป

๑.๓.๒.๑ กำหนดให้ที่ราชพัสดุ ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สิน
ของแผ่นดินทุกชนิด ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ที่ดินที่สงวน
หรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๖)

๑.๓.๒.๒ กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เป็นที่ราชพัสดุ ได้แก่ ที่ดินรกร้าง
ว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
แต่ไม่รวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือ
เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมือง
ใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชน ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อ
หรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินขององค์การมหาชนนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน
หรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้
หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณ
แผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มา
โดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยไม่ได้

ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไว้ไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ (ร่างมาตรา ๓)

๑.๓.๒.๓ กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๘)

๑.๓.๓ หมวด ๒ คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

๑.๓.๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ให้อธิบดีกรมธนารักษ์ แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๙)

๑.๓.๓.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลาย หุจริต ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ (ร่างมาตรา ๑๐)

๑.๓.๓.๓ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๑.๓.๓.๔ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ออกเพราะ

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

บกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (ร่างมาตรา ๑๒)

๑.๓.๓.๕ กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๒๐ วันจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนดำรงตำแหน่งแทน (ร่างมาตรา ๑๓)

๑.๓.๓.๖ กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม (ร่างมาตรา ๑๔)

๑.๓.๓.๗ กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ เสนอแนะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๕)

๑.๓.๓.๘ กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุมอบหมายก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๖)

๑.๓.๔ หมวด ๓ การจัดทำและกรขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

๑.๓.๔.๑ กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๑๗)

๑.๓.๔.๒ กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้ เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ ให้กรมที่ดินแจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ กรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ให้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้ และเมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และกรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนอกเหนือจากกรณีดังกล่าวข้างต้น ให้จัดส่งต้นฉบับหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนั้น รวมทั้งรายการเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ ให้แก่กรมธนารักษ์โดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุซึ่งก่อนการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้กรมธนารักษ์ตรวจสอบการได้มาซึ่งที่ดินและสถานะของที่ดินให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๑๘)

๑.๓.๕ หมวด ๔ การใช้ การจัดหาประโยชน์ และการเรียกคืนที่ราชพัสดุ

๑.๓.๕.๑ กำหนดให้นำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๙)

๑.๓.๕.๒ กำหนดให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ที่ราชพัสดุ มีหน้าที่ใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์ และมีหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครองดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุเสนอต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนดด้วย (ร่างมาตรา ๒๐)

๑.๓.๕.๓ กำหนดให้ในกรณีที่มีการใช้ รื้อถอน หรือตัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ โดยยังเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิม ให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งกรมธนารักษ์ทราบ เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และในกรณีที่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ ให้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่ (ร่างมาตรา ๒๑)

๑.๓.๕.๔ กำหนดให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีเมื่อส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลิกใช้ที่ราชพัสดุครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิได้รับอนุญาต ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลา ๓ ปีนับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ (ร่างมาตรา ๒๒)

๑.๓.๕.๕ กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๒๓)

๑.๓.๕.๖ กำหนดให้ในกรณีที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ กระทรวงการคลังสามารถนำมาจัดหาประโยชน์ได้ (ร่างมาตรา ๒๔)

๑.๓.๕.๗ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ และให้กระทำได้เพื่อการสนับสนุนการดำเนินภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ การสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล การสงเคราะห์ข้าราชการ หรือสวัสดิการของข้าราชการ และกิจการอื่นตามที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

๑.๓.๕.๘ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้ทำเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากสัญญาเช่ากับกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๒๖)

๑.๓.๕.๙ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ โดยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์ สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ มูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง อันเป็นมูลค่าในเวลาที่สัญญาสิ้นสุดลงด้วย (ร่างมาตรา ๒๗)

๑.๓.๕.๑๐ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุตามมาตรา ๒๗ ซึ่งมีราคาที่ราชพัสดุเกินกว่า ๕๐๐ ล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุ และการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแลและติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า (ร่างมาตรา ๒๘)

๑.๓.๕.๑๑ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุตามมาตรา ๒๗ ที่เริ่มดำเนินการนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๒๙)

๑.๓.๖ หมวด ๕ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุและการถอนสภาพที่ราชพัสดุ

๑.๓.๖.๑ กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัตินั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๐)

๑.๓.๖.๒ กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๒ หรือกรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือโครงการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและกำหนดขั้นตอนและวิธีการโอนไว้เป็นการเฉพาะ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๓๑)

๑.๓.๖.๓ กำหนดให้ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการบริจาคหรือมีผู้อุทิศให้ หากไม่ได้นำที่ราชพัสดุนั้นไปใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้กำหนดหรือภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่มีการบริจาคหรืออุทิศให้ ให้ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้น ซึ่งการขอคืนนั้น ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทต้องขอคืนต่อกระทรวงการคลังภายใน ๓ ปี นับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น โดยยื่นคำร้องขอตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๓๒)

๑.๓.๖.๔ กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๓๒ แล้วเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ต้องแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ยื่นคำร้องขอทราบภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๓๓)

๑.๓.๖.๕ กำหนดให้การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๔)

๑.๓.๖.๖ กำหนดให้การถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ให้กระทำได้เมื่อกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๕)

๑.๓.๗ หมวด ๖ ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร

๑.๓.๗.๑ กำหนดให้ในหมวดนี้ “ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๓๖)

๑.๓.๗.๒ กำหนดให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ มีหน้าที่ปกครองดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่ในประเทศหรือเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ (ร่างมาตรา ๓๗)

๑.๓.๗.๓ กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานของส่วนราชการใดตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร และใช้ที่ราชพัสดุ ให้หัวหน้าหน่วยงานของส่วนราชการนั้น เป็นผู้ที่มีหน้าที่ปกครองดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๘)

๑.๓.๗.๔ กำหนดให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเรียกชื่ออย่างอื่นที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูต หรือกงสุลใหญ่ หรือหัวหน้าของหน่วยงานของส่วนราชการใดที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แล้วแต่กรณี ต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความรับผิดชอบเสนอต่อกรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๓๙)

๑.๓.๗.๕ กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๔๐)

๑.๓.๗.๖ กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๔๑)

๑.๓.๘ หมวด ๗ ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร

๑.๓.๘.๑ กำหนดให้ในหมวดนี้ “ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า สิทธิการครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้มาโดยวิธีการทางการทูตหรือเป็นไปตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ ที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ (ร่างมาตรา ๔๒)

๑.๓.๘.๒ กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๔๓)

๑.๓.๘.๓ กำหนดให้การปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดทำรายงาน และ โอนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๖ โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๔)

๑.๓.๙ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

๑.๓.๙.๑ กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ใดเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ที่ราชพัสดุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๔๕)

๑.๓.๙.๒ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการหรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือการกระทำและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (ร่างมาตรา ๔๕)

๑.๓.๑๐ บทเฉพาะกาล

๑.๓.๑๐.๑ กำหนดบทรองรับให้บรรดากฎกระทรวงหรือระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๗)

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๑.๓.๑๐.๒ กำหนดบทรองรับให้ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ต้องไม่เกิน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๘)

๑.๓.๑๐.๓ กำหนดบทรองรับให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่ได้ดำเนินการแล้ว หรืออยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้มีการประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จนกว่าจะได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้ทำการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้ว จึงให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ และในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด (ร่างมาตรา ๔๙)

๑.๓.๑๐.๔ กำหนดบทรองรับให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (ร่างมาตรา ๕๐)

๑.๔ ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

๑.๔.๑ ข้อดี

ด้านการบริหารราชการ

- ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วน ทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน
- ภาครัฐสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล
- เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป ซึ่งเป็นการช่วยแก้ไขปัญหการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

- เพื่อให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

- เพื่อให้มีความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ลดขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎหมายร่วมทุน

ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/ประชาชน

- เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่มีการสร้างภาระงบประมาณเพิ่มขึ้น หรือไปจำกัดสิทธิหรือเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน

- เพื่อให้การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุด้วยวิธีการเช่าที่ราชพัสดุที่เรียกเก็บเฉพาะค่าเช่าค่าธรรมเนียมโดยผู้ให้เช่าไม่มีส่วนร่วมในผลกำไรหรือขาดทุนไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ซึ่งจะทำให้ลดความซ้ำซ้อนและลดขั้นตอนในการดำเนินการเมื่อจะนำที่ราชพัสดุมาพัฒนาจัดหาประโยชน์ส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

- ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการติดต่อเข้ารับบริการจากภาครัฐ รวมทั้งสามารถนำที่ราชพัสดุมาสนับสนุนการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำที่ราชพัสดุมาจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย การเกษตร วิสาหกิจชุมชน หรือเช่าเพื่อกิจการในเชิงพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลในการสร้างงานแก่ชุมชนในท้องถิ่น

๑.๔.๑ ข้อสังเกต

ในระยะแรกของการบังคับใช้กฎหมายอาจมีความยุ่งยาก เนื่องจากต้องสร้างการรับรู้เกี่ยวกับมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุที่กำหนดขึ้นใหม่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่หลังจากได้ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้อง และหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกันแล้ว ความยุ่งยากก็จะลดน้อยลงไปตามลำดับ

๑.๕ กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. แล้ว เห็นว่าได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว (ดังปรากฏอยู่ในส่วนข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ หัวข้อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หน้า - ๑ - ถึง - ๒๐ -)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการ ของวงงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้นเพื่อประกอบการพิจารณา ของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ธันวาคม ๒๕๖๑

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุข เลขาธิการวุฒิสภา

นายทศพร แยมวงษ์ ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

นางปรียาภา ทาระ นิตินรชำนานการพิเศษ

นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการ

นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าหน้าที่งานธุรการอาวุโส

นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าหน้าที่งานธุรการชำนาญงาน

นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด เจ้าหน้าที่งานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสาร ประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้น ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๒ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	
• การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	- ๑ -
• หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)	- ๒๑ -
• ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	- ๓๓ -
• ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ	- ๓๕ -
• ข่าวเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ	- ๕๑ -
• บทความงานวิจัยเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ	- ๖๐ -

ภาคผนวก

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี	
ที่ นร ๐๕๐๓/๓๙๑๗๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑	
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	(๑)
: ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๒)
: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	(๑๓)
: ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	(๑๗)
: รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	(๑๙)
: สรุปผลการแสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	
ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน	
และผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น พร้อมทั้งคำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น	(๒๓)
: การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	(๔๗)
: แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญ	
กฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	(๔๙)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

๑.๒ เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติ บางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผล เท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใด ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ นอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้อง กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการ ที่ราชพัสดุ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้ การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับ กรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

๕. บทยกเลิกกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

๖. บทนิยามศัพท์ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวงทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญหรือศาลหรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐบาล องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งแต่ไม่รวมถึงส่วนราชการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๗. มาตรารักษาการ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๘. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๘.๑ หมวด ๑ บททั่วไป

๘.๑.๑ กำหนดให้ที่ราชพัสดุ ได้แก่ อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ที่ราชพัสดุ ได้แก่

- (๑) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด
- (๒) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
- (๓) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

๘.๑.๒ กำหนดให้อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เป็นที่ราชพัสดุ ได้แก่ ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชน ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อ หรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินขององค์การมหาชนนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไว้ไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือเพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย

(๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน

(๓) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชน ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินขององค์การมหาชนนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๕) อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๖) อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๗) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไว้ไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ

๘.๑.๓ กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ

ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

๘.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

๘.๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวน ๓ คน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ ให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์จำนวนไม่เกิน ๒ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน และอธิบดีกรมโยธาธิการ และผังเมือง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวนสามคน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๘.๒.๒ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ มีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๕ ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

๘.๒.๓ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๓ ปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน ๒ วาระไม่ได้ (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๘.๒.๔ กำหนดให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระแล้ว จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อตาย ลาออก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

๘.๒.๕ กำหนดให้ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง ๑๒๐ วันจะไม่แต่งตั้งก็ได้ และให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนดำรงตำแหน่งแทน (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะไม่แต่งตั้งก็ได้

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนดำรงตำแหน่งแทน

ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

๘.๒.๖ กำหนดให้การประชุมของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้กรรมการผู้นั้นแจ้งคณะกรรมการทราบ และไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

๘.๒.๗ กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุมิหน้าที่และอำนาจ ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ เสนอแนะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ
- (๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ
- (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร
- (๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๘.๒.๘ กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุมอบหมายก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

๘.๓ หมวด ๓ การจัดทำและการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

๘.๓.๑ กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๑๗)

มาตรา ๑๗ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๓.๒ กำหนดให้เพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้ เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ ให้กรมที่ดินแจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ กรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้

เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการ ตามกฎหมาย ให้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้ และเมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ ในที่ดินนั้น ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และกรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และกรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และกรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้ เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ ให้กรมที่ดินแจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

(๒) กรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดิน ที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้ และ เมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

(๓) กรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และกรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

ก่อนการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง ให้กรมธนารักษ์ตรวจสอบการได้มา ซึ่งที่ดินและสถานะของที่ดินให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๔ หมวด ๔ การใช้ การจัดหาประโยชน์ และการเรียกคืนที่ราชพัสดุ

๘.๔.๑ กำหนดให้นำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ร่างมาตรา ๑๙)

มาตรา ๑๙ ที่ราชพัสดุให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๘.๔.๒ กำหนดให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ที่ราชพัสดุมิหน้าที่ใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์ และมีหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุเสนอต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนดด้วย (ร่างมาตรา ๒๐)

มาตรา ๒๐ ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ที่ราชพัสดุ มีหน้าที่ใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์ และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ

(๒) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุเสนอต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๔.๓ กำหนดให้ในกรณีที่มีการใช้ รื้อถอน หรือตัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ โดยยังเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิม ให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งกรมธนารักษ์ทราบเพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง และในกรณีที่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ ให้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่ (ร่างมาตรา ๒๑)

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการใช้ รื้อถอน หรือตัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ โดยยังเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิม ให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งกรมธนารักษ์ทราบเพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุ ให้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่

๘.๔.๔ กำหนดให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีเมื่อส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลิกใช้ที่ราชพัสดุครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิได้รับอนุญาต ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลา ๓ ปีนับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ (ร่างมาตรา ๒๒)

มาตรา ๒๒ ให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เลิกใช้ที่ราชพัสดุ
- (๒) ครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิได้รับอนุญาต
- (๓) ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑
- (๔) ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์

กรณีตาม (๓) ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันสมควรก่อน ส่วนกรณีตาม (๔) ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลที่ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาที่กรมธนารักษ์กำหนด

เมื่อกรมธนารักษ์ได้เรียกคืนที่ราชพัสดุแล้ว แต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นไม่ส่งคืนที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาที่กรมธนารักษ์กำหนด ให้กรมธนารักษ์เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

๘.๔.๕ กำหนดให้ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๒๓)

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๔.๖ กำหนดให้ในกรณีที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ กระทรวงการคลังสามารถนำมาจัดหาประโยชน์ได้ (ร่างมาตรา ๒๔)

มาตรา ๒๔ ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ กระทรวงการคลังสามารถนำมาจัดหาประโยชน์ได้

๘.๔.๗ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ และให้กระทำได้เพื่อการสนับสนุนการดำเนินภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ การสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล การสงเคราะห์ข้าราชการหรือสวัสดิการของข้าราชการ และกิจการอื่นตามที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๒๕)

มาตรา ๒๕ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ และให้กระทำได้เพื่อการดังต่อไปนี้

- (๑) การสนับสนุนการดำเนินภารกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ
- (๒) การสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล การสงเคราะห์ข้าราชการ หรือสวัสดิการของข้าราชการ
- (๓) กิจการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๔.๘ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้ทำเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากสัญญาเช่ากับกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๒๖)

มาตรา ๒๖ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้ทำเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากสัญญาเช่ากับกระทรวงการคลัง

๘.๕.๙ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ โดยต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์ สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ มูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง อันเป็นมูลค่าในเวลาที่สัญญาสิ้นสุดลงด้วย (ร่างมาตรา ๒๗)

มาตรา ๒๗ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ โดยต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) วัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์
- (๒) สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น
- (๓) อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด
- (๔) ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ
- (๕) มูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง อันเป็นมูลค่าในเวลาที่สัญญาสิ้นสุดลง

๘.๕.๑๐ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุตามมาตรา ๒๗ ซึ่งมีราคาที่ราชพัสดุเกินกว่า ๕๐๐ ล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุ และการขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแลและติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า (ร่างมาตรา ๒๘)

มาตรา ๒๘ การจัดหาประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ ซึ่งมีราคาที่ราชพัสดุเกินกว่าห้าร้อยล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

การขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแลและติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า

ราคาที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง สำหรับกรณีที่ดินให้ถือราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

๘.๔.๑๑ กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุตามมาตรา ๒๗ ที่เริ่มดำเนินการนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๒๙)

มาตรา ๒๙ การจัดหาประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ ที่เริ่มดำเนินการนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๘.๕ หมวด ๕ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุและการถอนสภาพที่ราชพัสดุ

๘.๕.๑ กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัตินั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๐)

มาตรา ๓๐ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัตินั้นด้วย

๘.๕.๒ กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๒ หรือกรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือโครงการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและกำหนดขั้นตอนและวิธีการโอนไว้เป็นการเฉพาะ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร่างมาตรา ๓๑)

มาตรา ๓๑ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๒ หรือกรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือโครงการของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและกำหนดขั้นตอนและวิธีการโอนไว้เป็นการเฉพาะ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๘.๕.๓ กำหนดให้ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการบริจาคหรือมีผู้อุทิศให้ หากไม่ได้นำที่ราชพัสดุนั้นไปใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้กำหนดหรือภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่มีการบริจาคหรืออุทิศให้ ให้ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้น ซึ่งการขอคืนนั้น ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทต้องขอคืนต่อกระทรวงการคลังภายใน ๓ ปี นับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น โดยยื่นคำร้องขอตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๓๒)

มาตรา ๓๒ ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการบริจาคหรือมีผู้อุทิศให้ หากไม่ได้นำที่ราชพัสดุนั้นไปใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้กำหนดหรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการบริจาคหรืออุทิศให้ ให้ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้น

การขอคืนตามวรรคหนึ่ง ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทต้องขอคืนต่อกระทรวงการคลังภายในสามปีนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยยื่นคำร้องขอตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๘.๕.๔ กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๓๒ แล้วเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ต้องแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ยื่นคำร้องขอทราบภายใน ๑๘๐ วันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ และคำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้เป็นที่สุด (ร่างมาตรา ๓๓)

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๓๒ แล้วเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ต้องแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ยื่นคำร้องขอทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

๘.๕.๕ กำหนดให้การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๔)

มาตรา ๓๔ การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้ เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลัง ไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยให้ตรา เป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

๔.๕.๖ กำหนดให้การถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ ให้กระทำได้เมื่อกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามอีกต่อไป โดยให้ตราเป็น พระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย (ร่างมาตรา ๓๕)

มาตรา ๓๕ การถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ ให้กระทำได้ เมื่อกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

๔.๖ หมวด ๖ ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร

๔.๖.๑ กำหนดให้ในหมวดนี้ “ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็น ทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๓๖)

มาตรา ๓๖ ในหมวดนี้

“ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร

๔.๖.๒ กำหนดให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่ในประเทศหรือเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เว้นแต่ กรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ (ร่างมาตรา ๓๗)

มาตรา ๓๗ ให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่ในประเทศหรือเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ ในมาตรา ๓๘

๘.๖.๓ กำหนดให้ในกรณีที่หน่วยงานของส่วนราชการใดตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร และใช้ที่ราชพัสดุ ให้หัวหน้าหน่วยงานของส่วนราชการนั้น เป็นผู้มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๘)

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่หน่วยงานของส่วนราชการใดตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร และใช้ที่ราชพัสดุ ให้หัวหน้าหน่วยงานของส่วนราชการนั้น เป็นผู้มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดังกล่าว

๘.๖.๔ กำหนดให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเรียกชื่ออย่างอื่น ที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูต หรือกงสุลใหญ่ หรือหัวหน้าของหน่วยงานของส่วนราชการใดที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แล้วแต่กรณี ต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความรับผิดชอบเสนอต่อกรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๓๙)

มาตรา ๓๙ ให้บุคคลตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความรับผิดชอบเสนอต่อกรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๖.๕ กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๔๐)

มาตรา ๔๐ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๖.๖ กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๔๑)

มาตรา ๔๑ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

๘.๗ หมวด ๗ ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร

๘.๗.๑ กำหนดให้ในหมวดนี้ “ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า สิทธิการครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้มาโดยวิธีการทางการทูตหรือเป็นไปตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ ที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่ (ร่างมาตรา ๔๒)

มาตรา ๔๒ ในหมวดนี้

“ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า สิทธิการครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้มาโดยวิธีการทางการทูตหรือเป็นไปตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่

๘.๗.๒ กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด (ร่างมาตรา ๔๓)

มาตรา ๔๓ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

๘.๗.๓ กำหนดให้การปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดทำรายงาน และโอนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๖ โดยอนุโลม (ร่างมาตรา ๔๔)

มาตรา ๔๔ การปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดทำรายงาน และโอนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๖ โดยอนุโลม

๘.๘ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ

๘.๘.๑ กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ใดเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ที่ราชพัสดุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๕ ผู้ใดเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพแก่ที่ราชพัสดุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ในกรณีที่มีคำพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ ศาลมีอำนาจสั่งในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากที่ราชพัสดุนั้นด้วย บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดหรือมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

๘.๘.๒ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย (ร่างมาตรา ๔๕)

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่ทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๘.๙ บทเฉพาะกาล

๘.๙.๑ กำหนดบทรองรับให้บรรดากฎกระทรวงหรือระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๗)

มาตรา ๔๗ บรรดากฎกระทรวงหรือระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๘.๙.๒ กำหนดบทรองรับให้ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ต้องไม่เกิน ๑๒๐ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๘)

มาตรา ๔๘ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

๘.๙.๓ กำหนดบทรองรับให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่ได้ดำเนินการแล้ว หรืออยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้มีการประกาศเชิญชวน ให้เอกชนร่วมลงทุนแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จนกว่าจะได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้ทำการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้ว จึงให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ และในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด (ร่างมาตรา ๔๙)

มาตรา ๔๙ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่ได้ดำเนินการแล้วหรืออยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้มีการประกาศเชิญชวนให้เอกชนร่วมลงทุนแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จนกว่าจะได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้ทำการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้ว จึงให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘

ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

๘.๙.๔ กำหนดบทรองรับให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (ร่างมาตรา ๕๐)

มาตรา ๕๐ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ
พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

การดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*

๑. สรุปความจำเป็นในการตรากฎหมาย

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้อง กับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการ ที่ราชพัสดุ เพื่อกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มี การบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้^๑

๒. สรุปการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง แนวทางการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ วรรคสอง กรมธนารักษ์ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจ พิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ ดังนี้^๒

๒.๑ วิธีการ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น

๒.๑.๑ ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

วิธีการที่ ๑ รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับร่าง พระราชบัญญัติโดยมีหนังสือแจ้งขอทราบความคิดเห็นจากกระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

วิธีการที่ ๒ ฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชนทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีของกรมธนารักษ์ (www.treasury.go.th) ในระหว่างวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ราย รวมระยะเวลา ๑๕ วัน รวมจำนวนผู้เข้าชม ๑๓๑ ราย และของ

* เรียบเรียงโดย นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

^๑ บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

^๒ รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) รวมจำนวนผู้เข้าชม ๒๕๐ ราย โดยไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

วิธีการที่ ๓ รับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สำนักงานธนารักษ์ พื้นที่ ๗๖ พื้นที่ทั่วประเทศ ดำเนินการโดยการจัดประชุมในภาพรวมของกลุ่ม (Cluster) แต่ละกลุ่ม จำนวน ๑๘ กลุ่ม

วิธีการที่ ๔ จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติโดยตรง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๒.๑.๒ ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่าง ๆ ประชาชนทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีของกรมธนารักษ์ (www.treasury.go.th) ในระหว่างวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมระยะเวลา ๑๖ วัน รวมจำนวนผู้เข้าชม ๔๐๑ ราย และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) ในระหว่างวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมจำนวนผู้เข้าชม ๑๒๘ ราย

๒.๒ พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็น

๒.๓ ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น

หลังจากสิ้นสุดการเปิดรับฟังความคิดเห็นข้างต้น มีประชาชนเข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น โดยแบ่งความเห็นออกเป็น ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๓.๑ ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้าน หรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น คำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

มาตรา ๑

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่าโดยหลักการแล้วเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุที่มีการเสนอในครั้งนี้ และเสนอแนะว่าก่อนที่จะเป็นร่างกฎหมายที่รับฟังความคิดเห็น ควรจะมีการสัมมนาร่วมกันก่อนหรือไม่ สำหรับชื่อของพระราชบัญญัติน่าจะเป็นร่างพระราชบัญญัติที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ที่สื่อให้เห็นว่า เป็นที่ดินที่ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้ประโยชน์ และในร่างพระราชบัญญัติ มีหมวดหมู่แยกเป็นที่สงวน หวงห้าม ที่ราชพัสดุ เป็นต้น และมีข้อห่วงใยสำหรับที่ดินที่ได้มาจากกฎหมายเก่า ๆ

คำชี้แจง ประเด็นเรื่องชื่อ เห็นควรยืนยันตามชื่อเดิม เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ เป็นกฎหมายเฉพาะที่บังคับใช้กับทรัพย์สินของแผ่นดินเฉพาะที่อยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุ ตามนิยามในมาตรา ๔

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เห็นควรให้มีการแบ่งหมวดหมู่
ร่างพระราชบัญญัติให้มีความชัดเจน
คำชี้แจง ไม่สามารถจัดแบ่งหมวดหมู่

มาตรา ๓

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรแก้ไขเป็น “ให้ยกเลิก
พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้
แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดแย้งกับบทบัญญัติพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

คำชี้แจง คงตามร่างเดิม เนื่องจากเป็นการยกเลิกกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ
ที่บังคับใช้อยู่เดิม

มาตรา ๔

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คำนิยาม
มาตรา ๔ “ส่วนราชการ” กำหนดนิยามความหมายไว้โดยไม่ได้รวมถึงรัฐวิสาหกิจ เวลาใช้กฎหมาย
ก็จะเกิดปัญหาว่าระเบียบหลายตัวมีบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” แตกต่างกันยกตัวอย่างเช่น
พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ “ส่วนราชการ” ไม่ได้รวมถึงรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจจะเข้าคำว่า
หน่วยงานอื่นของรัฐหรือไม่ อาจจะมีปัญหาในการบังคับใช้ได้

คำชี้แจง มาตรา ๔ เป็นการให้คำนิยามเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุ
และการที่ไม่ให้คำนิยามของ “รัฐวิสาหกิจ” เพราะรัฐวิสาหกิจไม่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุเช่นเดียวกับ
หน่วยงานของรัฐอื่น โดยรัฐวิสาหกิจจะใช้ที่ราชพัสดุได้ด้วยวิธีการเช่า เช่นเดียวกับเอกชนทั่วไป

กรมที่ดิน ได้ตั้งข้อสังเกตในเรื่องของคำจำกัดความของคำว่า “ส่วนราชการ”
หน่วยราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น และ
หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ จะมีความสอดคล้องกับมาตรา ๔ ของ
ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ หรือไม่

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม เนื่องจากปัจจุบันมีการจัดตั้งองค์กรของรัฐรูปแบบ
ต่าง ๆ การแบ่งกลุ่มองค์กรของรัฐเป็นหลายกลุ่มก็เพื่อประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ
ในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ รวมถึงการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ที่จะได้กำหนด
ในกฎหมายลำดับรอง

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้ไขเป็น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล
องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมาย
จัดตั้ง

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิีงงบประมาณ

“องค์กรอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการหรือ
หน่วยงานของรัฐ และไม่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมธนารักษ์
กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรให้เพิ่มคำจำกัดความของ
“รัฐวิสาหกิจ”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรให้เพิ่มคำจำกัดความคำว่า
“รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล”

คำชี้แจง ในประเด็นเรื่องการกำหนดนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพระราชบัญญัติ
ไม่ได้นำมากำหนดไว้เพราะถือว่ารัฐวิสาหกิจอยู่ในกลุ่มของผู้ที่ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุด้วยวิธีการ
เช่าเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

มาตรา ๕

กระทรวงกลาโหม มีข้อสังเกตว่า “ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้” หมายความว่า
อย่างไร หมายความว่ารวมถึงที่ดินที่ทรงสงวนของกองทัพเรือด้วยหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติที่ราช
พัสดุเดิมไม่ได้มีคำว่า “ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้” บัญญัติไว้ มีเจตนารมณ์ในการบัญญัติไว้ มีผลดี
ผลเสียอย่างไร เห็นควรให้ตัดคำว่า “ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้” ตามมาตรา ๕ ออก

กองทัพเรือเห็นว่า เขตทรงสงวนของกองทัพเรือ ไม่ใช่ที่ราชพัสดุ

คำชี้แจง เห็นควรเพิ่มเติม “อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่
นอกราชอาณาจักร” อยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนสำหรับรายละเอียดอื่น
ให้คงตามร่างเดิมซึ่งเป็นไปตาม ตามแนวคำวินิจฉัยตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรเพิ่มตอนท้ายว่า “... อสังหาริมทรัพย์
อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรให้ตัด “และให้หมายความรวมถึง
ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
และส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว” เพราะจะทำให้
ความหมายของที่ราชพัสดุครอบคลุมมากกว่า

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรเพิ่มตอนท้ายว่า “และให้
หมายความรวมถึงอสังหาริมทรัพย์ ที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๖ เห็นควรให้แก้ไขเป็น “อสังหาริมทรัพย์
อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดและให้หมายความรวมถึงที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์
ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่น
ของรัฐได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว หรือไม่ก็ตาม

ให้ที่ราชพัสดุทุกชนิดได้รับการคุ้มครองไม่อาจยกอายุความแย้งการครอบครองหรือ
การครอบครองปรปักษ์ในที่ราชพัสดุ”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๙ เห็นควรเพิ่มเติม ความหมายที่ราชพัสดุ
เพื่อป้องกันกฎหมายฉบับอื่น ๆ ที่ประกาศแล้วมีผลทำให้ที่ราชพัสดุเสื่อมค่าลง ไม่สามารถเข้าใช้ได้
ตามวัตถุประสงค์

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ มีความเห็นว่า การบัญญัติให้ที่หวงห้ามไว้แต่ยังมีได้ใช้ประโยชน์ในราชการไม่เป็นที่ราชพัสดุ ขัดกับหลักการและเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่บัญญัติให้ที่ดินที่หวงห้ามไว้แต่ยังมีได้ใช้ประโยชน์เป็นที่ราชพัสดุ อีกทั้งมีคำพิพากษาศาลฎีกาเคยพิพากษาไว้ว่าที่ดินที่ประกาศสงวนหวงห้ามไว้ยังมีได้ใช้ประโยชน์เป็นที่ราชพัสดุ แม้คณะกรรมการกฤษฎีกาจะเคยวินิจฉัยไว้แล้ว แต่ก็เห็นว่าหากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาขัดแย้งกับคำพิพากษาศาลฎีกาต้องยึดถือคำพิพากษาของศาลฎีกา เพราะคำพิพากษาของศาลฎีกาคือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการที่มีอำนาจในการตัดสินการดำเนินการของหน่วยงานด้านปกครอง

จึงเห็นควร ให้คงความหมายของที่ราชพัสดุไว้ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘
กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ เห็นควรเพิ่ม “ ...หรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศ และส่วนราชการ ...”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๗ เห็นควรให้คงความหมายของที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ เนื่องจากความหมายของที่ราชพัสดุตามร่างพระราชบัญญัติมาตรา ๕ ทำให้มีการตีความแคบลง และมีปัญหาในแนวทางปฏิบัติ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรเพิ่มข้อความในวรรคท้าย “ทั้งนี้ รวมถึงที่ดินในบทบัญญัติ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๓)” ด้วย

มาตรา ๖

กระทรวงกลาโหม ได้แสดงความคิดเห็นว่า เดิมพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ (๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ ตามมาตรา ๖ (๒) “อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน” โดยตัดคำว่า “ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ” จะส่งผลอย่างไรหรือไม่ซึ่งคำว่า “เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ” มาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒) เมื่อตัดออกไปจะส่งผลต่อการดำเนินคดีทางแพ่งหรือไม่ อย่างไร

คำชี้แจง เห็นควรเพิ่มเติม “ไม่เป็นหรือ” เนื่องจาก คำว่า “ไม่เป็น” กับ “ไม่ถือเป็น” มีความหมายแตกต่างกันถึงแม้ผลจะตรงกัน ซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และ (๒) แม้จะเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินสาธารณสมบัติของแผ่นดินก็ตามแต่ไม่เป็นที่ราชพัสดุ แต่อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ นิติบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งตามความหมายแล้วย่อมถือว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและอยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุ แต่กฎหมายบัญญัติไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ สำหรับประเด็นอื่น ๆ เห็นควรคงตามร่างเดิม

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ แก้ไขร่างมาตรา ๖ เป็น “อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรให้ตัด (๔), (๕) ออก เพราะเนื้อความใน (๖) ครอบคลุมทั้ง (๔), (๕) แล้ว

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เห็นควรให้ความหมายของรายได้ และทรัพย์สินของสถานศึกษาให้มีความชัดเจนว่ารายได้คืออะไร และทรัพย์สินคืออะไร

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๙ เห็นควรเพิ่ม (๗) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายอื่นบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะและทับซ้อนที่ราชพัสดุ ก็ให้ถือว่าไม่เป็นที่ราชพัสดุ เช่น พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ มีความเห็นว่า ควรเพิ่มข้อความใน

(๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒)

(๕) มีความเห็นว่า คำว่า “ดำเนินการ” อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติและการตีความในอนาคต จึงควรเขียนให้ชัดเจนว่า “เป็นการได้มาโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน” แทนคำว่า “ดำเนินการโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ ตามร่างมาตรา ๖ (๒) เห็นควรให้คงคำว่า “เช่น ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ”

เห็นควรรวม มาตรา ๙ (๖) และ (๕) เป็น “อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรอื่นของรัฐที่มีกฎหมาย จัดตั้งและดำเนินการโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินและมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไม่ให้ ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๕

มาตรา ๖ (๒) เพิ่มเติม เช่น ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

เพิ่ม (๗) ที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมาย ว่าด้วยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรเพิ่มข้อความตอนท้ายร่างมาตรา ๖ (๔) “ยกเว้นการได้มาของที่ดินโดยมีผู้อุทิศให้ก่อนพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๘

กระทรวงกลาโหม ได้กำหนดเรื่องคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ เห็นควรให้เพิ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการแก้ไขการบุกรุกที่ดินเข้าไปด้วย

คำชี้แจง เห็นควรปรับปรุงร่างมาตรา ๘ โดยเพิ่มผู้อำนวยการสำนัก หรือกองที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ คำว่า “ผู้ทรงคุณวุฒิอื่น” ในร่างเดิม อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด เพิ่มทางเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน เห็นควรแก้เป็น

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐศาสตร์ การวางแผนแม่บทการใช้ที่ดิน การเงิน หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวนไม่เกินสามคน

ให้อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมายผู้อำนวยการสำนักกฎหมายหรือกองในกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คำชี้แจง สำหรับประเด็นอื่น ๆ เห็นควรคงตามร่างเดิมเนื่องจาก

- การแก้ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐทุกประเภทมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่เป็นหลักเกณฑ์กลางซึ่งหน่วยงานของรัฐผู้ปกครองดูแลที่ดินของรัฐทุกประเภทต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว จึงเห็นว่าในขณะนี้ยังไม่จำเป็นต้องเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิการแก้ปัญหาการบุกรุกในกรรมการที่ราชพัสดุ

- สำหรับการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ การกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีน่าจะทำให้เกิดความคล่องตัวมากกว่า

- ปัจจุบันสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคลทั้งที่อยู่/ไม่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษา มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ หรือจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด จึงยังไม่จำเป็นต้องเพิ่มเติมองค์ประกอบในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เห็นควรกำหนดวิธีการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้ชัดเจน

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรเพิ่มตอนท้ายว่า “และให้ผู้อำนวยการสำนักหรือผู้อำนวยการกองที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรให้คงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ มีความเห็นว่าการตามกฎหมายเดิมได้กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่งหมายความว่าได้กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบไว้ หากไม่กำหนดไว้ตามเดิมอาจมีปัญหว่าหน่วยงานใดจะเป็นผู้รับผิดชอบนำเสนอเรื่องให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุพิจารณา ดังนี้ จึงเห็นควรให้มีตำแหน่งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการไว้หนึ่งตำแหน่ง

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ เห็นควรให้คง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการที่ราชพัสดุ และให้เพิ่มผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๕ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการที่ราชพัสดุ เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากมีที่ราชพัสดุอยู่ในความครอบครองของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียน) อยู่เป็นจำนวนมาก

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๗ เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ดังนี้

- ผู้อำนวยการสำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานคร หรือ ผู้อำนวยการกองภูมิภาค เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากมีหน่วยงานในสังกัดใช้ประโยชน์จำนวนมาก

มาตรา ๙

กระทรวงกลาโหม ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ มาตรา ๙ (๒) “รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย” ควรกำหนดกรอบอำนาจในการเรียกคืนไว้ให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์ในการเรียกคืนว่าเพื่อประการใด

คำชี้แจง เห็นควรปรับปรุงโดยตัดคำว่า “ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร” ในมาตรา ๙ (๑) และ (๒) เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มเติมคำนิยาม ของคำว่า “ที่ราชพัสดุ” โดยให้รวมถึง อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้ไขเป็น มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตาม (๒) ให้ออกเป็นกฎกระทรวง

คำชี้แจง สำหรับการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่ราชพัสดุในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียกคืนที่ราชพัสดุจากผู้ใช้ประโยชน์มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดทางราชการในภาพรวม

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เสนอปรับปรุงมาตรา ๙ (๔) เห็นควรให้ยกเลิก ไม่ควรให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการคณะกรรมการและมีอำนาจเหนือพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ ตามร่างมาตรา ๙ (๑) และ (๒) เห็นควรตัดคำว่า ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักรเนื่องจากนิยามไว้ในมาตรา ๕ แล้ว

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ มีความเห็นว่า

(๒) ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือยเกินจำเป็นแค่ระบุไว้ว่า “กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร” ก็ครอบคลุมแล้ว อีกทั้งได้ระบุไว้ท้าย มาตรา ๙ แล้วด้วย

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๒ ตามร่างมาตรา ๙ (๓) เห็นควรใช้คำว่า “ดำเนินการ” แทนคำว่า “ปฏิบัติ”

มาตรา ๑๐

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แสดงความเห็นว่าในมาตรา ๑๐ เห็นควรให้แก้เป็น

วรรคสอง “เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึง ... วัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้”

วรรคสาม “เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”

อ้างอิงจากราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ เห็นควรปรับปรุงตามที่เสนอ**

คำชี้แจง เห็นควรปรับปรุงเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ ให้ชัดเจนขึ้น โดยเทียบเคียงจากราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้ไขเป็น มาตรา ๙ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่ต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงเว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงหกสิบวันและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ กรรมการผู้ซึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

คำชี้แจง เห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเทียบเคียงจากราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๐ วรรคสอง เป็น “ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรเพิ่มวรรคสาม “ในกรณีที่ยังไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้นปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรเพิ่มให้ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ราชพัสดุตามวรรคสอง น่าจะเป็นการแต่งตั้งทดแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่างไว้ตาม มาตรา ๑๑ ดังนั้น ควรระบุให้ชัดเจน

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๕ ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และยังไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการแทนควรให้ทำหน้าที่ไปพลางก่อน

มาตรา ๑๒

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แสดงความคิดเห็นว่า

๑. ควรเพิ่มอีก ๑ มาตรา กำหนดคุณสมบัติและลักษณะที่ไม่ต้องห้าม เช่น ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการหรือในธุรกิจเกี่ยวกับ (ปรับให้เข้ากับที่ราชพัสดุ)

๒. มาตรา ๑๑ (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะอะไร เช่น บกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

๓. มาตรา ๑๑ เพิ่มเรื่องการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามมาตราใด

อ้างอิงจากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

คำชี้แจง เห็นควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพ้นตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยเทียบเคียง พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ แก้ไขเป็นมาตรา ๑๐

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรตัดใน (๖) “โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ” ออก

มาตรา ๑๓

กระทรวงกลาโหม ได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรให้ตัดออก และใช้ถ้อยคำว่า ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการโดยอนุโลม

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม เนื่องจากเป็นการบัญญัติกฎหมายขึ้นเฉพาะ จึงควรกำหนดบทบัญญัติในเรื่องการประชุมคณะกรรมการไว้ ซึ่งไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๒ วรรคสี่ ตอนท้าย เป็น “แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียงในเรื่องนั้น”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรให้กำหนดมาตรการบังคับ หากตรวจสอบพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒ และ ๑๓ ได้แสดงความคิดเห็นว่าถ้อยคำในวรรคสาม “กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย” ควรจะเป็น “กรรมการผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสีย”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรแก้ไขข้อความในวรรคท้าย “แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม” เป็น “และไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม”

มาตรา ๑๔

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรให้นำไปรวมกับมาตรา ๙ เพื่อให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒ และ ๑๓ ควรนำไปรวมไว้ในมาตรา ๙ ทั้งนี้ เพื่อให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ อยู่รวมในมาตราเดียว เพื่อความสะดวกในการค้นหา ศึกษา และการใช้กฎหมาย

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม

มาตรา ๑๕

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรเพิ่มข้อความวรรคสอง เป็น “ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่นและที่ราชพัสดุที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒ และ ๑๓ ควรเพิ่มเติมถ้อยคำในวรรคสองเป็น “ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ตามความวรรคแรกให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม

มาตรา ๑๖

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรให้ตัดมาตรา ๑๕ ออก

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรตัดเนื้อหาในมาตรา ๑๕ ออก และควรนำไปรวมไว้ในมาตรา ๑๔

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม

มาตรา ๑๗

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรตัดคำว่า “เพื่อประโยชน์ เช่นนั้น” เพื่อป้องกันการตีความที่เฉพาะเจาะจง

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นว่ากรณีกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนที่ดินไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะแล้วให้สามารถนำมาจัดประโยชน์ได้เลยโดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการถอนสภาพ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๙ เห็นควรตัดคำว่า “เพื่อประโยชน์ เช่นนั้น”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ ควรเพิ่มถ้อยคำเป็น “การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ รวมทั้งที่สงวนหรือหวงห้าม ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้นหรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรให้แก้ไขข้อความ “ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น” เป็น “ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้”

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม

มาตรา ๑๘

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ได้แสดงความเห็นว่า เห็นด้วยตามร่างมาตรา ๑๗ วรรคสอง เนื่องจากสอดคล้องกับกฎหมายร่วมลงทุนที่อยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขกระทรวงกลาโหม เห็นควรให้เพิ่มข้อความว่า “สำหรับที่ราชพัสดุที่ใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการทหาร หากกระทรวงการคลังจะนำที่ราชพัสดุนั้นไปดำเนินการใด ๆ ต้องได้รับความยินยอมจากส่วนราชการทหารผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นก่อนทุกกรณี”

กรณีที่ดินราชพัสดุที่กลาโหมใช้ประโยชน์ตามภารกิจเพื่อความมั่นคงของรัฐ และเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐสามารถกำหนดให้ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐได้หรือไม่เพียงใด

ที่ดินราชพัสดุที่กลาโหมใช้ประโยชน์ตามภารกิจเพื่อความมั่นคงของรัฐ และเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนจะให้กรมธนารักษ์ทุกกรณีอาจจะไม่เหมาะสม อาจต้องมีนโยบายรัฐบาลเป็นกรณี ๆ ไปได้

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้เป็น วรรคสอง “... การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่โครงการที่เกี่ยวข้องหรือเป็นโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ หรือที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

หรือใช้คำว่า “การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุไม่เป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชน ...”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นว่า อำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังเป็นไปตามพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม อยู่แล้ว ซึ่งอำนาจหน้าที่ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และจัดประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ เป็นอำนาจของกรมธนารักษ์ ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมธนารักษ์

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๓ เห็นควรยกเว้นให้การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุไม่อยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐหรือกำหนดให้ชัดเจนว่าโครงการประเภทใดบ้างที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรให้กระทรวงการคลังมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการพัฒนาที่ราชพัสดุ

เพิ่มบทบังคับ อำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในการเรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการเพื่อนำมาบริหารจัดการตามหน้าที่ได้มากขึ้นกว่าเดิม

มาตรา ๑๙

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๗

- หากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐ ไม่มีการรายงานต่อกรมธนารักษ์หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ควรมีมาตรการอะไรบังคับหรือไม่ อย่างไร

- ควรเพิ่มบทลงโทษ หากส่วนราชการ หรือหน่วยงาน หรือองค์กรฯ ปล่อยปละละเลยให้มีการบุกรุกที่ราชพัสดุในความครอบครองจะต้องรับผิดชอบทุกกรณี

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรให้ตัดออก เป็นรายละเอียดควรกำหนดไว้ในกฎกระทรวง หรือระเบียบการปกครอง ดูแล ...

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นว่าคำว่า “อำนาจหน้าที่” น่าจะทับซ้อนกับกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมธนารักษ์

เนื้อความช่วงท้าย “ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

เห็นควรใช้คำว่า “หลักเกณฑ์” แทนคำว่า “ระเบียบ” เพราะการออกระเบียบอาศัยอำนาจตามกฎกระทรวง

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๓ เห็นควรให้จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครองฯ ต่อกรมธนารักษ์ตามกำหนดระยะเวลาและตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด โดยไม่มีการระบุทุกสองปี เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดได้ตามความเหมาะสม

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรกำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุต้องทำรายงานด้วย (เช่นกรณีการประปาส่วนภูมิภาคตามพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๔๒

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นว่าการรายงานทุกสองปี นานเกินไป และไม่มีมาตรการบังคับหากส่วนราชการนั้นไม่ปฏิบัติตาม เห็นควรให้จัดทำรายงานทุกปี และมีมาตรการบังคับหากหน่วยงานนั้นไม่ดำเนินการ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒ และ ๑๓ เห็นควรปรับแก้การกำหนดระยะเวลาออก โดยใช้ถ้อยคำว่า “ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง” เพราะ พ.ร.บ. ควรเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักการไว้เป็นนามธรรม ส่วนรายละเอียดน่าจะกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง และควรเพิ่มเติมวรรคสองให้การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุจะต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ เห็นควรตัดออกเพราะสามารถกำหนดในระเบียบได้

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรแก้ไขข้อความวรรคท้าย เป็น “ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด”

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม บทบัญญัติมาตรานี้ได้กำหนดขึ้นใหม่เพื่อใช้บังคับกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่มีอำนาจปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุตามกฎหมายเฉพาะโดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุกำหนด เช่น กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันไม่มีการรายงานข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุให้กระทรวงการคลังหรือกรมธนารักษ์ทราบ การกำหนดเรื่องนี้ไว้ในร่างพระราชบัญญัติจึงจะมีผลบังคับ

มาตรา ๒๐

กรมที่ดิน ได้แสดงความคิดเห็นว่า เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้ว เราจะนำเรื่องนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และหลังจากนั้นมีหนังสือเวียนของกรมธนารักษ์ ที่ กค ๐๔๐๗/๖๖๔๘ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๓๖ แจ้งว่าเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้วให้กรมที่ดินแจ้งกรมธนารักษ์ทราบด้วย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยได้มีกำหนดไว้ทุกฉบับ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ปัจจุบันเป็นระเบียบกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินแล้วกรมที่ดินแจ้งไปที่กรมธนารักษ์ ทุกแปลง “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้เข้าครอบครองใช้ประโยชน์ ในที่ดินแล้ว” ตรงนี้จะขัดแย้งหรือไม่เพราะว่า ขั้นตอนการออกพระราชกฤษฎีกาได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแล้ว

คำชี้แจง เห็นควรปรับปรุง โดยเพิ่มเติม “หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เป็นผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดินที่ถอนสภาพด้วย สำหรับประเด็นอื่นให้คงตามร่างเดิม

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้ไขเป็น “ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐใช้ประโยชน์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้เข้าครอบครองใช้ประโยชน์ ในที่ดินแล้ว ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น แล้วแต่กรณี แจ้งกระทรวงการคลังทราบโดยเร็วเพื่อจัดขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุต่อไปนำเสนอรายการที่ดินดังกล่าวขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันประกาศพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพในราชกิจจานุเบกษา”

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ ทั้งนี้มีผลใช้บังคับกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยหรือไม่

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๖ เห็นควรให้เพิ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ มีความเห็นว่า ควรปรับแก้ข้อความโดยใช้ข้อความดังต่อไปนี้แทน “ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งได้จัดให้ขึ้นทะเบียน เพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการตามประมวลกฎหมายที่ดิน ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ”

มาตรา ๒๑

กระทรวงกลาโหม ได้แสดงความเห็นว่า คำว่า สงวนหรือหวงห้าม เป็นที่ราชพัสดุหรือไม่ การสงวนหรือหวงห้ามเมื่อได้ใช้ต้องขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุมีผลดีหรือผลเสียต่อส่วนราชการหรือกระทรวงการคลังหรือไม่

คำชี้แจง เห็นคงตามร่างเดิม เพื่อให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่วินิจฉัยว่าที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ จะมีสถานะเป็นที่ราชพัสดุเมื่อส่วนราชการนั้นได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว สำหรับการกำหนดว่า ให้แจ้งกระทรวงการคลังทราบโดยเร็ว เพื่อจัดขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ต่อไป คำว่า “โดยเร็ว” จะมีความยืดหยุ่นและคล่องตัว

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้ไขเป็น “... หรือองค์กรอื่นของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้วให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น แล้วแต่กรณีนำเสนอรายการที่ดินดังกล่าวขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่เข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น”

คำชี้แจง กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุเป็นกฎหมายจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ การไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดย่อมถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ผิดวินัย

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรตัดออกทั้งมาตรา เพื่อให้สอดคล้องกับความเห็นในมาตรา ๕ ที่แก้ไข

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ ให้ขยายคำจำกัดความว่า “โดยเร็ว” ให้มีความชัดเจนและหากไม่ดำเนินการควรกำหนดบทลงโทษ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ เห็นควรยกเลิก มาตรา ๒๐ แล้วให้ไปกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฯ

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๗ เห็นควรตัดออก เนื่องจากไม่สอดคล้องกับความหมายของที่ราชพัสดุที่ให้ข้อเสนอแนะตามมาตรา ๕

มาตรา ๒๓

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรแก้ไขเป็น “ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ทั้งนี้ให้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศพระราชบัญญัติฉบับนี้ในราชกิจจานุเบกษา”

คำชี้แจง คงตามร่างเดิม

มาตรา ๒๔

กระทรวงกลาโหม ได้แสดงความเห็นว่า ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐยังไม่แล้วเสร็จร่างพระราชบัญญัตินี้เกี่ยวข้องกับกฎหมายดังกล่าวโดยตรงสมควรรอให้กฎหมายดังกล่าวแล้วเสร็จเสียก่อน เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกัน

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เห็นควรให้นำไปต่อกับมาตรา ๑๗

คำชี้แจง เห็นคงตามร่างเดิม เพราะการกำหนดเป็นบทเฉพาะการเหมาะสมแล้ว

มาตรา ๒๕

คำชี้แจง เห็นควรเพิ่มเติมโทษทางอาญาสำหรับผู้บุกรุกเข้าใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ โดยมีขอบ โดยเทียบเคียงบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา ๙ และ ๑๐๘ ทวิ ประกอบกับ แนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๘๑/๒๕๕๐

มาตรา ๒๖

กระทรวงกลาโหม ได้แสดงความคิดเห็นว่า เสนอให้เพิ่มบทบัญญัติที่มอบอำนาจ ให้กระทรวงกลาโหมดำเนินคดีแพ่งได้ เช่นเดียวกับคดีอาญา เนื่องจากจะทำให้กระทรวงกลาโหม มีอำนาจฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายทางแพ่งได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยค่าธรรมเนียม ในการฟ้องร้องคดีให้เป็นของกรมธนารักษ์ เห็นควรให้เพิ่มบทบัญญัติให้มีสภาพบังคับสำหรับผู้ ที่บุกรุกที่ราชพัสดุ โดยให้มีโทษทางอาญาหรือความรับผิดชอบทางแพ่ง

คำชี้แจง เห็นควรคงตามร่างเดิม

กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ ได้แสดงความคิดเห็นว่า เห็นควรให้เพิ่ม อีกมาตราก่อนมาตรา ๒๕ ความว่า “บรรดาที่ราชพัสดุที่กระทรวง ทบวง กรม ได้มาโดยกฎหมายว่า ด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรือโดยการแลกเปลี่ยนกรรมสิทธิ์กับเอกชน หรือโดยประการอื่น ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้โอนมาเป็นของกระทรวงการคลัง”

คำชี้แจง ความหมายของที่ราชพัสดุตามมาตรา ๕ ครอบคลุมแล้ว

๒.๓.๒ ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น คำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น ดังนี้

มาตรา ๘ ได้มีการแสดงความคิดเห็นของส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้องว่า ตามร่างมาตรา ๘ ได้ตัดข้อความในมาตรา ๕ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เห็นควร ให้คงไว้ตามเดิม เนื่องจากมาตรา ๕ วรรคสอง มีความสอดคล้องกับมาตรา ๑๑ ของ พระราชบัญญัติ ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากยังมีที่ดินที่ส่วนราชการได้มาก่อนพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ อีกจำนวนหนึ่งที่พบว่าในขณะที่ได้มาได้จดทะเบียนผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ หรือเป็น ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในหนังสือสำคัญ บางส่วนราชการยังไม่นำส่งให้กรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์ พื้นที่ ทำการโอนเปลี่ยนนามให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ซึ่งหากกฎหมายใหม่ประกาศใช้ อาจตีความว่า ไม่ต้องโอนที่ราชพัสดุมาเป็นของกระทรวงการคลังแล้ว

คำชี้แจง ความหมายของที่ราชพัสดุ ตามร่างที่เสนอมาตรา ๖ ได้ครอบคลุม อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่บรรดากระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ได้มาแล้ว และ กระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ โดยผลของกฎหมาย จึงเห็นควรคงตามร่างที่สำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา

มาตรา ๒๒ (๓) ประเด็นการเรียกคืนที่ราชพัสดุ ได้มีการแสดงความคิดเห็นของส่วน ราชการ/ผู้เกี่ยวข้องว่า การที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ในความหมายนี้ หมายถึงต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ครบถ้วนทั้งมาตราหรือไม่ ซึ่งหากตีความว่าต้องปฏิบัติทั้งมาตรา

จึงจะเรียกคืนที่ราชพัสดุได้จะยากในการปฏิบัติ เพราะตามมาตรา ๒๐ (๒) ส่วนใหญ่หน่วยงานผู้ใช้ไม่เคยจัดทำรายงานให้ทราบ

คำชี้แจง ข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ส่วนราชการที่ใช้ที่ราชพัสดุมีหน้าที่ทั้งสองข้อ ส่วนการเรียกคืนที่ราชพัสดุตามมาตรา ๒๒ ให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุได้ เป็นดุลพินิจของกรมธนารักษ์ที่จะเรียกคืน หากมีเหตุผลอันสมควร

นอกจากนี้หากส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามข้อใดข้อหนึ่งกรมธนารักษ์ยังมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ส่วนราชการปฏิบัติให้ถูกต้องตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง

มาตรา ๒๔ ได้มีการแสดงความคิดเห็นของส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้องว่า ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หมายถึง การไม่ได้ใช้ประโยชน์ทั้งแปลง หรือไม่ได้ใช้บางส่วน หากเป็นกรณีใช้ประโยชน์แล้วบางส่วน (อาจเป็นส่วนมากหรือส่วนน้อยของที่ราชพัสดุ) กรมธนารักษ์จะนำมาจัดหาประโยชน์ได้หรือไม่

คำชี้แจง ตามมาตรา ๒๔ หมายถึง ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามสภาพข้อเท็จจริง ซึ่งอาจมีพื้นที่บางส่วนในบริเวณที่ส่วนราชการนั้นได้ใช้ประโยชน์อยู่แล้ว หรือเป็นแปลงที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการนั้น แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์

ประเด็นเกี่ยวกับบทกำหนดโทษ ได้มีการแสดงความคิดเห็นของส่วนราชการ/ผู้เกี่ยวข้องว่า ขอให้มีการบังคับทางกฎหมายของหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ที่ปล่อยปลະละเลยโดยเจตนาขอให้ลงโทษทางวินัยและความรับผิดชอบทางแพ่งด้วย

คำชี้แจง บทกำหนดโทษหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ที่จงใจปล่อยปลະละเลยจะได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองเช่นเดียวกับกฎหมายเดิม

ประเด็นเกี่ยวกับความหมายของคำว่า การใช้ และการจัดหาประโยชน์ ได้มีการแสดงความคิดเห็นของส่วนราชการ /ผู้เกี่ยวข้องว่า เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ไม่มีการกำหนดนิยามของคำว่า การใช้ และการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยในทางปฏิบัติว่าการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุหมายความว่า การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเท่านั้นหรือไม่

คำชี้แจง การใช้ และการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ มีบทบัญญัติที่ชัดเจนอยู่แล้ว ในหมวด ๔

มาตรา ๕๐ ได้มีการแสดงความคิดเห็นของส่วนราชการ /ผู้เกี่ยวข้องว่า ตามร่างกฎหมายที่กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (พระราชบัญญัติร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖) ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ เนื่องจากในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจอยู่ระหว่างการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. โดยเมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว จะมีผลเป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ กรมธนารักษ์ควรที่พิจารณาให้เกิดความชัดเจนว่า คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ในกรณีที่มีการยกเลิกพระราชบัญญัติร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ แล้ว

คำชี้แจง การดำเนินการของคณะกรรมการที่ราชพัสดุที่ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ จะได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

๓. สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบในการตรากฎหมายอย่างรอบด้าน^๑

๓.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

๓.๑.๑ ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

(๑) กระทรวงการคลัง กรมธนารักษ์ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

(๒) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้เช่า

(๓) เอกชนผู้ได้รับสิทธิที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนทั่วไป

๓.๑.๒ ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

(๑) หน่วยงานผู้ปฏิบัติในสังกัดกรมธนารักษ์ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

(๒) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุทั้งในและนอกราชอาณาจักร

(๓) เอกชนผู้ที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุในพื้นที่ทุกจังหวัด

๓.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์

๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. กระทรวงการคลังสามารถพัฒนาที่ราชพัสดุได้คล่องตัวขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎหมายร่วมทุน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก องค์กรของรัฐผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เอกชนผู้สนใจที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

^๑ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist)

ด้านสังคม

- เชิงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์
๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. องค์กรภาครัฐและประชาชนผู้ได้รับบริการที่ดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก องค์กรของรัฐผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เอกชนผู้สนใจที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

ด้านอื่น ๆ (ด้านการบริหารราชการ)

- เชิงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุเพื่อนำมาบริหารจัดการที่ราชพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. ภาครัฐสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมกับสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

๕. เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ผู้ปฏิบัติและผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ ไม่มี

๔. การเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชน

ได้มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ผ่านทางเว็บไซต์ www.treasury.go.th และ www.lawamendment.go.th

๕. การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ทั้งนี้ เห็นควรยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว

๖. ความเห็นต่อการดำเนินการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
จากการตรวจสอบเอกสารและหลักฐานที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติ
ที่ราชพัสดุ พ.ศ. เห็นว่า ได้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๗๗ แล้ว

หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist)

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจคืออะไร

๑. เพื่อให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๒. เพื่อให้มีความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ
๓. เพื่อให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

๔. เพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ

๕. ให้มีหลักเกณฑ์ในการบริการจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร

เพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องใด

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครองดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริการจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

กฎหมายที่ราชพัสดุไม่สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ขาดระบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงระบบการบริหารจัดการที่ราชพัสดุเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

หากไม่ทำภารกิจนั้นจะมีผลประการใด

ไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

๑.๓ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์มีกี่ทางเลือก มีทางเลือกอะไรบ้าง

ไม่มีทางเลือกอื่นที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางนิติบัญญัติโดยการตราพระราชบัญญัติ

๑.๔ มาตรการที่บรรลุลวัตถุประสงค์ของภารกิจคืออะไร

การออกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

๑.๕ ภารกิจนั้นจะแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องนั้นได้เพียงใด

เพื่อแก้ไขปัญหาประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ที่ราชพัสดุของส่วนราชการ

๑.๖ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจคืออะไร

เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางเศรษฐกิจและสังคม

ตัวชี้วัดความสัมฤทธิ์ของกฎหมายมีอย่างไร

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ กล่าวคือมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์และมีเครื่องมือในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ซึ่งส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้มีความคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๗ การทำภารกิจสอดคล้องกับพันธกรณีและความผูกพันตามหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยมีต่อรัฐต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใด ในเรื่องใด

การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นผลดีหรือก่อให้เกิดภาระแก่ประเทศไทยหรือไม่ อย่างไร

๒. ผู้ทำภารกิจ

๒.๑ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพ ต้นทุน และความคล่องตัวแล้ว เหตุใดจึงไม่ควรให้เอกชนทำภารกิจนี้

เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินเพื่อประโยชน์ในทางราชการเป็นหลัก จึงเป็นหน้าที่ของภาครัฐที่จะต้องเป็นฝ่ายดำเนินการ

ภารกิจนี้ควรทำร่วมกับเอกชนหรือไม่ อย่างไร

เนื่องจากการบริหารงานที่ราชพัสดุเป็นกิจการสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับการให้บริการสาธารณะ ไม่ได้คำนึงถึงผลกำไรหรือขาดทุน จึงเป็นกิจการที่ไม่ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับเอกชน

๒.๒ เมื่อคำนึงถึงประสิทธิภาพและประโยชน์ที่จะเกิดแก่การให้บริการประชาชน ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด

ภารกิจเกี่ยวกับการบริหารงานที่ราชพัสดุ เป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระเบียบในการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ โดยมีองค์กรของรัฐเป็นผู้รับบริการและเป็นภารกิจของกระทรวงการคลังและกรมธนารักษ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จึงไม่ควรทำภารกิจนี้ร่วมกับหน่วยงานอื่น

๒.๓ ภารกิจดังกล่าวหากให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำ จะได้ประโยชน์แก่ประชาชนมากกว่าหรือไม่

ภารกิจเกี่ยวกับการบริหารงานที่ราชพัสดุ เป็นภารกิจของกระทรวงการคลัง และกรมธนารักษ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๓. ความจำเป็นในการตรากฎหมาย

๓.๑ การจัดทำภารกิจนั้นมีความสอดคล้องกับเรื่องใด อย่างไร

หน้าที่หลักของหน่วยงานของรัฐ (ตามภารกิจพื้นฐาน (Function))

ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และกฎหมายเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในสังกัดฝ่ายบริหารกำหนดให้ภารกิจเกี่ยวกับการบริหารงานที่ราชพัสดุเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง และกรมธนารักษ์

หน้าที่ของรัฐและแนวนโยบายแห่งรัฐ ในเรื่อง

การวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ชาติ

ในด้านการปรับสมดุลและพัฒนาาระบบการบริหารจัดการภาครัฐการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบต่างๆ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในเรื่องการบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย

แนวทางการปฏิรูปประเทศ

๓.๒ การทำภารกิจนั้นสามารถใช้มาตรการทางบริหารโดยไม่ต้องออกกฎหมายได้หรือไม่

ถ้าใช้มาตรการทางบริหารจะมีอุปสรรคอย่างไร

ในการบริหารงานที่ราชพัสดุกระทรวงการคลังจำเป็นต้องมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ หรือจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ในทำนองเดียวกับผู้ถือกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตามกฎหมายเอกชน และต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกทั้งที่เป็นองค์กรของรัฐและเอกชน จำเป็นต้องมีกฎหมายเฉพาะเพื่อกำหนดอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ จึงไม่อาจใช้มาตรการทางบริหารแต่เพียงอย่างเดียวได้

๓.๓ ในการทำภารกิจนั้น เหตุใดจึงจำเป็นต้องตรากฎหมายในขณะนี้

เนื่องจากพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ บังคับใช้มาเป็นเวลานาน ประมาณ ๔๐ ปีเศษ โดยยังไม่เคยปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติม ในเรื่องใดเลย การเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมทั้งฉบับก็เพื่อให้บทบัญญัติต่าง ๆ เป็นไปโดยสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบกับปัจจุบันได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายทุก ๕ ปีที่มีการใช้บังคับ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ

๓.๔ การใช้บังคับกฎหมายและระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

(ก) การใช้บังคับกฎหมาย

ต้องใช้บังคับพร้อมกันทุกท้องที่ทั่วประเทศ เนื่องจาก

เป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับส่วนราชการที่ใช้ที่ราชพัสดุเป็นการทั่วไปซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ

ทยอยใช้บังคับเป็นท้องที่ๆ ไป เนื่องจาก

ใช้บังคับเพียงบางท้องที่ เนื่องจาก

(ข) ระยะเวลาในการใช้บังคับกฎหมาย

ใช้บังคับทันทีที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เนื่องจาก

มีการทอระยะเวลาในการบังคับใช้เป็นเวลาเท่าใด เพราะเหตุใด

เนื่องจากมีช่วงระยะเวลาที่ต้องจัดทำกฎหมายลำดับรองหลายฉบับเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติที่เสนอ

ควรกำหนดระยะเวลาการสิ้นสุดไว้ด้วยหรือไม่ เพราะเหตุใด

๓.๕ เหตุใดจึงไม่สมควรตราเป็นกฎในลักษณะอื่น เช่น ข้อบัญญัติท้องถิ่น

กฎหมายตามหลักการที่เสนอเป็นการปรับปรุงพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีศักดิ์ฐานะกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ดังนั้น การจะยกเลิกกฎหมายเดิมจึงไม่อาจตราเป็นกฎในลักษณะอื่นได้

๓.๖ ลักษณะการใช้บังคับ

ควบคุม กำกับ/ติดตาม (ข้ามไปข้อ ๓.๘) ส่งเสริม ระบบผสม

เหตุใดจึงต้องใช้ระบบดังกล่าว

หลักเกณฑ์วิธีการในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้หรือจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายลำดับรอง จะเป็นเกณฑ์มาตรฐานในการใช้ เงื่อนไขในการใช้ รวมทั้งเรียกคืนเมื่อไม่ได้ใช้ หรือใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการอนุญาต หรือปล่อยปละละเลยให้มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เป็นต้น

๓.๗ การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

๓.๗.๑ เพราะเหตุใดจึงกำหนดให้ใช้ระบบอนุญาต หรือใช้ระบบอื่นที่มีผลเป็นการควบคุม

๓.๗.๒ มีการกำหนดค่าธรรมเนียมการอนุญาตหรือไม่ ถ้ามี มีความจำเป็นอย่างไร คำนวณค่าต่อภาระที่เกิดแก่ประชาชนอย่างไร

๓.๗.๓ มีหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจในการอนุญาตหรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๔ มีขั้นตอนและระยะเวลาที่แน่นอนในการอนุญาตหรือไม่

๓.๗.๕ มีการเปิดโอกาสให้อุทธรณ์การปฏิเสธคำขอ การให้ยื่นคำขอใหม่ หรือไม่ อย่างไร

๓.๗.๖ มีการต่ออายุการอนุญาตหรือไม่

มีการตรวจสอบก่อนการต่อใบอนุญาตหรือไม่

๓.๘ การใช้ระบบคณะกรรมการในกฎหมาย

๓.๘.๑ กฎหมายที่จะตราขึ้นมีการใช้ระบบคณะกรรมการ หรือไม่ มีความจำเป็นอย่างไร

การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินของรัฐสมัยใหม่ต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ในการบริหารงานที่ราชพัสดุจึงต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าตามศักยภาพของที่ราชพัสดุด้วย จึงจำเป็นที่จะต้องมีส่วนร่วมซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์อย่าง สูงในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ การวางแผนแม่บทการใช้ที่ดิน หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งยังมีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการต่างๆ ซึ่งเป็นผู้ครอบครองใช้ประโยชน์

ที่ราชพัสดุรายใหญ่ หรือองค์ความรู้จากองค์กรของรัฐที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กรมที่ดิน กรมโยธาธิการและผังเมือง มาช่วยในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานที่ราชพัสดุ รวมทั้งจะเป็นการถ่วงดุลกันระหว่างผู้กำหนดกฎเกณฑ์กติกากับผู้ใช้อำนาจ จึงจำเป็นต้องนำระบบกรรมการมาใช้ในส่วนของการทำงานทิศทางนโยบาย และกฎเกณฑ์กติกากในการบริหารกิจการที่ราชพัสดุ ซึ่งมีอยู่ทั้งในและนอกราชอาณาจักร

๓.๘.๒ คณะกรรมการที่กำหนดขึ้นมีอำนาจซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่นหรือไม่
หากมีความซ้ำซ้อน จะดำเนินการอย่างไรกับคณะกรรมการอื่นนั้น
ไม่มีความซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการอื่น

๓.๘.๓ องค์ประกอบของคณะกรรมการมีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือนายกรัฐมนตรี หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือไม่
ร่างพระราชบัญญัตินี้กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ โดยมี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ กรรมการอื่นประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่กำหนด และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

เหตุใดจึงต้องกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของคณะกรรมการ

เนื่องจากการบริหารงานที่ราชพัสดุในปัจจุบันนอกจากเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการแล้ว เนื่องจากที่ราชพัสดุเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ การใช้ประโยชน์จึงต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจควบคู่ไปด้วย องค์ประกอบของคณะกรรมการที่ราชพัสดุที่จะเข้ามาเป็นผู้กำหนดนโยบายและกำหนดกฎเกณฑ์กติกากในการบริการที่ราชพัสดุจึงประกอบด้วยผู้แทนฝ่ายการเมืองซึ่งเป็นตัวแทนฝ่ายนโยบายของรัฐบาล ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอาชีพที่จำเป็น และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๓.๙ มีกรอบหรือแนวทางการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

การบริหารงานที่ราชพัสดุต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย กติกาที่กำหนดขึ้น ทั้งในระดับพระราชบัญญัติ และกฎหมายลำดับรอง เช่น วิธีการโอนกรรมสิทธิ์ราชพัสดุในแต่ละประเภทได้นำมากำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้หรือจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ นำไปกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง ได้แก่กฎกระทรวง ระเบียบ เป็นต้น

๓.๑๐ ประเภทของโทษที่กำหนด

โทษทางอาญา โทษทางปกครอง ระบบผลม

๓.๑๑ การกำหนดโทษทางอาญาจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายสัมฤทธิ์ผล เพราะเหตุใด

การกำหนดบทลงโทษทางอาญากรณีการบุกรุกที่ราชพัสดุจะเกิดผลสองประการ ประการแรก เป็นการป้องปรามไม่ให้เกิดการบุกรุกที่ราชพัสดุ ประการที่สองเป็นการลงโทษให้เกิดการหลบจำ เพราะการบุกรุกที่ราชพัสดุที่มีไว้เพื่อใช้สาธารณประโยชน์ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม และเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในราชการต่อไป

๓.๑๒ ความผิดที่กำหนดให้เป็นโทษทางอาญาเป็นความผิดที่มีความร้ายแรงอย่างไร

การบุกรุกที่ราชพัสดุเป็นการกระทำละเมิดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์สาธารณะ

๔. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๔.๑ การดำเนินการตามภารกิจในเรื่องนี้มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกัน หรือไม่
ไม่มี

๔.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายขึ้นใหม่ เหตุใดจึงไม่ยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายในเรื่องเดียวกัน หรือทำนองเดียวกันที่มีอยู่

๕. ผลกระทบและความคุ้มค่า

๕.๑ ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

ผู้มีหน้าที่ตามร่างกฎหมายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นโดยตรง

- (๑) กระทรวงการคลัง กรมธนารักษ์ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ
- (๒) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้เช่า
- (๓) เอกชนผู้ได้รับสิทธิที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนทั่วไป

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

- (๑) หน่วยงานผู้ปฏิบัติในสังกัดกรมธนารักษ์ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ
- (๒) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุทั้งในและนอกราชอาณาจักร
- (๓) เอกชนผู้ที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุในพื้นที่ทุกจังหวัด

๕.๒ ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชียงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์
๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ้มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. กระทรวงการคลังสามารถพัฒนาที่ราชพัสดุได้คล่องตัวขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎหมายร่วมทุน

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงบวก

องค์กรของรัฐผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เอกชนผู้สนใจที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชียงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชียงลบ

ไม่มี

ด้านสังคม

- เชียงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์
๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ้มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. องค์กรภาครัฐและประชาชนผู้ได้รับบริการที่ดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

องค์กรของรัฐผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เอกชนผู้สนใจที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

ด้านอื่นๆ

ด้านการบริหารราชการ

- เชิงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุเพื่อนำมาบริหารจัดการที่ราชพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. ภาครัฐสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมกับสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

๕. เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ผู้ปฏิบัติและผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๕.๓ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในเรื่องใดบ้างที่ต้องถูกจำกัด

ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของพระราชบัญญัติฉบับนี้

๕.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๕.๔.๑ ประชาชนจะมีการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นในเรื่องใด อย่างไร และเพียงใด หรือเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนมากน้อยเพียงใด

ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการติดต่อเข้ารับบริการจากภาครัฐ รวมทั้งสามารถนำที่ราชพัสดุมาสนับสนุนการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำที่ราชพัสดุมาจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย การเกษตร วิสาหกิจชุมชน หรือเช่าเพื่อกิจการในเชิงพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลในการสร้างงานแก่ชุมชนในท้องถิ่น

๕.๔.๒ เศรษฐกิจหรือสังคมมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้เพียงใด

ภารกิจเกี่ยวกับที่ราชพัสดุเป็นงานสนับสนุนการปฏิบัติราชการของฝ่ายบริหารไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านอื่น ๆ

การประกอบกิจการเป็นไปโดยสะดวกหรือลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้มากน้อยเพียงใด

การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้มีประเด็นการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การจัดการประโยชน์ในที่ราชพัสดุด้วยวิธีการเช่าที่ราชพัสดุที่เรียกเก็บเฉพาะค่าเช่าค่าธรรมเนียมโดยผู้ให้เช่าไม่มีส่วนร่วมในผลกำไรหรือขาดทุนไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐซึ่งจะทำให้ลดความซ้ำซ้อนและลดขั้นตอนในการดำเนินการเมื่อนำที่ราชพัสดุมาพัฒนาจัดหาประโยชน์ส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

ยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้มากน้อยเพียงใดและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาได้มากน้อยเพียงใด

๕.๔.๓ เสริมสร้างประสิทธิภาพหรือนวัตกรรมในการปฏิบัติราชการอย่างไร

สามารถลดงบประมาณแผ่นดินได้มากน้อยเพียงใด

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุในครั้งนี้มีบทบัญญัติเพิ่มเติมขึ้นมาในเรื่องการให้อำนาจของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะให้อำนาจในการปกครอง ดูแล และจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุได้เองโดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด ต้องรายงานการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุให้กรมธนารักษ์ทราบ และเพิ่มเติมให้มีหลักเกณฑ์ในการเรียกคืนที่ราชพัสดุได้ด้วย ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวจะทำให้กรมธนารักษ์สามารถบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะส่งผลให้มีการลดภาระงบประมาณเกี่ยวกับการจัดหาสถานที่ทำการขององค์กรของรัฐได้

๕.๔.๔ วิธีการและระยะเวลาประเมินผลสัมฤทธิ์ตลอดจนประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ ได้แก่

โดยที่การบริหารงานที่ราชพัสดุตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุมีวัตถุประสงค์หลักคือการสนับสนุนในเรื่องของอาคาร สถานที่ให้แก่องค์กรต่าง ๆ ของรัฐ เพื่อใช้เป็นที่ดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ของงานหรือผลประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับจึงไปปรากฏขึ้นในงานขององค์กรของรัฐผู้ทำภารกิจนั้น ๆ

๕.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี

๕.๖ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชน และการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นการปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ และวิธีการในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่มีการสร้างภาระงบประมาณเพิ่มขึ้น หรือไปจำกัดสิทธิหรือเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน

๖. ความพร้อมของรัฐ

๖.๑ ความพร้อมของรัฐ

(ก) กำลังคนที่คาดว่าจะต้องใช้

สามารถใช้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอยู่

(ข) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นต้องมี

สามารถใช้บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอยู่

(ค) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้ในระยะห้าปีแรกของการบังคับใช้กฎหมาย

ไม่ต้องจัดสรรเงินงบประมาณเพิ่มเติม ทั้งงบดำเนินงานและงบลงทุน

๖.๒ ในกรณีที่เป็นร่างกฎหมายที่มีผลต่อการจัดตั้งหน่วยงานหรืออัตรากำลัง มีความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดอัตรากำลังและงบประมาณหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่

๖.๓ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจและพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

วิธีการสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้กฎหมาย

๑. การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับที่ราชพัสดุในเว็บไซต์ของกรมธนารักษ์ www.treasury.go.th

๒. การจัดอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่ราชพัสดุแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเข้าถึงข้อมูลของประชาชน

ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จากเว็บไซต์ของกรมธนารักษ์ www.treasury.go.th

๗. หน่วยงานที่รับผิดชอบและผู้รักษาการตามกฎหมาย

๗.๑ มีหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกันหรือไม่ มีข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานนั้นอย่างไร

ไม่มี

๗.๒ มีความเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๗.๓ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้องค์กรของรัฐที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ที่ได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้วต้องแจ้งกระทรวงการคลังทราบเพื่อจัดขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุต่อไป

๗.๔ ผู้รักษาการตามกฎหมาย ได้แก่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

การกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายเนื่องจาก

ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมได้กำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และตามร่างกฎหมายที่เสนอนี้กำหนดให้กระทรวงการคลังถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และมีอำนาจหน้าที่ในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

๘. วิธีการทำงานและตรวจสอบ

๘.๑ ระบบการทำงานที่กำหนดสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกิดความจำเป็น

มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๘.๒ การเปิดเผยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๘.๒.๑ ในกฎหมายมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐในเรื่องใดบ้าง แต่ละขั้นตอนใช้เวลาดำเนินการเท่าใด

ไม่มี

๘.๒.๒ หากมีการใช้ดุลพินิจ การใช้ดุลพินิจสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรมอย่างไร

มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจ ซึ่งจะนำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายลำดับรอง

๘.๒.๓ ในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ใช้หลักกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพอย่างไร

มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมอบหมายภารกิจ หรือการมอบอำนาจในการกระทำการกิจ บางเรื่องไปให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในร่างกฎหมายที่เสนอและกฎหมายลำดับรองที่จะกำหนดขึ้น

๘.๓ มีระบบการตรวจสอบและคานอำนาจอย่างไรบ้าง

๘.๓.๑ มีระบบการตรวจสอบการปฏิบัติงานภายในหรือไม่ อย่างไร

กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุเป็นผู้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย โดยให้กระทรวงการคลังหรือผู้ได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลังหรือผู้ที่มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ภายใต้นโยบายและหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๘.๓.๒ มีกระบวนการร้องเรียนจากบุคคลภายนอกหรือไม่ อย่างไร

ไม่มีเป็นการเฉพาะ

๙. การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

๙.๑ ได้จัดทำแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา ตลอดจนกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรอง ดังนี้

ได้จัดทำแผนการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบท้าย

๙.๒ มีกรอบในการตรารอบบัญญัติเพื่อป้องกันการขยายอำนาจหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลเกินสมควรอย่างไร

๑๐. การรับฟังความคิดเห็น

มีการรับฟังความคิดเห็น

ไม่ได้รับฟังความคิดเห็น

๑๐.๑ ผู้ที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบที่รับฟังความคิดเห็น

หน่วยงานภาครัฐ

สำนักงบประมาณ

สำนักงาน ก.พ.

สำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ ได้แก่

- (๑) กระทรวงกลาโหม
- (๒) กระทรวงศึกษาธิการ
- (๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๔) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๕) กรมที่ดิน
- (๖) กระทรวงมหาดไทย
- (๗) กรมโยธาธิการและผังเมือง
- (๘) กระทรวงสาธารณสุข
- (๙) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ
- (๑๐) กระทรวงการต่างประเทศ
- (๑๑) ส่วนราชการอื่น ๆ

ภาคประชาชน/องค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ

ประชาชนทั่วไป

ครั้งที่ ๑ รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ประชาชนทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีของ กรมธนารักษ์(www.treasury.go.th) ในระหว่างวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ราย รวมระยะเวลา ๑๕ วัน รวมจำนวนผู้เข้าชม ๑๓๑ ราย และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) รวมจำนวนผู้เข้าชม ๒๕๐ ราย

ครั้งที่ ๒ รับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ที่ผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ประชาชนทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีของ กรมธนารักษ์(www.treasury.go.th) ในระหว่างวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมระยะเวลา ๑๕ วัน รวมจำนวนผู้เข้าชม ๔๐๑ ราย และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) ในระหว่างวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมจำนวนผู้เข้าชม ๑๒๘ ราย

องค์กรอื่น ได้แก่

๑๐.๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร

ครั้งที่ ๑ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรมธนารักษ์ (www.treasury.go.th) และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ครั้งที่ ๒ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ของกรมธนารักษ์ (www.treasury.go.th) และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๑

๑๐.๓ จัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและเสนอมาประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

จัดทำ

ไม่มีการจัดทำ

ในกรณีจัดทำสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น มีสาระสำคัญในเรื่องดังต่อไปนี้หรือไม่

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

จำนวนครั้งและระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง

พื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น

- ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น
- ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น
- คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็นและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา

จัดทำร่างกฎหมาย

ขอรับรองว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรีฯ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีฯ แล้ว

(นายอำนาจ ปรีมนวงศ์)

อธิบดีกรมธนารักษ์

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

กรมธนารักษ์ สำนักกฎหมาย

ส่วนกฎหมายและระเบียบ ๒

โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๕๐๔๓ (นางสุภาพร อนันตวรากล)

ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. *

เนื่องจากปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคมทำให้กฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุที่ใช้บังคับมานานมีความไม่เหมาะสม สมควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยกำหนดความหมายของที่ราชพัสดุและอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุให้มีความชัดเจน โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุทำหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้กรมธนารักษ์ ทำหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ ไม่ว่าจะที่ราชพัสดุนั้นจะอยู่ในหรือนอกราชอาณาจักร ในการใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุ ให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ ในการนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์โดยไม่เสียค่าตอบแทน และให้ส่วนราชการมีหน้าที่ในการปกครองดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานที่นำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ กำหนดหลักเกณฑ์ในการนำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์จากบุคคลที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ กรณีที่ราชพัสดุมีราคาเกินกว่าห้าร้อยล้านบาทต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุก่อน และไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในการโอนกรรมสิทธิ์ถ้าที่ราชพัสดุเป็นที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะการโอนกรรมสิทธิ์ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติส่วนที่ราชพัสดุที่ไม่ใช่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ การโอนกรรมสิทธิ์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในกฎกระทรวง และในกรณีที่ต้องคืนที่ราชพัสดุถ้าที่ดินนั้นได้มาจากการบริจาคหรือการอุทิศให้และไม่ได้เป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะทายาทของผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้มีสิทธิขอคืนจากกระทรวงการคลังตามเงื่อนไขที่กำหนด ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ฉบับ^๑ โดยมีข้อดีและข้อสังเกต ดังนี้

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

๑. ด้านการบริหารราชการ

- ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วน ทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสมคุ้มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน
- ภาครัฐสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล
- เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป ซึ่งเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินราชพัสดุ

* เรียบเรียงโดย นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ หลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist).

- เพื่อให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

- เพื่อให้มีความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ ลดขั้นตอนการดำเนินงานตามกฎหมายร่วมทุน

๒. ด้านเศรษฐกิจ/สังคม/ประชาชน

- เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน ไม่มีการสร้างภาระงบประมาณเพิ่มขึ้น หรือไปจำกัดสิทธิหรือเพิ่มภาระให้แก่ประชาชน

- เพื่อให้การจัดหาประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุด้วยวิธีการเช่าที่ดินราชพัสดุที่เรียกเก็บเฉพาะค่าเช่าค่าธรรมเนียมโดยผู้ให้เช่าไม่มีส่วนร่วมในผลกำไรหรือขาดทุนไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ ซึ่งจะทำให้ลดความซ้ำซ้อนและลดขั้นตอนในการดำเนินการเมื่อจะนำที่ดินราชพัสดุมาพัฒนาจัดหาประโยชน์ส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

- ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการติดต่อเข้ารับบริการจากภาครัฐ รวมทั้ง สามารถนำที่ดินราชพัสดุมาสนับสนุนการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำที่ดินราชพัสดุมาจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย การเกษตร วิสาหกิจชุมชน หรือเช่าเพื่อกิจการในเชิงพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลในการสร้างงานแก่ชุมชนในท้องถิ่น

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติที่ดินราชพัสดุ พ.ศ.

ในระยะแรกของการบังคับใช้กฎหมายอาจมีความยุ่งยาก เนื่องจากต้องสร้างการรับรู้เกี่ยวกับมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ดินราชพัสดุที่กำหนดขึ้นใหม่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่หลังจากได้ประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐและผู้เกี่ยวข้อง และหารือแนวทางการดำเนินงานร่วมกันแล้ว ความยุ่งยากก็จะลดน้อยลงไปตามลำดับ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ*

ที่ราชพัสดุ^๑

คำว่า “ที่ราชพัสดุ” มาจากคำว่า “ที่ + ราช + พัสตุ” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายของศัพท์แต่ละคำไว้ดังนี้

“ที่” หมายถึง แหล่ง ถิ่น สถานที่

“ราช” หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน

“พัสตุ” หมายถึง สิ่งของ ที่ดิน บ้านเรือน

เมื่อพิจารณาตามพจนานุกรมฯ แล้ว จะเห็นได้ว่า “ที่ราชพัสดุ” หมายถึง **ที่ดิน สถานที่ บ้านเรือน**ของพระเจ้าแผ่นดินสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช ซึ่งปกครองโดยระบบกษัตริย์ หรือหมายถึงของรัฐบาลในปัจจุบันนั่นเอง

แต่เดิมคนทั่วไปมักจะเรียก “ที่ราชพัสดุ” ว่า **ที่หลวง** และบางคนก็เข้าใจว่าที่ดินจะเป็นที่ราชพัสดุต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ นอกจากนี้บางคนยังเข้าใจว่า ที่ราชพัสดุมีเฉพาะที่ดิน หรือมีไว้เช่าเท่านั้น ซึ่งยังเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน กล่าวคือ

- **ที่ราชพัสดุ** เป็นเพียงที่ดินประเภทหนึ่งของที่หลวงเท่านั้น โดยความหมาย **ที่หลวง** จะรวมถึงที่สาธารณะ ที่ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่พระคลังข้างที่ ที่ศาสนสมบัติ และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ รวมทั้งที่ป่าสงวนด้วย

- **ที่ดินจะเป็นที่ราชพัสดุหรือไม่** ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าขึ้นทะเบียนแล้วหรือไม่ แต่ขึ้นอยู่กับว่าที่ดินแปลงนั้นมีองค์ประกอบครบตามความหมายของที่ราชพัสดุหรือไม่ หากองค์ประกอบครบถ้วน แม้ไม่ได้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ที่ดินแปลงนั้น ก็เป็นที่ราชพัสดุตั้งแต่ต้น

- **ที่ราชพัสดุมีอะไรบ้าง** นอกจากที่ดินแล้วยังมี อาคาร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง ต้นไม้ ยืนต้น ฯลฯ

- **ที่ราชพัสดุมีไว้เพื่ออะไร** โดยแท้จริงแล้วที่ราชพัสดุเกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ มีไว้เพื่อใช้ในราชการจะมีการนำไปจัดให้เช่าเพียงเล็กน้อย

นอกจากนี้ ยังมีบางคนเรียกหน่วยงานที่ดูแลที่ราชพัสดุคือสำนักงานราชพัสดุจังหวัด หรือสำนักงานธนารักษ์จังหวัด หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ว่า “ราชพัสดุ” และเข้าใจว่า ราชพัสดุก็คือผู้ดูแลพัสดุของหลวง อีกทั้งยังมีส่วนราชการบางส่วนมิได้ปกครองดูแลที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎระเบียบ หรือกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ เช่น

๑. มิได้สำรวจที่ดิน หรือสิ่งปลูกสร้างขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุให้ครบถ้วน ทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน

* เรียบเรียงโดย นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ ที่มา : ที่ราชพัสดุ, สืบค้นข้อมูลได้จาก <http://oknation.nationtv.tv/blog/salid/2009/10/13/entry-1>
ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

๒. ใช้ประโยชน์ที่ดินมากเกินไปจนเกิดความจำเป็นซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินไม่คุ้มค่าและเกิดปัญหาการบุกรุกที่ราชพัสดุ

๓. เข้าใช้ประโยชน์ที่ดินก่อนได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์

สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารที่ดินของรัฐ และทำให้รัฐต้องเสียเวลาบุคลากร และงบประมาณในการดำเนินคดี หรือแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายกับราษฎร จึงสมควรที่หน่วยงานราชการและประชาชนทั่วไปได้รู้หลักเกณฑ์ และระเบียบเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ เพื่อให้การบริหารที่ดินของรัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศตามหลักสากลโดยคำนึงถึงความจำเป็น ความเหมาะสม และความคุ้มค่า ตลอดจนการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันจะทำให้ประเทศสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนถาวร

ก่อนที่จะทำความรู้จักกับกฎและระเบียบเกี่ยวกับที่ราชพัสดุเรามาทราบถึงประวัติและที่มาของคำว่า “ที่ราชพัสดุ” ก่อนเป็นเบื้องต้น

“ที่ราชพัสดุ” มีมาตั้งแต่สมัยสมบูรณาญาสิทธิราช เดิมเรียกว่า “ที่ดินของหลวง” ดังปรากฏอยู่ในมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติกรมราชพัสดุว่า “ถ้าเป็นตึกที่ดินของหลวง.....” ซึ่งพระราชบัญญัติทรงตั้งไว้ วันที่ ๑๓ ธันวาคม รัตนโกสินทร์ศก ๑๐๙ หรือปี พ.ศ. ๒๔๓๔ ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

ต่อมา ก็ปรากฏคำว่า “ที่ดินราชพัสดุ” ในหนังสือหอรัษฎากรพิพัฒน์ ที่ ๒๐๕/๒๓๔ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๖๔ ซึ่งเป็นหนังสือของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติที่กราบบังคมทูลต่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ สรุปสาระได้ว่า “ที่ดินราชพัสดุ” เป็นพระราชทรัพย์คงพระคลังอย่างหนึ่งโดยมีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ปกครองดูแล ได้แก่

๑. ที่ดิน ตึก บ้านเรือน สวน นา ตลอดจนสถานที่ว่าการกระทรวง กรม ต่าง ๆ ซึ่งมีคงกระทรวงมาแต่เดิม แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีที่ราชพัสดุกระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ อีกจำนวนมาก

๒. ได้รับ และ ยึดจากเจ้าภาษี นายอากรที่ค้างภาษี

๓. รับโอนจากกระทรวงบางกระทรวง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงคมนาคม

๔. ที่ดินเหลือจากการเวนคืนตามพระราชกฤษฎีกา เช่น เขตถนน

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จึงขอพระบรมราชานุญาตรวบรวมบรรดาที่ดินของหลวงที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วทุกกระทรวงมาขึ้นทะเบียนไว้ทางกระทรวงพระคลังฯ เสียทางเดียวเพื่อง่ายแก่การปกครองดูแล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ได้มีพระบรมราชโองการเห็นชอบตามกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ดังนี้

๑. ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ จัดการรวบรวมที่ราชพัสดุจากกระทรวงต่าง ๆ มาปกครองดูแลรักษาไว้แห่งเดียว

๒. เมื่อกระทรวงใดจะใช้เพื่อราชการ ให้ยืมไปได้โดยไม่ต้องเช่า

๓. ที่ดินใดควรขายก็ให้ขายไปตามเวลาและราคาอันสมควร

๔. ที่ไดยังไม่ควรขายก็จัดหาประโยชน์เก็บเป็นเงินงบประมาณ

อนึ่ง พระบรมราชโองการฯ ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์เคยมีการพิจารณาทางกฎหมายว่ามีผลเป็นกฎหมาย แม้ปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ บังคับใช้ก็ตามพระบรมราชโองการส่วนใดที่ไม่ขัดแย้งหรือที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุฯ ยังไม่กำหนดไว้ก็ยังมีผลใช้บังคับ

สำหรับคำจำกัดความของคำว่า “ที่ดินราชพัสดุ” ครั้งแรกปรากฏในระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุพุทธศักราช ๒๔๘๕ ว่า “ที่ดินราชพัสดุ” หมายความว่า

๑) ที่ดินซึ่งรัฐบาลปกครองใช้ในราชการอยู่ หรือสงวนไว้ใช้ในราชการภายนอกหน้าและรัฐบาลได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว นอกจากที่ดินในความปกครองกรมรถไฟ ทางหลวงในความปกครองกรมโยธา เทศบาล และทรัพย์สินของจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรี

๒) ที่สาธารณประโยชน์เล็กใช้ เช่น คู คลอง ถนน ทางหลวงต่าง ๆ ซึ่งมีใช้เพื่อการสาธารณประโยชน์แล้ว

จากนั้น ก็มาถึงคำว่า “ที่ราชพัสดุ” ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งกล่าวโดยย่อที่ราชพัสดุ คือ อสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลประเภทหนึ่งนั่นเองแต่อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ กำหนดความหมายหรือคำจำกัดความของ **ที่ราชพัสดุ** ไว้ดังนี้

“**ที่ราชพัสดุ**” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์ อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่ สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

๑. **ที่ดินรกร้างว่างเปล่า** และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืน หรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

๒. **อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมือง** หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล และขององค์การปกครองท้องถิ่น ไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

แต่เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของ**ที่ราชพัสดุ**ได้อย่างลึกซึ้งจะขอแยกองค์ประกอบสำคัญของความหมาย**ที่ราชพัสดุ**ที่ควรรู้ ดังนี้

อสังหาริมทรัพย์ เรามักจะแปลตรงตัวว่า **ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ไม่ได้** แต่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๙ หมายถึง

๑. **ที่ดิน** คือพื้นดินทั่ว ๆ ไปแต่ไม่รวมถึงห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ ซึ่งใช้เฉพาะ ในประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น สำหรับดินที่ขุดขึ้นมาจากพื้นดินแล้วไม่เป็นที่ดินต่อไปอีกจะเป็นเพียงสังหาริมทรัพย์ (เคลื่อนย้ายได้) เท่านั้น

๒. **ทรัพย์สินอันติดกับที่ดิน**

๒.๑ ทรัพย์สินที่เกิดหรือติดกับที่ดินโดยธรรมชาติ เช่น ไม้ยืนต้น (ต้นสัก, ประดู่, ยาง, พลู, มะม่วง, มะพร้าว, มะขาม, หมาก, คุน เป็นต้น) ดังนั้นต้นไม้ยืนต้นจึงเป็นส่วนหนึ่งของ**ที่ราชพัสดุ**ด้วย สำหรับไม้ล้มลุกหรือธัญพืช (ข้าว, ข้าวโพด, ฝ้าย, มันสัมปะหลัง) แม้จะติดกับที่ดินตามธรรมชาติก็เป็นเพียงสังหาริมทรัพย์ เท่านั้น

๒.๒ ทรัพย์สินที่ติดกับที่ดินโดยมีผู้นำมาติดไว้ ซึ่งจะต้องติดในลักษณะตรึงตราแน่นถาวร หากมีการรื้อถอนก็จะเสียสภาพ เช่น ตึก บ้าน โรงเรือน รั้วคอนกรีต แต่ไม่จำเป็นต้องติดจนกลบาวสาน อาจปลูกสร้างชั่วคราวระยะเวลาหนึ่งแล้วรื้อออกไปก็ได้ กรมธนารักษ์จะใช้เป็นหลักเกณฑ์และองค์ประกอบดังกล่าวในการพิจารณาปรับขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ แต่ถ้าเป็นเพียงการวางไว้เช่นเครื่องจักร แม้จะมีมูลค่ามาก หนัก ใหญ่ หรือวางไว้นานเท่าใดก็ตาม ก็เป็นเพียงสังหาริมทรัพย์ เพราะสามารถโยกย้ายได้โดยไม่เสียสภาพ

๓. ทรัพย์สินซึ่งประกอบเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพื้นดิน คือ ทรัพย์สินที่เป็นส่วนรวม หรือประกอบเป็นพื้นดิน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง แร่ธาตุ กรวด หายตามธรรมชาติ ฉะนั้น ดินกรวด หายแร่ธาตุในที่ดินราชพัสดุ จึงเป็นที่ราชพัสดุด้วย

๔. สิทธิอันเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

๔.๑ สิทธิโดยตรง ได้แก่ กรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง สิทธิใช้สอยและได้ดอกผล สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินคืน สิทธิจำนอง

๔.๒ สิทธิโดยอ้อม ได้แก่ สิทธิที่เกี่ยวข้องกับสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นที่อยู่ติดกับที่ดินอีกทอดหนึ่ง เช่น บ้านที่ปลูกบนที่ดิน หากจำนองบ้าน สิทธิจำนองบ้านถือเป็นสิทธิเกี่ยวกับที่ดิน

ทรัพย์สิน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๘ ได้กำหนดไว้ว่า ทรัพย์สินจะต้องเป็น

๑. ทรัพย์สิน (หรือวัตถุที่มีรูปร่าง) คือ สิ่ง que เห็นได้ด้วยตาจับต้อง สัมผัสได้ เช่น บ้าน โทรศัพท์ พัดลม รวมถึงกระแสไฟฟ้า

๒. อาจเป็นวัตถุไม่มีรูปร่าง คือ สิ่งที่ไม่เห็นด้วยตา จับต้องไม่ได้ เช่น แก๊ส พลังน้ำตก และยกรวมถึงสิทธิต่าง ๆ ที่กฎหมายรับรองเช่นกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง

๓. อาจมีราคา คือมีค่าในตัวทรัพย์สินเอง

๔. อาจถือเอาได้ คือ มีการหวงกันเพื่อตนไม่จำเป็นต้องเข้ายึดถือจับต้องจริงจึง

สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในที่นี้หมายถึง ทรัพย์สินของแผ่นดิน ประเภทอสังหาริมทรัพย์ที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กรณีที่เป็นประกาศสงวนหวงห้ามฯ จะต้องมีการใช้ประโยชน์ในราชการจริง

ที่รกร้างว่างเปล่า หมายถึง ที่ดินที่ราษฎรไม่เคยมีกรรมสิทธิ์สิทธิ หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายมาก่อน

ที่ดินเวนคืน หมายถึง ที่ดินเอกชนที่เวนคืนเป็นของรัฐตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕

ที่ดินทอดทิ้ง หมายถึง ที่ดินที่เอกชนมีสิทธิ ต่อมาทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าภายในระยะเวลาที่กฎหมายที่ดินกำหนด เช่น โฉนด (๕ ปี)

ที่ดินซึ่งกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น เช่น การเวนคืนตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือสงวนไว้ใช้ร่วมกัน หมายถึง ประชาชนทั่วไปมีสิทธิใช้สอย หรือใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ เช่น

๑. ที่ชายตลิ่ง (ที่ดินที่อยู่ติดริมแม่น้ำ ทะเล ซึ่งในฤดูปกติน้ำท่วมถึง)
 ๒. ทางน้ำ (แม่น้ำ ลำคลอง คู หนอง) แม้ต้นเขินเดินเรือไม่ได้ แต่ถ้าเจ้าพนักงานปกครองดูแลอยู่ ก็ยังถือว่าเป็นทางน้ำ
 ๓. ทางหลวง (ถนน ทางสาธารณะ) มิใช่ถนนหรือทางส่วนบุคคล
 ๔. ที่ป่าช้าสาธารณะ
 ๕. ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์
- ดังนั้น เมื่อพิจารณาองค์ประกอบที่ราชพัสดุข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่าที่ราชพัสดุจะต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดา กล่าวคือ มิได้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ได้แก่

- ๑.๑ ที่นา สวน ไร่
- ๑.๒ บ้านพักข้าราชการ
- ๑.๓ ที่ซึ่งไม่ได้สงวนไว้ใช้ในราชการ และนำไปให้เอกชนเช่าปลูกบ้านอยู่อาศัยหรือทำการค้า เป็นต้น

แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าที่ราชพัสดุนั้นเคยใช้ปลูกสำนักราชการแล้ว ต่อมาใช้ปลูกบ้านพักข้าราชการหรือจัดให้เช่า ที่ราชพัสดุก็นยังคงเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๒. เป็นสาธารณสมบัติที่ใช้เพื่อแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งอาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการใช้เพื่อประโยชน์สาธารณะนั่นเอง ได้แก่

- ๒.๑ ที่ดิน ที่ใช้เป็นที่ตั้งสถานที่ราชการ
 - ๒.๒ อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ที่ใช้ประโยชน์ทางราชการ
 - ๒.๓ ต้นไม้ยืนต้นในที่ราชพัสดุ
 - ๒.๔ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ธาตุในที่ราชพัสดุ
- ๓. ต้องไม่ใช่** ที่ดินของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล และที่ดินขององค์กรปกครองท้องถิ่น
- ๔. ต้องไม่เป็น** ที่ดินรกร้างว่างเปล่า ที่ดินที่มีผู้เวนคืนที่ดินทอดทิ้งที่สาธารณประโยชน์ที่พลเมืองใช้ร่วมกัน หรือสงวนไว้ใช้ร่วมกัน

๕. ไม่รวมถึง ที่ทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่ดินเอกชน (บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ที่ดินวัด (ที่วัด ที่ธรณีสงฆ์ และที่กัลปนา)

๖. นอกจากนี้ไม่รวมถึง ที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ ที่ดินเขตอนุรักษ์ ที่ดินปฏิรูปการเกษตรที่นิคมสร้างตนเอง

๗. สำหรับที่ดินที่มีกฎหมายพิเศษกเว้นไม่ให้เป็นที่ราชพัสดุ เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ดินนั้นก็ไม่ใช่ที่ราชพัสดุ

ที่ราชพัสดุ จึงมีทั้งทรัพย์สินทั้งที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินชนิดธรรมดา และจากการที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ๒ ประเภท ทำให้มีผลทางกฎหมายแตกต่างกันดังนี้

๑) กรณีเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน จะได้รับการคุ้มครองจากกฎหมาย คือ

๑.๑ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๖ ห้ามมิให้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับแผ่นดินในเรื่องอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน กล่าวคือ แม้ใครจะครอบครองที่ราชพัสดุประเภทนี้นานเพียงใดก็ตามไม่ว่าจะเป็น ๑๐ ปี ๒๐ ปี หรือ ๑๐๐ ปี ก็ไม่อาจยกอายุความเรื่องการแย่งการครอบครอง หรือครอบครองปรปักษ์มาต่อสู้กับรัฐได้คือไม่มีโอกาสได้กรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ

๑.๒ ตามประมวลกฎหมายแพ่งฯ มาตรา ๑๓๐๕ ห้ามมิให้โอนสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะ หรือพระราชกฤษฎีกา เท่านั้น หากมีผู้ซื้อจากการขายทอดตลาดของศาล ผู้ซื้อก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๙/๒๔๘๕)

๒) กรณีเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดา อาจเกิดปัญหาเกี่ยวกับการครอบครองปรปักษ์ได้ เนื่องจากไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายเช่นกรณีที่ ๑ ส่วนราชการที่ครอบครองดูแลที่ราชพัสดุประเภทนี้ จึงต้องดูแลและระมัดระวังเป็นพิเศษ ไม่ให้เกิดการบุกรุก

อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๗ ได้คุ้มครองความเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินไว้โดยของแผ่นดินห้ามมิให้ยึดทรัพย์สิน แม้ขณะที่ยึดไม่ทราบว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินก็ไม่อาจทำให้การยึดนั้นมีผลย้อนต่อแผ่นดินได้ (คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๔๙/๒๔๘๕)

ทะเบียนที่ราชพัสดุคืออะไร*

ทะเบียนที่ราชพัสดุ คือเอกสารที่ทางราชการโดยกรมธนารักษ์กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นสำหรับใช้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ เพื่อประโยชน์ในการปกครองดูแล บำรุงรักษา โดยได้จำแนกทะเบียนที่ราชพัสดุตามลักษณะการใช้ประโยชน์เป็น ๔ ประเภท ดังนี้

๑) ทะเบียนทั่วไป สำหรับขึ้นทะเบียนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของรัฐซึ่งปลูกเสร็จอยู่ในที่ดินของรัฐประเภทที่เป็นทรัพย์สินธรรมดา หรือ ประเภทที่เป็นทรัพย์สินที่ใช้ประโยชน์สำหรับแผ่นดินโดยเฉพาะ

๒) ทะเบียนเอกชน สำหรับขึ้นทะเบียนสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งปลูกสร้างอยู่บนที่ดินที่มีโฉนดเป็นที่ราชพัสดุ

๓) ทะเบียนอุตสาหกรรม สำหรับขึ้นทะเบียนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอุตสาหกรรม

๔) ทะเบียนสาธารณะ สำหรับขึ้นทะเบียนที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประโยชน์สาธารณะประเภทพลเมืองใช้ร่วมกัน

* ที่มา : สารานุกรมเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ, กรมธนารักษ์ สืบค้นข้อมูลได้จาก http://www.treasury.go.th / ewt_news.php?nid=46 ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

ที่ราชพัสดุกับอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศ

ที่ราชพัสดุ คือ อสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลไทย ที่ตั้งอยู่ภายในประเทศ กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ สำหรับอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศ กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เช่นเดียวกัน แต่ไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ การเก็บรักษาเอกสารสิทธิ์และการจัดทำทะเบียน กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง เป็นผู้เก็บรักษาต้นฉบับเอกสารสิทธิ์และจัดทำทะเบียนอสังหาริมทรัพย์ การใช้การปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ให้กระทรวงการต่างประเทศ หรือส่วนราชการที่ได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง เป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบการซื้อให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้จัดซื้อเพื่อใช้ในราชการกระทรวงต่างประเทศหรือให้ส่วนราชการอื่น เป็นผู้จัดซื้อเพื่อใช้ในราชการของส่วนราชการนั้นแล้วแต่กรณี โดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้มอบอำนาจให้เป็นผู้ทำนิติกรรมและรับโอนกรรมสิทธิ์อสังหาริมทรัพย์นั้น การขาย การแลกเปลี่ยน การให้การจำหน่ายจ่ายโอน หรือจัดหาประโยชน์ (ถ้ามี) ให้มีคณะกรรมการถาวรขึ้น คณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนส่วนราชการ ผู้ครอบครองและใช้ประโยชน์ เป็นกรรมการและอธิบดีกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่พิจารณาเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ การดำเนินการขาย แลกเปลี่ยน ให้ จำหน่าย โอน หรือจัดหาประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ที่ส่วนราชการผู้ครอบครอง และใช้ประโยชน์ไม่ต้องการใช้ประโยชน์จากอสังหาริมทรัพย์นั้นอีกต่อไป โดยให้ส่วนราชการดังกล่าวทำเรื่องเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีแล้ว กระทรวงการคลังก็จะมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการไปดำเนินการต่อไปเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้ส่วนราชการนั้นแจ้งให้กระทรวงการคลังทราบส่วนรายได้ที่เกิดจากการดำเนินการดังกล่าวให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ที่ดินราชพัสดุมีมาตั้งแต่เมื่อใด

ความเดิมเรื่องที่ดินราชพัสดุนั้น มิได้มีไว้เป็นที่แจ้งชัดโดยกฎหมายใดมีแต่ เฉพาะพระบรมราชโองการรัชกาลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๔๖๔ ที่ทรงวินิจฉัยคำกราบบังคมทูลของเหล่าเสนาบดีกระทรวงการคลังมหาสมบัติในขณะนั้น มีใจความว่า

- (ก) ที่ราชพัสดุเป็นทรัพย์สินของพระคลังอย่างหนึ่ง
- (ข) มีคงกระทรวงมาแต่เดิมบ้าง ได้มาด้วยการเป็นที่หลวง หวงห้ามไว้ใช้ในราชการบ้าง ด้วยการที่ราษฎรเวนคืนให้แก่หลวงบ้าง หรือได้รับ หรือยึดจากเจ้าหน้าที่ภาชีนายอากรก็มี
- (ค) ทรัพย์สินนี้กระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ
- (ง) ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจัดการรวบรวมทรัพย์สิน จากกระทรวงต่าง ๆ มาปกครองดูแลรักษาไว้แต่แห่งเดียว
- (จ) เมื่อกระทรวงใดจะใช้เพื่อราชการใด ก็ให้ยืมไปโดยไม่ต้องเช่า (เมื่อเลิกใช้ให้ส่งคืนกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ)
- (ฉ) ที่แห่งใดยังมีได้ใช้ราชการ ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัตินำไปจัดประโยชน์หารายได้เข้าแผ่นดิน

(ช) ที่ได้ควรวางขายก็ให้ขายไป เคยมีการพิจารณาในทางกฎหมายว่า พระบรมโองการฯ ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์มีผลเป็นกฎหมาย เพราะใช้บังคับแก่กระทรวง ทบวง กรม เสมือนพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม ในปัจจุบัน ที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของกระทรวงต่าง ๆ และโดยที่ไม่มีกฎหมายอื่นใดลบล้างพระบรมราชโองการนี้ แม้ปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ พระบรมราชโองการส่วนใดที่ไม่ขัดแย้ง หรือที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังไม่ได้กำหนดไว้ ก็ยังมีผลใช้บังคับได้

การได้มาซึ่งที่ราชพัสดุ^๔

- ประกาศสงวนไว้ใช้ในราชการ
- ตกเป็นของรัฐบาลเนื่องจากค้างชำระภาษีอากร
- รัฐบาลจัดซื้อด้วยเงินงบประมาณ
- โบราณสถาน กำแพงเมือง คูเมือง
- โดยคำพิพากษาของศาล
- ที่ดินเหลือเศษจากการเวนคืนซึ่งรัฐบาลต้องจ่ายเงินชดเชย
- โดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีตามธรรมนูญการปกครอง
- เอกชนบริจาคให้ทางราชการ
- โดยเข้าครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินรกร้างว่างเปล่า
- โดยเหตุอื่น ๆ

วัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุ

ที่ราชพัสดุมีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ แต่ถ้าที่ราชพัสดุแปลงใดไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ หรือไม่ได้สงวนไว้ เพื่อประโยชน์ในราชการกรมธนารักษ์ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ดูแลและบำรุงรักษาที่ดิน จะนำมาจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่าหรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่น นอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้ สำหรับการจัดหาประโยชน์ในลักษณะใดขึ้นอยู่กับสภาพทำเลของที่ราชพัสดุ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

จุดมุ่งหมายในการใช้ที่ดินราชพัสดุ

กรมธนารักษ์เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ปกครองดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนั้น นอกจากจะใช้เพื่อประโยชน์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่ราชพัสดุบางส่วนยังนำไปใช้เพื่อจัดหาประโยชน์นำรายได้เข้ารัฐอีกทางหนึ่ง และหลังจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจปี ๒๕๔๐ รัฐบาลทุกยุคได้พยายามแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพึ่งพาการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศ แต่เมื่อเศรษฐกิจโลกต้องตกอยู่ในภาวะถดถอย เช่นในปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจของไทยก็จะยิ่งได้รับผลกระทบ ทำให้ไม่สามารถฟื้นตัวขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว และเมื่อรัฐบาลนี้เข้ามาบริหารประเทศก็ได้ประกาศใช้นโยบายพึ่งพาตนเองหนึ่งในนโยบายที่รัฐบาล

^๔ ที่มา : ที่ดินราชพัสดุ, กรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง สืบค้นข้อมูลได้จาก <http://rajpatsadhu.blogspot.com/>
ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

นำมาใช้ก็คือ การสร้างเศรษฐกิจบนสินทรัพย์ที่มีอยู่ (Asset based Economy) กรมธนารักษ์เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ดูแลที่ราชพัสดุ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่สามารถนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ กรมธนารักษ์จึงใช้ที่ดินตอบสนองนโยบายของรัฐโดยเร่งกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจด้วยการปรับรื้อระบบการจัดการประโยชน์ที่ราชพัสดุ โดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ กรอบความคิดขึ้นมาใหม่ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมอันจะทำให้ภารกิจใหม่สามารถบรรลุตามเป้าประสงค์ได้ กรมธนารักษ์ได้กำหนดเป้าหมายของการบริหารที่ราชพัสดุโดยมุ่งประโยชน์ทั้งในระดับรากหญ้าและระดับมหภาค ๔ ข้อ คือ

๑. เพื่อการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น

จากการที่มีที่ราชพัสดุกระจายทั่วประเทศ ย่อมทำให้กรมธนารักษ์สามารถใช้ที่ดินเพื่อรองรับกลุ่มชุมชนในทุกระดับได้เป็นอย่างดี เช่น ในปัจจุบันจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ตมีศักยภาพสูงมากในฐานะที่เป็นเมืองท่องเที่ยว หากกรมธนารักษ์ใช้ที่ดินมาสนับสนุนการลงทุนสร้างศูนย์ประชุมนานาชาติและโรงแรม เป็นต้น จะส่งผลให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้จะมีผลให้ราคาค่าเช่าจ่ายในการท่องเที่ยวโดยรวมต่ำกว่าประเทศอื่น มีการไหลเข้าของเม็ดเงินจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้น และส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ อีกด้วย ซึ่งเป้าหมายหลักก็คือประชาชนมีความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น

๒. เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสังคมในระดับฐานราก

เป็นที่ทราบกันดีว่าปัญหาฐานรากของสังคมไทยได้ถูกทิ้งมานาน โดยขาดระบบป้องกันทำให้สังคมไทยนับวันจะยิ่งเข้าสู่ภาวะวิกฤต หากกรมธนารักษ์ใช้ที่ดิน เพื่อให้เป็นที่ทำกิจกรรมร่วมกันของสังคม เช่น สวนสาธารณะ ตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ย่อมถือได้ว่ากรมธนารักษ์มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมไทยในระดับฐานราก หรือการจัดให้ผู้มีรายได้น้อยเช่าที่ดินเพื่ออยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับมีคุณค่าที่ไม่อาจจะประเมินราคาเป็นตัวเลขได้

๓. เพื่อสนับสนุนการผลิตและการลงทุน

ส่วนหนึ่งของปัญหาเศรษฐกิจของประเทศตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันแก้ไขได้ช้ามาก เพราะขาดการลงทุนของผู้ประกอบการ เนื่องจากต้นทุนที่ดินมีราคาสูงมาก หากกรมธนารักษ์สามารถนำที่ดินมาเป็นปัจจัยสนับสนุนการประกอบธุรกิจได้หลากหลาย เช่น การนำที่ดินมาสร้างศูนย์กระจายสินค้าจากโรงงาน ตลาด ศูนย์การค้า ท่าเรือ ท่ารถโดยสาร เท่ากับว่า กรมธนารักษ์สามารถใช้ที่ดินสนองนโยบายรัฐบาล อันได้แก่ นโยบายสนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม นโยบายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ได้เป็นอย่างดี

๔. เพื่อสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

โดยเหตุที่ระบบสาธารณูปโภคเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการลงทุน ประเทศไทยจึงควรมีระบบสาธารณูปโภคที่ดีและตอบสนองความต้องการมากพอในราคาที่ต่ำ อันมีผลต่อต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการเป็นอย่างดีซึ่งเป็นเป้าหมายหนึ่งที่กรมธนารักษ์สามารถนำที่ดินมาใช้ประโยชน์สนับสนุนความเจริญของโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท เป็นต้น

แนวทางการดำเนินการบริหารจัดการที่ราชพัสดุการใช้ที่ราชพัสดุทางด้านเศรษฐกิจ^๔

๑. เป็นการพัฒนาที่ราชพัสดุในเชิงพาณิชย์ เน้นการบริหารทรัพยากรที่ราชพัสดุที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่ากับราคาของที่ดิน และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่รัฐ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โดยมีแนวทางในการดำเนินการดังนี้

ที่ราชพัสดุที่ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้ประโยชน์ในทางราชการ หากตั้งอยู่ในทำเลการค้าที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นส่วนราชการให้กรมธนารักษ์นำที่ราชพัสดุดังกล่าวพัฒนาเปิดประมูลหาผู้ลงทุนปลูกสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ให้ กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประมูลจะต้องจัดซื้อที่ดินยกให้แก่ราชการและสร้างอาคารหรือสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ตามความประสงค์ของส่วนราชการนั้นในที่ดินดังกล่าวพร้อมกับเสนอให้เงินค่าธรรมเนียมจัดประโยชน์แก่ทางราชการอีกจำนวนหนึ่ง โดยทางราชการจะให้สิทธิการเช่าอาคารนานปีในที่ดินราชพัสดุที่เปิดประมูล เป็นการตอบแทนแก่ผู้ลงทุนผู้ประมูลได้

๒. ที่ราชพัสดุที่กรมธนารักษ์จัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัยหรือประกอบการเกษตร เมื่อสภาพทำเลเปลี่ยนแปลงไปก็จะนำมาพิจารณา โดยให้สิทธิแก่ผู้เช่าเดิมโดยกำหนดเงื่อนไขเช่นเดียวกับข้อ ๑ หรืออาจแตกต่างกันไปตามความเหมาะสมและข้อเท็จจริงในแต่ละแปลง การพิจารณาเกี่ยวกับที่ราชพัสดุในด้านเศรษฐกิจ นอกจากจะดำเนินการโดยวิธีการจัดให้เช่า โดยไม่ต้องประมูลและด้วยวิธีการเปิดประมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว กรมธนารักษ์ยังสามารถนำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ โดยวิธีจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ตามนัยข้อ ๒๓ แห่งกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

การใช้ที่ราชพัสดุทางด้านเศรษฐกิจ

การจัดหาประโยชน์โดยการจัดให้เช่า และการจัดหาประโยชน์โดยการทำสัญญาต่างตอบแทนอื่น นอกจากการจัดให้เช่าดังกล่าวข้างต้น มีตัวอย่างที่สำคัญ ๆ ดังนี้

๑. การเช่าอาคารอาคารราชพัสดุ เช่น โรงแรม ตลาด ตึกแถว (สำหรับการพาณิชย์) โรงภาพยนตร์ ห้าง สรรพสินค้า เป็นต้น

๒. การจัดให้รัฐวิสาหกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการหารายได้เช่าที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นที่ยดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ เป็นการส่งเสริมกิจการของรัฐวิสาหกิจ เมื่อรัฐวิสาหกิจมีรายได้ก็ต้องส่งรายได้เข้ารัฐตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด และค่าเช่าที่ราชพัสดุที่เรียกเก็บจากรัฐวิสาหกิจก็ส่งเป็นรายได้ของรัฐอีกทางหนึ่งด้วย สำหรับรัฐวิสาหกิจที่เช่าที่ราชพัสดุนั้นมีหลายรัฐวิสาหกิจ เช่น การสื่อสารแห่งประเทศไทยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย องค์การสะพานปลา เป็นต้น

^๔ ที่มา : การใช้ที่ราชพัสดุทางเศรษฐกิจ กรมธนารักษ์, สืบค้นข้อมูลได้จาก http://www.treasury.go.th/ewt_news.php?nid=78 ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓. การจัดให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเช่าที่ราชพัสดุ เพื่อนำไปจัดหาประโยชน์ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้แบ่งรายได้จากค่าเช่าที่ราชพัสดุในอัตราร้อยละ ๕๐ ของค่าเช่าที่ราชพัสดุ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้ของรัฐ ให้เป็นรายได้ขององค์การปกครองท้องถิ่นการจัดให้เช่าประเภทนี้เป็นการส่งเสริมนโยบายของรัฐในเรื่องการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น ส่งเสริมและพัฒนาในท้องถิ่นให้มีความเจริญ ประชาชนจะได้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น การใช้ที่ราชพัสดุทางด้านเศรษฐกิจ

๔. การจ้างให้เอกชนเข้ามาบริหารอาคารศูนย์ประชุมสิริกิติ์ โดยกรมธนารักษ์ได้ให้บริษัท เอ็น.ซี.ซี. แมนเนจเม้นต์แอนด์ดีเวลลอป เม้นต์ จำกัด เข้ามาบริหารศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยต้องก่อสร้างโรงแรมจำนวนห้องพัก ๔๐๐ ห้อง สถานที่จอดรถยนต์ ๓,๐๐๐ คัน และพื้นที่เพื่อการพาณิชย์ ๒๘,๐๐๐ ตารางเมตร มูลค่าไม่ต่ำกว่า ๒,๗๓๒ ล้านบาท

๕. โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณสถานีขนส่งหมอชิต ที่ดินบริเวณสถานีหมอชิต มีเนื้อที่ ๖๓-๒-๖๕ ไร่ ปัจจุบันได้จัดให้กรุงเทพมหานครเช่าพื้นที่ ด้านหลังบางส่วนเนื้อที่ ๔๐ ไร่เพื่อสร้างลานจอดรถและอู่ซ่อมรถไฟฟ้า ของ BTS และเปิดประมูลหาผู้ลงทุน ด้านหน้า ๒๓ ไร่เศษ รวมกับพื้นที่ด้านหลังผสมผสาน บริษัท บางกอกเทอร์มินอล จำกัด เป็นผู้ประมูลได้สิทธิพัฒนาที่ราชพัสดุแปลงนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นศูนย์กลางการคมนาคม และศูนย์กลางขนส่งมวลชนแห่งชาติที่ทันสมัยและสมบูรณ์แบบ เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรมีมูลค่าโครงการประมาณ ๑๘,๐๐๐ ล้านบาท

๖. โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ ปช.๒๔๒ โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุรายบริษัท โรงแรมชายทะเล จำกัด ปลูกสร้างบนที่ดินราชพัสดุ แปลงหมายเลขทะเบียนที่ ปช.๒๔๒ ตำบล หนองแก อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ชื่อ โรงแรม Hyatt Regency Hua Hin มีจำนวนห้องพักทั้งสิ้น ๒๐๕ ห้อง มูลค่าโครงการประมาณ ๑,๔๒๐,๕๔๑,๑๗๗ บาท

การปกครอง ดูแล ที่ราชพัสดุ^๖

กิจกรรม	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
๑. รับขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ เพิ่มขึ้นใน แต่ละปี					
- ที่ดิน (แปลง/ไร่)		๒ / -	๒๗๖/๙,๑๒๒	๓๖๓/๑๑,๘๑๕	๕๖๑/๑๔,๗๗๔
- สิ่งปลูกสร้าง (หลัง)	๑๔	๙๘	๑๑,๐๑๔	๘,๖๗๐	๙,๓๘๓
๒. ให้ส่วนราชการใช้ประโยชน์ ในที่ดินราชพัสดุ (แปลง/ไร่)		๖ / ๑๓	๑๓๙/๒๙,๐๗๑	๑๙๒/๘,๓๘๔	๑๙๖/๓๑,๗๗๘
๓. รับคืนที่ราชพัสดุจากส่วน ราชการ (แปลง/ไร่)		๑ / ๔	๙๘ / ๙,๗๘๐	๑๐๐/๑,๒๐๕	๑๑๑/๓,๙๘๐
๔. จำหน่ายสิ่งปลูกสร้าง (หลัง)	๕	๘๙	๒,๑๖๘	๒,๖๕๘	๓,๒๘๑
๕. จัดประโยชน์ในที่ราชพัสดุ(ราย)				๕,๕๕๕	๔,๑๙๔
มูลค่า (ล้านบาท)					

หมายเหตุ : - ข้อมูลปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ข้อมูล (ณ ตุลาคม ๒๕๖๑)

^๖ ที่มา : การปกครอง ดูแล ที่ราชพัสดุ, กรมธนารักษ์, สืบค้นได้จากเว็บไซต์ http://www.treasury.go.th/ewt_news.php?nid=135&filename=index ข้อมูล ณ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑.

การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารราชพัสดุทั่วประเทศ^๗

จำนวนที่ดินและอาคารราชพัสดุ ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐

การใช้ประโยชน์	จำนวน			ราคา ณ วันที่ได้มา		
	ที่ดิน (แปลง)	เนื้อที่ (ไร่)	อาคาร (หลัง)	ที่ดิน (ล้านบาท)	อาคาร (ล้านบาท)	ราคาประเมินที่ดิน (ล้านบาท)
๑. ใช้ราชการ	๑๖๔,๘๘๓	*๘.๔๒๔	๕๕๒,๑๕๖	๗๓๓,๖๐๔.๐๗	๑,๔๓๐,๒๔๙.๒๗	๓,๙๗๘,๖๙๑.๗๘
๒. จัดให้เช่า	๔,๘๓๘	๐.๑๖๒	๓๒,๘๗๒	๓๓,๒๘๘.๒๔	๑๖๒,๕๘๙.๘๓	๒๑๓,๑๕๑.๑๘
๓. สงวนไว้ใช้ราชการ	๓,๘๓๕	๑.๒๖๔	๔,๔๗๐	๑๑๑,๘๐๗.๑๐	๖๑๔.๒๐	๒๒๘,๐๒๔.๒๔
รวมทั้งสิ้น	๑๗๓,๕๕๖	๙.๘๕๐	๕๘๙,๕๙๘	๘๗๘,๖๙๙.๔๑	๑,๕๙๓,๔๔๓.๓๐	๔,๔๑๙,๘๖๗.๒๐

ที่มาของข้อมูล : ระบบงานทะเบียนที่ราชพัสดุ

หมายเหตุ * จำนวนที่ราชพัสดุ (ที่ดิน) เป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ยังไม่รวมที่ราชพัสดุที่ใช้ประโยชน์เพื่อความลับเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศในราชการกระทรวงกลาโหมอีกประมาณ ๒.๖๕๐ ไร่

^๗ ที่มา : การใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารราชพัสดุทั่วประเทศ กรมธนารักษ์, สืบค้นข้อมูลได้จาก http://www.treasury.go.th/ewt_news.php?nid=136&filename=index ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑

รูปภาพที่ราชพัสดุ^๔

รูปภาพแผนจัดสรรที่ราชพัสดุ^๕

^๔ที่มา : ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก <http://daily.bangkokbiznews.com/detail/240521> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑)

^๕ข้อมูลออนไลน์ สืบค้นได้จาก <https://www.posttoday.com/finance/news/564647> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑)

บัญชี ก อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุกรุงเทพมหานคร
เพื่ออยู่อาศัย กิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร และโครงการตามนโยบายรัฐบาล^{๑๐}

ลำดับที่	ราคาที่ดิน บาท / ตารางวา	อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุ บาท / ตารางวา / เดือน			อัตราค่าเช่าอาคารราชพัสดุ โดยคิดตามจำนวนเนื้อที่ใช้สอย บาท / ตารางเมตร / เดือน		
		ทำเลชั้น ๑	ทำเลชั้น ๒	ทำเลชั้น ๓	ทำเลชั้น ๑	ทำเลชั้น ๒	ทำเลชั้น ๓
๑	ไม่เกิน ๑,๐๐๐	๒.๕๐	๑.๕๐	๐.๕๐	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐
๒	๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๐	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐
๓	๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐	๓.๕๐	๒.๕๐	๑.๕๐	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐
๔	๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐	๔.๕๐	๓.๐๐	๒.๐๐	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐
๕	๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐	๖.๐๐	๓.๕๐	๒.๕๐	๓.๕๐	๓.๐๐	๒.๕๐
๖	๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐	๘.๐๐	๔.๕๐	๓.๐๐	๔.๕๐	๓.๕๐	๓.๐๐
๗	๖,๐๐๑ - ๗,๐๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	๓.๕๐	๕.๕๐	๔.๕๐	๓.๕๐
๘	๗,๐๐๑ - ๘,๐๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๔.๕๐	๖.๕๐	๕.๕๐	๔.๕๐
๙	๘,๐๐๑ - ๙,๐๐๐	๑๔.๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	๗.๕๐	๖.๕๐	๕.๕๐
๑๐	๙,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐	๑๖.๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๘.๕๐	๗.๕๐	๖.๕๐
๑๑	๑๐,๐๐๑ - ๑๑,๐๐๐	๑๘.๐๐	๑๔.๐๐	๑๐.๐๐	๙.๕๐	๘.๕๐	๗.๕๐
๑๒	๑๑,๐๐๑ - ๑๒,๐๐๐	๒๐.๐๐	๑๖.๐๐	๑๒.๐๐	๑๐.๕๐	๙.๕๐	๘.๕๐
๑๓	๑๒,๐๐๑ - ๑๓,๐๐๐	๒๒.๐๐	๑๘.๐๐	๑๔.๐๐	๑๑.๕๐	๑๐.๕๐	๙.๕๐
๑๔	๑๓,๐๐๑ - ๑๔,๐๐๐	๒๔.๐๐	๒๐.๐๐	๑๖.๐๐	๑๒.๕๐	๑๑.๕๐	๑๐.๕๐
๑๕	๑๔,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐	๒๖.๐๐	๒๒.๐๐	๑๘.๐๐	๑๓.๕๐	๑๒.๕๐	๑๑.๕๐
๑๖	๑๕,๐๐๑ - ๑๖,๐๐๐	๒๘.๐๐	๒๔.๐๐	๒๐.๐๐	๑๔.๕๐	๑๓.๕๐	๑๒.๕๐
๑๗	๑๖,๐๐๑ - ๑๗,๐๐๐	๓๐.๐๐	๒๖.๐๐	๒๒.๐๐	๑๕.๕๐	๑๔.๕๐	๑๓.๕๐
๑๘	๑๗,๐๐๑ - ๑๘,๐๐๐	๓๒.๐๐	๒๘.๐๐	๒๔.๐๐	๑๖.๕๐	๑๕.๕๐	๑๔.๕๐
๑๙	๑๘,๐๐๑ - ๑๙,๐๐๐	๓๔.๐๐	๓๐.๐๐	๒๖.๐๐	๑๗.๕๐	๑๖.๕๐	๑๕.๕๐
๒๐	๑๙,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๓๖.๐๐	๓๒.๐๐	๒๘.๐๐	๑๘.๕๐	๑๗.๕๐	๑๖.๕๐
๒๑	๒๐,๐๐๑ - ๒๑,๐๐๐	๓๘.๐๐	๓๔.๐๐	๓๐.๐๐	๑๙.๕๐	๑๘.๕๐	๑๗.๕๐
๒๒	๒๑,๐๐๑ - ๒๒,๐๐๐	๔๐.๐๐	๓๖.๐๐	๓๒.๐๐	๒๐.๕๐	๑๙.๕๐	๑๘.๕๐
๒๓	๒๒,๐๐๑ - ๒๓,๐๐๐	๔๒.๐๐	๓๘.๐๐	๓๔.๐๐	๒๑.๕๐	๒๐.๕๐	๑๙.๕๐
๒๔	๒๓,๐๐๑ - ๒๔,๐๐๐	๔๔.๐๐	๔๐.๐๐	๓๖.๐๐	๒๒.๕๐	๒๑.๕๐	๒๐.๕๐
๒๕	๒๔,๐๐๑ - ๒๕,๐๐๐	๔๖.๐๐	๔๒.๐๐	๓๘.๐๐	๒๓.๕๐	๒๒.๕๐	๒๑.๕๐
๒๖	๒๕,๐๐๑ - ๒๖,๐๐๐	๔๘.๐๐	๔๔.๐๐	๔๐.๐๐	๒๔.๕๐	๒๓.๕๐	๒๒.๕๐
๒๗	๒๖,๐๐๑ - ๒๗,๐๐๐	๕๐.๐๐	๔๖.๐๐	๔๒.๐๐	๒๕.๕๐	๒๔.๕๐	๒๓.๕๐
๒๘	๒๗,๐๐๑ - ๒๘,๐๐๐	๕๒.๐๐	๔๘.๐๐	๔๔.๐๐	๒๖.๕๐	๒๕.๕๐	๒๔.๕๐
๒๙	๒๘,๐๐๑ - ๒๙,๐๐๐	๕๔.๐๐	๕๐.๐๐	๔๖.๐๐	๒๗.๕๐	๒๖.๕๐	๒๕.๕๐
๓๐	๒๙,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๕๖.๐๐	๕๒.๐๐	๔๘.๐๐	๒๘.๕๐	๒๗.๕๐	๒๖.๕๐
๓๑	๓๐,๐๐๑ - ๓๑,๐๐๐	๕๘.๐๐	๕๔.๐๐	๕๐.๐๐	๒๙.๕๐	๒๘.๕๐	๒๗.๕๐
๓๒	๓๑,๐๐๑ - ๓๒,๐๐๐	๖๐.๐๐	๕๖.๐๐	๕๒.๐๐	๓๐.๕๐	๒๙.๕๐	๒๘.๕๐
๓๓	๓๒,๐๐๑ - ๓๓,๐๐๐	๖๒.๐๐	๕๘.๐๐	๕๔.๐๐	๓๑.๕๐	๓๐.๕๐	๒๙.๕๐
๓๔	๓๓,๐๐๑ - ๓๔,๐๐๐	๖๔.๐๐	๖๐.๐๐	๕๖.๐๐	๓๒.๕๐	๓๑.๕๐	๓๐.๕๐
๓๕	ราคาประเมินที่ดินเกินกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท	ให้คิดค่าเช่าในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของมูลค่าทรัพย์สิน					

^{๑๐} ที่มา : คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ ๗๒๐/๒๕๕๕ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าทดแทน และค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุ, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๖๑ ง ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

บัญชี ข อัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุจังหวัดอื่น
เพื่ออยู่อาศัย กิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร และโครงการตามนโยบายรัฐบาล^{๑๑}

ลำดับที่	ราคาที่ดิน บาท / ตารางวา	อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุ บาท / ตารางวา / เดือน			อัตราค่าเช่าอาคารราชพัสดุ โดยคิดตามจำนวนเนื้อที่ใช้สอย บาท / ตารางเมตร / เดือน		
		ทำเลขน ๑	ทำเลขน ๒	ทำเลขน ๓	ทำเลขน ๑	ทำเลขน ๒	ทำเลขน ๓
๑	ไม่เกิน ๕๐๐	๑.๐๐	๐.๕๐	๐.๒๕	๒.๒๕	๒.๐๐	๑.๗๕
๒	๕๐๑ - ๑,๐๐๐	๑.๒๕	๐.๗๕	๐.๔๐	๒.๒๕	๒.๐๐	๑.๗๕
๓	๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๐.๕๐	๒.๒๕	๒.๐๐	๑.๗๕
๔	๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐	๒.๐๐	๑.๒๕	๐.๗๕	๒.๒๕	๒.๐๐	๑.๗๕
๕	๓,๐๐๑ - ๕,๐๐๐	๓.๐๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๒.๒๕	๒.๐๐	๑.๗๕
๖	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐	๔.๕๐	๒.๐๐	๑.๒๕	๒.๕๐	๒.๒๕	๒.๐๐
๗	๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐	๖.๐๐	๓.๐๐	๑.๕๐	๓.๐๐	๒.๗๕	๒.๕๐
๘	๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐	๘.๐๐	๔.๕๐	๒.๐๐	๓.๕๐	๓.๐๐	๒.๗๕
๙	๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	๓.๐๐	๔.๐๐	๓.๕๐	๓.๐๐
๑๐	๔๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๔.๕๐	๔.๕๐	๔.๐๐	๓.๕๐
๑๑	๕๐,๐๐๑ - ๖๐,๐๐๐	๑๔.๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	๕.๐๐	๔.๕๐	๔.๐๐
๑๒	๖๐,๐๐๑ - ๗๐,๐๐๐	๑๖.๐๐	๑๒.๐๐	๘.๐๐	๕.๕๐	๕.๐๐	๔.๕๐
๑๓	๗๐,๐๐๑ - ๘๐,๐๐๐	๑๘.๐๐	๑๔.๐๐	๑๐.๐๐	๖.๐๐	๕.๕๐	๕.๐๐
๑๔	๘๐,๐๐๑ - ๙๐,๐๐๐	๒๐.๐๐	๑๖.๐๐	๑๒.๐๐	๖.๕๐	๖.๐๐	๕.๕๐
๑๕	๙๐,๐๐๑ - ๑๐๐,๐๐๐	๒๒.๐๐	๑๘.๐๐	๑๔.๐๐	๗.๐๐	๖.๕๐	๖.๐๐
๑๖	ราคาประเมินที่ดินเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท	ให้คิดค่าเช่าในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของมูลค่าทรัพย์สิน					

^{๑๑} ช้างถึงแล้ว, ในเชิงอรรถที่ ๑๐

ข่าวเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ*

๑. คณะรัฐมนตรีแก้กฎหมายที่ราชพัสดุเพื่อให้มีความชัดเจนและรัดกุมมากขึ้น^๑

พลโทสรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเปิดเผยว่า ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเห็นชอบแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) ที่ราชพัสดุ พ.ศ. โดยเป็นการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น กำหนดข้อยกเว้นอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ใช่ที่ราชพัสดุ แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ กำหนดวิธีการของการโอนกรรมสิทธิ์ของที่ราชพัสดุ ที่ราชพัสดุอื่นและที่ราชพัสดุที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรไทย เช่น กรณีที่ดินที่ตั้งสถานทูตในประเทศต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังกำหนดให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุทั้งที่อยู่ในราชอาณาจักรและนอกราชอาณาจักร และการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่ไม่ถือเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ และเพิ่มเติมบทกำหนดโทษในกรณีที่บุคคลเข้าไปในที่ราชพัสดุที่ไม่ได้รับอนุญาตด้วย “กฎหมายดังกล่าวใช้มานานตั้งแต่ปี ๒๕๑๘ และที่ผ่านมามีกฎหมายอื่นที่มีข้อกำหนดยกเว้นให้หน่วยงาน หรือองค์กรของรัฐมีอำนาจเข้าไปปกครองดูแล จัดหาผลประโยชน์บนที่ราชพัสดุแทนที่จะเป็นกระทรวงการคลัง จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกฎหมายให้รัดกุมกว่าที่ผ่านมา เช่น มีการกำหนดว่าพื้นที่อย่างไรไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ อาทิ ที่ดินรกร้าง อสังหาริมทรัพย์ที่เป็นสาธารณสมบัติที่พลเมืองใช้ร่วมกัน อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น”

พลโทสรรเสริญ แก้วกำเนิด กล่าวอีกว่า ยังได้มีการกำหนดเพิ่มจำนวนคณะกรรมการที่ราชพัสดุ อีก ๓ คน โดยจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งในด้านเศรษฐศาสตร์ที่ประจำข้อต่อสังคม การวางแผนแม่บทการใช้ที่ดิน และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ พร้อมทั้งเพิ่มเติมเรื่องการโอนกรรมสิทธิ์บนที่ราชพัสดุ โดยเฉพาะการโอนออกจากการเป็นที่ราชพัสดุจะต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ เพราะเปรียบเสมือนรัฐต้องสูญเสียก็ต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนรัดกุมและรอบคอบ เพื่อไม่ให้ที่ราชพัสดุถูกเปลี่ยนมือได้โดยง่าย แต่ถ้าปรับเปลี่ยนเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันสามารถออกเป็นพระราชกฤษฎีกาได้

ทั้งนี้สิ่งที่เน้นย้ำ คือ การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุให้ถือว่าไม่เป็นการร่วมลงทุนในรูปแบบพีพีพี ยกเว้นกรณีที่คณะกรรมการพีพีพีจะกำหนดกิจการแบบใดที่ไม่ถือเป็นการร่วมลงทุน

“กระทรวงการคลังได้ชี้แจงในส่วนนี้ว่า บางเรื่องเป็นแค่การเช่าที่ไม่ได้มีความซับซ้อนก็ไม่ควรต้องเข้าพีพีพีให้วุ่นวาย แต่ถ้าเมื่อใดที่มีการเอาทรัพย์สินเข้าร่วม เช่น โครงการด้านคมนาคม หรือโครงการที่มีมูลค่าเกิน ๕ พันล้านบาท จะต้องใช้กฎหมายพีพีพี และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุก่อนด้วย”

* เรียบเรียงโดย นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ ที่มา : คณะรัฐมนตรีแก้กฎหมายที่ราชพัสดุเพื่อให้มีความชัดเจนและรัดกุมมากขึ้น, ข่าวสด, สืบค้นข้อมูลได้จาก https://www.khaosod.co.th/economics/news_892582 ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

อย่างไรก็ดี กำหนดให้หน่วยงานที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษาจัดหาประโยชน์จากราชพัสดุ ต้องรายงานการบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้กรมธนารักษ์ทราบทุก ๒ ปี ส่วนบดลงโทษกรณีการเข้าปียึดครอง ก่อสร้าง ทำลายให้ที่ดินเสื่อมสภาพ ต้องมีโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑ หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่ถ้าไม่ทำการในเนื้อที่เกิน ๕๐ ไร่ ต้องระวางโทษไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่เกิน ๒ หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒. การบริหารจัดการที่ดินราชพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ^๒

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ รัฐบาลพยายามผลักดันนโยบายจัดสรรที่ดินแก่เกษตรกรอย่างชัดเจน โดยมีแนวคิดให้ผู้ถือครองที่ดินจำนวนมาก หรือปล่อยที่ดินรกร้าง จำเป็นต้องเสียภาษีที่ดินมากขึ้น ตามร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฉบับใหม่ ซึ่งจะจัดเก็บภาษีที่ดินในลักษณะอัตราก้าวหน้า คือ ภาษีที่ดินเพื่อเกษตรกรมูลค่าไม่เกิน ๒ ล้านบาทแรก เก็บภาษี ๐.๐๑% หรือคิดเป็นเงินภาษีที่ต้องจ่ายปีละ ๒๐๐ บาท ไปถึงมูลค่า ๑๐๐ ล้านบาทขึ้นไป เก็บภาษี ๐.๑% หรือคิดเป็นเงินภาษีที่จ่ายปีละ ๕๖,๓๐๐ บาท และอีกความพยายามของภาครัฐ คือ การนำที่ดินของราชพัสดุไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากขึ้นเป้าหมายของความพยายามทั้งสอง ล้วนมุ่งให้เกษตรกรที่ยากจนและขาดแคลนที่ดินทำกิน สามารถนำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์ทางเกษตรได้ แต่สิ่งสำคัญ คือ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฉบับใหม่ อาจเกิดผลการกระจายการถือครองที่ดินในระยะยาว เพราะภาษีที่จัดเก็บที่ดินต่าง ๆ อาจยังไม่สูงเพียงพอให้ผู้ถือครองที่ดินจำนวนมากยอมขายที่ดิน หรือปล่อยให้เช่าที่ดินได้ ดังนั้น ในระยะเวลาสั้น ๆ การกระจายที่ดินของราชพัสดุ น่าจะเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมอย่างยิ่ง เพื่อเพิ่มโอกาสแก่เกษตรกรได้ใช้ที่ดินรกร้างต่าง ๆ ทั่วประเทศได้ ภายใต้โจทย์ปัญหาดังกล่าว นักวิจัยจึงมีโอกาสร่วมมือกับกรมธนารักษ์ (ผู้ดูแลที่ดินราชพัสดุของประเทศ) ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาที่ดิน และเกณฑ์การคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการจัดที่ดินรายบุคคล คินสุขให้ประชาชน ในสองพื้นที่สองแปลง คือ พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี (๖๙ ไร่) และพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ (๒๕๐ ไร่) เพื่อให้เกิดโครงการศึกษานำร่องขึ้นมา และนำเสนอข้อเสนอต่าง ๆ แก่ภาครัฐ

สิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง คือ พื้นที่ที่ดินราชพัสดุในแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน ทั้งในแง่ขนาดแปลงที่ดิน ความต้องการใช้ประโยชน์ของคนในพื้นที่ (พื้นที่การเกษตรหรือพื้นที่สาธารณะ) ความอุดมสมบูรณ์ของที่ดิน และปัญหาความขัดแย้งของคนในชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาที่ดินให้เช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรกรรมเหมือนกันหมดทุกที่ อาจไม่เหมาะสมอย่างแน่นอน หรือ One policy for all คงเกิดขึ้นได้ยาก

ในพื้นที่ปราจีนบุรี มีลักษณะพื้นที่ป่าชุมชนเกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ และคนในชุมชนไม่ได้มีความต้องการใช้ที่ดินเพื่อทำเกษตรกรรมมากนัก รวมทั้งใกล้กับโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ที่เป็นผู้ผลิตสมุนไพรที่มีชื่อเสียงของประเทศ ขณะที่พื้นที่บุรีรัมย์กับขาดแคลนพื้นที่ทำกินอย่างยิ่ง

ดังนั้น ทางออกที่เกิดขึ้น คือ พื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี ควรรักษาป่าชุมชนที่มีความอุดมสมบูรณ์เอาไว้ เพื่อให้คนในชุมชน และสนับสนุนให้พื้นที่ที่เหลือเป็นพื้นที่สหกรณ์ เพาะปลูกสมุนไพรเพื่อป้อนให้โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร ซึ่งพื้นที่เพาะปลูกสมุนไพรดังกล่าว คงประสบความสำเร็จได้

^๒ ที่มา : การบริหารจัดการที่ดินราชพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ สืบค้นได้จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/636157> ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

ไม่ยาก เนื่องจากคนในชุมชนสามารถปลูกสมุนไพร และเข้าถึงแหล่งตลาดได้โดยตรง รวมไปถึงอาจเกิดความร่วมมือระหว่างคนในชุมชนและโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรได้

ขณะที่พื้นที่บุรีรัมย์ คงต้องจัดสรรที่ดินขนาดเล็ก เพื่อให้คนเข้าร่วมโครงการเช่าที่ดินมีจำนวนมากที่สุดได้ โดยอาจแบ่งให้เช่าที่ดินเพาะปลูกพืชไร่ (๕ ไร่ต่อครัวเรือน) และที่ดินสหกรณ์พืชผักอินทรีย์ต่าง ๆ (๑ ไร่ต่อครัวเรือน) ทั้งนี้ สิ่งสำคัญจริง ๆ คือ คำว่า “สหกรณ์” ไม่จำเป็นต้องหมายถึง “สหกรณ์” ในรูปแบบจดทะเบียนอย่างเป็นทางการเสมอ แต่อาจเป็นการรวมกลุ่มกันของคนในชุมชน เพื่อเพาะปลูกพืชลักษณะเดียวกันได้ เพราะในความเป็นจริง เกษตรกรมีความเป็นปัจเจกค่อนข้างสูง และอีกประการคือ **เกณฑ์พื้นที่ให้เช่าข้างต้นมีขนาดต่ำเกินไปหรือไม่** ตรงนี้คงต้องขึ้นอยู่กับโจทย์การมอง การใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้พบว่า ในบางพื้นที่ พื้นที่หนึ่งไร่ก็สามารถเลี้ยงดูครอบครัวขนาดเล็กอย่างพอเพียงได้ และขึ้นอยู่กับการใช้ความรู้ในการเลือกพืชเพาะปลูก และการยกระดับผลผลิตของพื้นที่เป็นสำคัญ

เกณฑ์การตั้งราคาเช่าที่ดินและคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการที่ดินให้เช่าก็เป็นโจทย์สำคัญของภาครัฐ โดยที่ผ่านมา ภาครัฐกำหนดราคาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพียงเท่ากับ ๒๐ - ๔๐ บาท ต่อไร่ต่อปี ซึ่งในแง่ผลดี เกษตรกรยากจนสามารถเข้าถึงการเช่าที่ดินราชพัสดุไม่ยากนัก แต่ปัญหาสำคัญตามมาคือ เกษตรกรบางรายนำที่ดินให้เช่าไปปล่อยเช่าต่อ และไม่เกิดความสำเร็จในการยกระดับรายได้ของเกษตรกรเท่าที่ควร หรือนัยสำคัญ คือ ที่ผ่านมามีวิธีการดังกล่าวอาจทำให้เกิด “ต้นทุนค่าเสียโอกาส” มากกว่า “ผลประโยชน์” นั้นเอง

ดังนั้น นักวิจัยจึงได้นำเสนอเกณฑ์การตั้งราคาที่ดินแบบมีระบบแรงจูงใจ โดยเป็นระบบให้เกษตรกรมีแรงจูงใจในการพัฒนาที่ดินเพื่อยกระดับผลผลิตต่อไร่ และลดหนี้สิน ซึ่งก่อนอื่นภาครัฐจำเป็นต้องปรับราคาเช่าที่ดินให้ไม่ต่ำเกินความเป็นจริง เพราะผู้วิจัยได้สำรวจราคาเต็มใจจ่ายสูงสุดของเกษตรกรสูงถึง ๖๐๐ บาทต่อไร่ ดังนั้น **ภาครัฐจึงควรปรับราคาเช่าที่ดินขั้นต่ำเท่ากับ ๖๐๐ บาทต่อไร่ และสร้างระบบแรงจูงใจแก่เกษตรกร คือ ยิ่งเกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตต่อไร่ หรือลดหนี้สินของตนเองแล้ว ราคาเช่าที่ดินจะยิ่งลดลง** เรื่องดังกล่าวจะทำให้เกิดระบบการทำบัญชีผลผลิตและรายได้ เพื่อให้เกษตรกรสามารถตระหนักถึงผลประโยชน์ได้ดีขึ้น และค่าเสียโอกาสของการปล่อยเช่าที่ดินราชพัสดุลดลงได้

สุดท้าย **เกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการที่ดินให้เช่า คงต้องออกแบบให้ใช้เกณฑ์หลาย ๆ ตัว** เพื่อให้สามารถสร้างดัชนีความยากจนขึ้น เพราะที่ผ่านมา เกณฑ์การลงทะเบียนคนจนอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากเกษตรกรจำนวนมากล้วนลงทะเบียนคนจนอยู่แล้ว ภาครัฐจึงแบ่งระดับความยากจนของเกษตรกรได้ยาก และท้ายสุดความร่วมมือระหว่างของหน่วยงานต่าง ๆ สถาบันการศึกษา และชุมชน ยังคงเป็นสิ่งสำคัญที่จะผลักดันให้การใช้ที่ดินราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุด และที่ดินราชพัสดุอาจเป็นปัจจัยเล็ก ๆ ที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยได้ในช่วงเวลานี้

๓. รมนารักษ์คลออดัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุฉบับใหม่ ‘อยู่อาศัย’ ตารางวาระ ๒๕ - ๕๐ สดางค์ขึ้น^๑

‘กรมรมนารักษ์’ กำหนดอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุฉบับใหม่ แยกตามประเภท ที่อยู่อาศัย เกษตรกรรม เชิงพาณิชย์ อุตสาหกรรม ทำเกษตรไม่เกิน ๑๕ ไร่ คิด ๒๐๐ บาท ต่อไร่ต่อปี อยู่อาศัยตาม ราคาประเมิน แยกกรุงเทพฯ ต่างจังหวัด ตารางวาระ ๒๕ - ๕๐ สดางค์ขึ้นไปต่อเดือน

สำนักข่าวอิสรารายงานว่า ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เผยแพร่คำสั่งกรมรมนารักษ์ ที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าทดแทน และค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ ในที่ราชพัสดุ ๔ คำสั่ง คือ

๑. คำสั่งกรมรมนารักษ์ ที่ ๗๒๐/๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าทดแทน และ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ

๒. คำสั่งกรมรมนารักษ์ ที่ ๗๒๑/๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดมูลค่าสิ่งปลูกสร้าง ค่าเสื่อม ค่าชดเชย ค่าทดแทน ค่าปรับ และค่าเสียหาย

๓. คำสั่งกรมรมนารักษ์ ที่ ๗๒๒/๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การประกาศรับฟังความคิดเห็น เมื่อมีการปลูกสร้างอาคารหรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การเช่า

๔. คำสั่งกรมรมนารักษ์ ที่ ๗๒๓/๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การให้สิทธิการเช่า การกำหนดจำนวน ทุนจดทะเบียน และการจัดให้ผู้เช่าช่วงเช่าเมื่อมีการนำที่ราชพัสดุไปให้เช่าช่วงโดยมิได้รับอนุญาต

ผู้สื่อข่าวรายงานว่าในคำสั่งที่ ๗๒๐/๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าทดแทน และ ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ จำแนก หลักเกณฑ์การพิจารณากำหนด อัตราค่าเช่า ค่าธรรมเนียม ค่าทดแทน แบบเหมาจ่าย ดังต่อไปนี้

การจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุเป็นการชั่วคราว ไม่เกิน ๓๐ วัน

การจัดให้เช่าที่ดินราชพัสดุนขนาดเล็กเนื้อที่ไม่เกิน ๑๒ ตารางวา

การจัดให้เช่าพื้นที่ภายในอาคารราชพัสดุ

การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อติดตั้งป้ายโฆษณากรณีป้ายแบบปกติ

การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อติดตั้งป้ายโฆษณากรณีป้ายแบบดิจิทัล

การจัดให้เช่าเพื่อติดตั้งเครื่องบริการอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ

การจัดให้บุคคลไทยเช่าที่ราชพัสดุเพื่อดำเนินการการถ่ายภาพนิ่ง ถ่ายทำภาพยนตร์ วีดิทัศน์ รายการโทรทัศน์ การจัดแสดงละคร คอนเสิร์ต นิทรรศการ การจัดงานแถลงข่าว เปิดตัวสินค้า/อัลบั้ม ของศิลปิน การรายงานข่าว การเดิน - วิ่ง เพื่อการกุศล หรือการดำเนินการอื่นใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อทดแทนการวางระบบขนส่งปีโตรเลียมทางท่อผ่านที่ราชพัสดุ

การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อเป็นห้องประชุม อบรม หรือสัมมนาต่าง ๆ

การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุเพื่อเป็นห้องพัก

การจัดให้รัฐวิสาหกิจเช่าเพื่อสาธารณูปโภค

การติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะในที่ราชพัสดุ

^๑ ที่มา : รมนารักษ์คลออดัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุฉบับใหม่ ‘อยู่อาศัย’ ตรว.ละ ๒๕ - ๕๐ ส.ต.ขึ้น สำนักข่าวอิสรา, สืบค้น ข้อมูลได้จาก <https://www.isranews.org/isranews-short-news/54350-bskt-tanarux-27260.html> ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

การดำเนินกิจการล่องแพในที่ราชพัสดุ
การจัดให้เช่าถ้ำน้ำมันเชื้อเพลิง
การใช้ประโยชน์เพื่อทำเหมืองแร่ในที่ราชพัสดุ
การบริหารจัดการท่าเรือระหว่างประเทศ ที่มีมูลค่าทรัพย์สินไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท
การบริหารจัดการท่าเรือในประเทศกรณีท่าเรือสาธารณะ ที่มีมูลค่าทรัพย์สิน ไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท
การบริหารจัดการท่าเรือในประเทศกรณีท่าเรือเชิงพาณิชย์ ที่มีมูลค่าทรัพย์สิน ไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท
การกำหนดอัตราค่าเช่าเครื่องจักรที่ประกอบรวมเข้ากับตัวโรงงานซึ่งเป็นทรัพย์สิน อันติดอยู่กับที่ดิน
การปรับปรุงอัตราค่าเช่าที่ราชพัสดุ กรณีสัญญาเช่าที่ได้จัดทำขึ้นภายหลังที่มีคำสั่งนี้ใช้บังคับ
ให้พิจารณาปรับปรุง ค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙ ของค่าเช่าเดิมทุก ๓ ปี กรณีการต่ออายุสัญญาเช่าให้
พิจารณาผลตอบแทนใหม่ทุกครั้ง หากผลตอบแทนใหม่ ในส่วนของค่าเช่าเปรียบเทียบกับ การปรับปรุง
ค่าเช่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙ ของค่าเช่าเดิมทุก ๓ ปีแล้ว ค่าเช่าใดมากกว่าให้ใช้ค่าเช่านั้น หลักเกณฑ์ค่าเช่า
จำแนกเป็นแต่ละประเภท อาทิ

เพื่อประกอบเกษตรกรรม

อัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุ

๑. ที่ดินที่เช่ามีราคาไม่เกิน ๘ ล้านบาทต่อไร่ และเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ให้เรียกเก็บค่าเช่าไร่ละ ๒๐๐ บาทต่อปี โดยเศษของเนื้อที่ให้คิดค่าเช่าเฉลี่ยตามสัดส่วน สำหรับเนื้อที่ส่วนที่เกิน ๑๕ ไร่ ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ ๐.๒ ต่อปี ของราคาที่ดินส่วนที่เกิน หากที่ดินแปลงที่จัดให้เช่ามีราคาที่ดินแตกต่างกันให้กำหนดอัตราค่าเช่า โดยใช้ราคาที่ดินเฉลี่ย

๒. ที่ดินที่เช่ามีราคาเกินกว่า ๘ ล้านบาทต่อไร่ ให้เรียกเก็บในอัตราร้อยละ ๐.๒ ต่อปี ของราคาที่ดินที่จัดให้เช่า

๓. การเรียกเก็บค่าเช่าตามข้อ ๑ และ ข้อ ๒ ให้คิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ ๒๐๐ บาทต่อปี

ประเภทที่อยู่อาศัย

๑. อยู่อาศัย (๑) ในกรุงเทพมหานคร ราคาประเมินที่ดินไม่เกินตารางวาละ ๓๐๐,๐๐๐ บาท ให้คิดค่าเช่าตามบัญชี ก ทั้งนี้ไม่ต่ำกว่าตารางวาละ ๐.๕๐ บาท ต่อเดือนตามทำเล (๒) ในจังหวัดอื่น ราคาประเมินที่ดินไม่เกินตารางวาละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้คิดค่าเช่าตามบัญชี ข ทั้งนี้ไม่ต่ำกว่าตารางวาละ ๐.๒๕ บาท ต่อเดือนตามทำเล (๓) กรณีการจัดให้เช่าอาคารราชพัสดุตาม (๑) และ (๒) หากมีที่ดินนอกที่ตั้งตัวอาคารให้คิดค่าเช่า ในอัตราค่าเช่าที่ดินราชพัสดุตามบัญชี ก หรือ บัญชี ข แล้วแต่กรณี (๔) หากราคาประเมินที่ดินเกินกว่าที่กำหนดตาม (๑) และ (๒) ให้คิดค่าเช่าในอัตราร้อยละ ๑ ต่อปี ของมูลค่าทรัพย์สิน

๒. กิจการอันเป็นสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไรให้คิดค่าเช่าร้อยละ ๕๐ ของอัตราค่าเช่าตามบัญชี ก หรือ ข แล้วแต่กรณี

๓. สภากาชาดไทย มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมูลนิธิแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (มูลนิธิ พอ.สว.) มูลนิธิสีบนาคะเสถียร มูลนิธิพระดาบส มูลนิธิ Miracle of life มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา มูลนิธิจุฬารักษ์หรือมูลนิธิศูนย์พัฒนาและฝึกอบรมคนพิการแห่งเอเชีย และแปซิฟิกในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีให้คิดค่าเช่าแปลงละ ๑๐๐ บาทต่อเดือน

๔. การสนับสนุนโครงการตามนโยบายรัฐบาล เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โครงการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (๑) กรณีจัดให้เช่าที่ดิน ให้คิดค่าเช่าตารางวาละ ๒ บาทต่อเดือน (๒) กรณีจัดให้เช่าอาคาร ให้คิดค่าเช่าตารางเมตรละ ๒ บาทต่อเดือน

๕. การดำเนินโครงการที่อยู่อาศัยตามนโยบายรัฐบาล เช่น โครงการบ้านมั่นคง โครงการบ้านประชารัฐ ให้คิดค่าเช่าร้อยละ ๕๐ ของอัตราค่าเช่าตามบัญชี ก หรือ ข แล้วแต่กรณี

๔. กรมธนารักษ์ เร่งจัดระเบียบที่ราชพัสดุ รองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและแก้ปัญหาการบุกรุกหลังพบมีการใช้พื้นที่ผิดวัตถุประสงค์^๔

กรมธนารักษ์ เตรียมจัดทำยุทธศาสตร์การจัดระเบียบที่ราชพัสดุ ๑๒.๕ ล้านไร่ ทั่วประเทศให้แล้วเสร็จปลายปีนี้ (๕๘) เพื่อเริ่มจัดระเบียบในต้นปีหน้า (๕๙) ซึ่งจะจัดระเบียบทั้งระยะสั้น กลาง และระยะยาว เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่ราชพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนข้อพิพาทกรณีผู้ค้าและประชาชนบุกรุกเข้าใช้พื้นที่กว่า ๑ แสนไร่ กำลังเจรจาขอคืนพื้นที่เพื่อนำมาปรับปรุงและบริหารจัดการเชิงสาธารณะและเชิงพาณิชย์ ซึ่งยอมรับว่าอาจดำเนินยาก เนื่องจากอยู่อาศัยมานาน ทั้งนี้ จะใช้กรณี "มอปลาย่าง" จังหวัดนครราชสีมา รวม ๗๐ ไร่ ที่ประสบความสำเร็จในการขอคืนพื้นที่มาเป็นต้นแบบ โดยประสานหน่วยราชการในพื้นที่ ช่วยเจรจาและหาพื้นที่อาศัยสำรอง ซึ่งขณะนี้ที่ราชพัสดุ ๒ แห่ง คือ ที่สวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี และเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนพื้นที่เชิงพาณิชย์ หากมีผู้ค้าเดิมอยู่ จะเจรจาขอให้เช่าที่กรมธนารักษ์โดยตรง ระยะเวลา ๓๐ ปี หากไม่ดำเนินการจะบังคับใช้กฎหมายควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒

นอกจากนี้ กรมธนารักษ์ ยังได้ส่งหนังสือถึงหน่วยราชการ ๕๐๐ แห่ง ให้รายงานข้อมูลการใช้พื้นที่ราชพัสดุและแจ้งขอคืนพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ผิดวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลภายในเดือนธันวาคมนี้ ปัจจุบันแจ้งกลับมาแล้ว ๕๐ ราย เนื้อที่กว่า ๑,๐๐๐ ไร่ จากกว่า ๘,๐๐๐ ไร่ และกำลังเจรจากับการรถไฟแห่งประเทศไทย เพื่อแลกพื้นที่ดินมักกะสัน วงเงิน ๖ หมื่นล้านบาท รวม ๔๙๗.๑๑ ไร่ ซึ่งวางแผนบริหาร ๑๕๐ ไร่ เป็นสวนสาธารณะ ๓๑๗ ไร่ เชิงพาณิชย์ และอีก ๓๐ ไร่เป็นพิพิธภัณฑ์ ส่วนพื้นที่บริเวณสุขุมวิทอยู่ระหว่างเจรจาเพื่อส่งมอบที่ดิน

๕. “ธนารักษ์” ยกเครื่องบริหารที่ราชพัสดุ ปรับค่าเช่ารัฐวิสาหกิจ ลุยพัฒนาบิกโปรเจกต์^๕

“ธนารักษ์” ตั้งธงปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ยกเครื่องแผนบริหารที่ราชพัสดุ ๑๐.๔๕ ล้านไร่ หวังหารายได้เข้าคลังเพิ่มเล็งทบทวนค่าเช่าที่รัฐวิสาหกิจ - บิ๊กเอกชน พร้อมจี้ส่วนราชการไม่ใช้ประโยชน์จากที่ดินส่งคืนพื้นที่ เตรียมลดค่าเช่าที่ดินเขตเศรษฐกิจพิเศษ ๓ จังหวัด

น.ส.อมรรัตน์ กล้าพลบ รองอธิบดีกรมธนารักษ์ เปิดเผยว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ กรมฯ มีแผนพิจารณาการจัดการหาประโยชน์ที่ราชพัสดุของกรมธนารักษ์ จำนวน ๑๐.๔๕ ล้านไร่ ทั่วประเทศใหม่ เพื่อเพิ่มการจัดเก็บรายได้เข้ารัฐซึ่งตั้งเป้าหมายไว้ที่ ๘ พันล้านบาท โดยส่วนแรกที่ราชพัสดุที่เปิดให้

^๔ ที่มา : กรมธนารักษ์ เร่งจัดระเบียบที่ราชพัสดุ รองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและแก้ปัญหาการบุกรุก หลังพบมีการใช้พื้นที่ผิดวัตถุประสงค์, สืบค้นข้อมูลได้จาก <https://www.voicetv.co.th/read/264063> ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑

^๕ ที่มา : ธนารักษ์” ยกเครื่องบริหารที่ราชพัสดุ ปรับค่าเช่ารัฐวิสาหกิจ ลุยพัฒนาบิกโปรเจกต์, สืบค้นข้อมูลได้จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/17840> ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑ .

หน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนเข้าอยู่ขนาด ๓.๙๖ แสนไร่ สัดส่วน ๔% ของพื้นที่ทั้งหมด หากดูว่าสัญญาเดิมไม่เข้าฐานค่าเช่าที่เป็นจริงจะมีการเจรจาขอทบทวนค่าเช่าให้เหมาะสม และส่วนที่สองที่ราชพัสดุที่ใช้ส่วนราชการอีก ๙๖% หรือประมาณ ๑๐ ล้านไร่ หากพบว่านำไปแล้วแต่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ก็เจรจาขอให้ยอมคืนพื้นที่กลับมายังกรมฯ เพื่อนำไปจัดประโยชน์ใหม่

ทั้งนี้ กรมฯ ยืนยันว่าการพิจารณาจัดประโยชน์ครั้งนี้ จะเน้นเข้าไปดูเจรจาเฉพาะหน่วยงานรัฐวิสาหกิจและเอกชนรายใหญ่ซึ่งมีทั้งพื้นที่ที่มีสัญญาอยู่และกำลังหมดสัญญาเท่านั้น ส่วนพื้นที่ใช้ประโยชน์สำหรับให้ประชาชนอยู่อาศัย หรือเป็นที่สำหรับทำการเกษตรกรรมฯ จะไม่เข้าไปยุ่ง เพราะไม่ต้องการให้กระทบต่อชาวบ้าน ส่วนแนวทางการขอคืนพื้นที่ราชพัสดุจากราชการ กรมฯ กำลังพิจารณารูปแบบการนำส่งคืน รวมถึงการชดเชยสิทธิประโยชน์ หรือผลตอบแทนคืนให้ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาอยู่

“โครงการนำที่ราชพัสดุมาสนับสนุนพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ขณะนี้มีความคืบหน้าโดยในปีหน้าจะมีการนำที่ราชพัสดุในจังหวัดนครพนม มุกดาหาร และหนองคายออกมาประมูลใหม่ จากก่อนหน้านี้เปิดไปแล้วแต่ไม่มีใครเข้าร่วมประมูล พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนวิธีการประเมินใหม่จากรายบล็อก เป็นรายแปลงซึ่งจะทำให้ค่าเช่าที่ปรับลดลงจากเดิมไร่ละ ๒.๔ พันบาทต่อปี เหลือเพียง ๑.๘-๒.๑ พันบาทต่อปี เพื่อสร้างแรงจูงใจให้บริษัทเอกชนเข้ามาตั้งโรงงานในเขตเศรษฐกิจที่รัฐบาลกำหนดไว้ สำหรับรายได้ของกรมธนารักษ์ปี ๒๕๖๑ ทำได้ ๑.๑๓ หมื่นล้านบาท สูงกว่าเป้าหมาย ๗.๔ พันล้านบาท เนื่องจากมีรายได้พิเศษจากค่าเช่าที่ดินจาก บริษัทไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) เกือบ ๓ พันล้านบาท”

ส่วนที่ราชพัสดุในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแห่งอื่น มีการลงทุนไปแล้วหลายแห่ง ทั้งจังหวัดสระแก้วที่มีการลงทุนระยะแรกไปแล้ว โดยมีการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ดูแลส่วนจังหวัดตราด มีบริษัท พร็อพเพอร์ตี้ เพอร์เฟค จำกัด (มหาชน) ทำสัญญา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างปรับแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐ ขณะที่จังหวัดกาญจนบุรีมีโครงการลงทุน ๔๐๐ ล้านบาท ในธุรกิจโลจิสติกส์ และจังหวัดตากมีโครงการลงทุนอีก ๔๐๐ ล้านบาท ในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ขณะที่การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) ได้ส่งพื้นที่ราชพัสดุให้กับสำนักงานอีอีซีไปบริหาร ๗ พันไร่ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม ๖.๕ พันไร่ และเขตนวัตกรรม ๗๕๙ ไร่ ซึ่งเป็นการมอบเอกสิทธิ์บริหารจัดการทั้งหมด

ด้านการบริหารจัดการทรัพย์สินที่ราชพัสดุแปลงใหญ่หลายโครงการ ในสัปดาห์หน้าจะมีการเสนอโครงการพัฒนาที่ราชพัสดุขนส่งหมอชิตให้ ครม.พิจารณา หลังจากมีการเจรจากับภาคเอกชนเสร็จแล้ว โดยปรับรูปแบบการลงทุนจาก ๑.๘ หมื่นล้านบาท เพิ่มเป็น ๒.๖ หมื่นล้านบาท พื้นที่พัฒนา ๗ แสนตารางเมตร ในจำนวนนี้ชดเชยพื้นที่ให้กับรัฐ ๑.๒ แสนตารางเมตร พร้อมมอบผลตอบแทนเป็นเงินสด ๖๐๐ ล้านบาท และทรัพย์สินอีก ๒.๔ พันล้านบาท รวมเป็น ๓ พันล้านบาท โดยใช้เวลาก่อสร้างใช้เวลา ๕ ปี พัฒนาเป็นคอมเพล็กซ์ขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า โรงแรม ที่จอดรถรองรับการเดินทางรถไฟฟ้าบีทีเอส อพาร์ทเมนท์

ขณะที่การพัฒนาหอชมเมือง ๔.๖ พันล้านบาท ความสูง ๔๕๙ เมตร ได้ทำสัญญาไปแล้ว ใช้เวลาก่อสร้าง ๓ ปี บริหารโครงการ ๓๐ ปี เพื่อใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญใจกลางเมือง โครงการร้อยชักสามติดแม่น้ำเจ้าพระยา ขณะนี้ตำรวจดับเพลิงส่งมอบที่ราชพัสดุแล้ว ได้ปรับสัญญาการลงทุนกับ

ภาคเอกชน ปรับเวลาก่อสร้าง ๖ ปี บวกกับสัญญาบริหารโครงการ ๓๐ ปี ทำเป็นโรงแรมที่พักริมน้ำ เจ้าพระยาระดับหรู เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยว ขณะที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์เจรจาจบแล้ว จะทำสัญญาได้ปีหน้า โดยมีการเปลี่ยนสัญญาจากลงทุนโรงแรมเป็นปรับปรุงพื้นที่มูลค่า ๖ พันล้านบาท

นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาโครงการศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะโซนซีพื้นที่ ๕.๑ แสนตารางเมตร ซึ่งมีส่วนราชการ ๑๓ หน่วยงานแสดงความจำนงเช่าพื้นที่ ด้วยวงเงินลงทุน ๓ หมื่นล้านบาท ใช้เวลาก่อสร้าง ๔ ปี บริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด จะใช้แนวทางการระดมทุนแบบผสมทั้งการกู้เงินในประเทศเพราะอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าทำซีเคียวริไทเซชันอีกทางหนึ่ง

๖. เปิดความหมายที่ดิน “ราชพัสดุ” ซ้ำชัดปม “บ้านเชิงดอยฯ”

วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๑ ผู้สื่อข่าวรายงานว่า หลังจากการเผยแพร่ภาพบ้านหรู ที่อ้างว่าเป็นบ้านของนายทหาร บริเวณดอยสุเทพไปไม่นาน และต่อมา พลโทวิจักขฐ์ สิริบรรสพ แม่ทัพภาคที่ ๓ แถลงว่าเป็นบ้านพักของนายทหาร ที่หมู่บ้านสวัสดิการทหารบก แม่ริมเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ติดกับโครงการหมู่บ้านตุลาการที่เป็นปัญหาอยู่ขณะนี้ และแจ้งว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นที่ราชพัสดุ ของกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง

ความหมายของ “ที่ราชพัสดุ” เพื่อให้สามารถเข้าใจได้มากขึ้นที่ดินราชพัสดุ อธิบายอย่างง่าย ๆ ก็คือ ทรัพย์สิน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยไม่รวมสิ่งที่เป็นเมืองใช้ร่วมกัน มีกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ และดูแลทั้งหมด ส่วนหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์จะไปอยู่ในกฎกระทรวง โดยมีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นกฎหมายหลัก

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า มอบอำนาจให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ทั้งหมด หากหน่วยราชการไหนจะขออนุญาตก็ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎกระทรวงที่ระบุไว้ และต้องเข้าไปในแนวทางที่ขออนุญาตไว้อย่างเคร่งครัดด้วย

ตามความหมายของพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ระบุว่า ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด

****เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้**

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

*****ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล และขององค์การปกครองท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ**

อธิบายได้ว่าเป็น พื้นที่ที่ใช้ในส่วนราชการของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นอะไรก็ได้ที่ไม่ใช่สิ่งที่เป็นเมืองใช้ร่วมกันส่วนในทรัพย์สินที่ได้เวนคืนมา ก็ต้องพิจารณาอย่างละเอียดอีกครั้ง ยกตัวอย่างเช่น การเวนคืนที่ดินมาทำถนน ของกรมทางหลวง แต่พื้นที่ส่วนนี้เป็นพื้นที่พลเมืองใช้ร่วมกัน เพียงแต่

ที่มา : เปิดความหมายที่ดิน “ราชพัสดุ” ซ้ำชัดปม “บ้านเชิงดอยฯ” สืบค้นข้อมูลได้จาก https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_925032 ข้อมูล ณ วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๑.

กรมทางหลวงเข้าไปเวนคืนมา ซึ่งจะไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ แต่หากกรมทางหลวงเวนคืนที่ดินมาใช้ตั้งอาคารสำนักงานกรมทางหลวงก็จะถือว่าเป็นที่ราชพัสดุเพราะถูกใช้เพื่อราชการโดยเฉพาะ

ตัวอย่างที่ราชพัสดุที่เห็นอย่างชัดเจน อาทิเช่น ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ซึ่งที่ราชพัสดุส่วนใหญ่จะถูกใช้สร้างเป็นอาคารหรือสำนักงานของส่วนราชการ โดยไม่รวมอาคารหรือสำนักงานหรืออสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนการขอใช้ของทหารก็ไม่ทราบว่าดำเนินการขออนุญาตอย่างไร เพราะเรื่องการใช้ประโยชน์จะเป็นไปตามกฎหมายลำดับรอง หรือกฎกระทรวง ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นฝ่ายที่ต้องทราบและรับรู้ทั้งหมด ในประเด็นนี้ก็เช่นเดียวกัน จึงเป็นข้อเท็จจริงว่า ทหารได้ไปยื่นกับกระทรวงการคลังจริงหรือไม่ แล้วยื่นขออนุญาตใช้พื้นที่ด้วยเหตุผลอะไร

ส่วนประเด็นเรื่องการนำมาสร้างบ้านพักอาศัย ก็ต้องเข้าใจว่าพระราชบัญญัตินี้ถูกร่างมาในช่วงที่บ้านเมืองยังไม่เจริญเท่าที่ควร โดยมีหลายครั้งที่รัฐเข้าไปจับจองพื้นที่หรือที่ดินว่างเปล่า ส่วนนั้นก็จะถูกเปลี่ยนมาเป็นที่ราชพัสดุโดยพลัน หรือหากชาวบ้านมีที่ดินแล้วบริจาคให้ใช้สร้างสถานีนอนามัยที่ส่วนนั้นก็จะเป็นที่ราชพัสดุ

“กระทรวงการคลังในฐานะผู้ถือครองกรรมสิทธิ์ทั้งหมด จะอนุญาตให้ใครใช้ก็ได้ไม่ว่าจะเป็นหน่วยราชการ หรือประชาชนทั่วไป โดยอาจจะทำการปล่อยเช่า ในกรณีที่เป็นที่ดินว่างเปล่า โดยหน่วยราชการยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ ซึ่งหากอยากทราบรายละเอียดถึงกรณีเรื่องบ้านพักที่สร้างบนที่ดินราชพัสดุ ที่กำลังเป็นประเด็นอยู่ในขณะนี้ ก็ต้องสอบถามไปที่ “กระทรวงการคลัง” ผู้มีอำนาจในส่วนนี้”

บทความงานวิจัยเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ*

เนื่องจากพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ซึ่งมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นที่ต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุเพื่อกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป ประกอบกับปัจจุบันได้มีการประกาศใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้หน่วยงานภาครัฐต้องพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายทุก ๕ ปี ที่มีการใช้บังคับ จึงมีความจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการตราพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ดังนี้

งานวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคการจัดการประโยชน์ในที่ราชพัสดุศึกษารณีกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้เช่า”^๑

จากการศึกษางานวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคการจัดการประโยชน์ในที่ราชพัสดุศึกษารณีกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้เช่า” พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุด้วยการจัดให้เช่าในภาพรวมทั้งตั้งแต่การจัดให้เช่าโดยกรมธนารักษ์ หน่วยงานที่รับมอบอำนาจ หน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมายเฉพาะ รัฐวิสาหกิจที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมธนารักษ์ หน่วยงานที่จัดให้เช่าแบบสวัสดิการ ซึ่งทุกประเด็นที่อ้างถึงและนำมาวิเคราะห์ปัญหาแล้วจะพบว่า ปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น พัฒนาการด้านกฎหมายเกี่ยวกับการจัดให้เช่าเป็นไปได้ช้าและไม่เพียงพอต่อสภาพปัญหา การปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎระเบียบของทางราชการจิตสำนึกที่ดีของเจ้าหน้าที่วิสัยทัศน์ของผู้บริหารองค์กร ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุทั้งสิ้น ในส่วนของวิธีการแก้ไขปัญหานั้นคณะผู้วิจัยเห็นว่าต้องแบ่งเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะสั้นต้องปรับปรุงองค์กรให้มีสภาพเหมาะสมที่จะทำงานในเชิงรุก มิใช่การหลีกเลี่ยง

* เรียบเรียงโดย นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรชำนาญการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

^๑ วาสิทธิ์ นนทสิทธิน และคณะ, “ปัญหาและอุปสรรคการจัดการประโยชน์ในที่ราชพัสดุศึกษารณีกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดให้เช่า”, รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, (๒๕๕๑), น.๑๕๙-๑๖๖.

ปัญหาหรือไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ส่วนระยะยาวควรจะทำให้มีการทำงาน เช่นเดียวกับองค์การมหาชนอิสระอื่น ๆ ที่เคยจัดตั้งไปแล้วหลายแห่ง ทั้งนี้เพราะการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ ในรูปของบริษัทในกำกับดูแลไม่สามารถรอดพ้นจากการแทรกแซงจากผู้มีอำนาจระดับสูงที่ต้องการแสวงหาประโยชน์ขณะมีอำนาจหน้าที่ ซึ่งมีทั้งแบบทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม แม้คนภายนอกองค์กรอาจมองไม่เห็นสภาพดังกล่าว แต่คนภายในองค์กรทราบดี สำหรับหน้าที่ในการปกครองดูแลและจัดให้ใช้ที่ราชพัสดุก็คงไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมธนารักษ์ภายใต้ระบบราชการต่อไป การจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุ ซึ่งดำเนินการมาแล้วตั้งแต่เมื่อครั้งรวบรวมที่ราชพัสดุไว้ที่กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ในสมัยรัชกาลที่ ๖ จนถึงปัจจุบันในสมัยรัชกาลที่ ๙ ประสบปัญหาและอุปสรรคตลอดมา พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่เป็นประเด็นหลัก ๆ ดังนี้

๑. กฎหมายหลัก กฎหมายรอง และแนวทางปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุและการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุมิจำนวนไม่เพียงพอ

สาระสำคัญที่เป็นหลักเกณฑ์ในเรื่องของการจัดหาประโยชน์ไม่เหมาะสมและมีพัฒนาการด้านกฎหมายไม่ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยพิจารณาได้จากจำนวนกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง และแนวทางปฏิบัติ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีจำนวนจำกัดเพียงไม่กี่ฉบับเท่านั้น เช่น พระบรมราชโองการของรัชกาลที่ ๖ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานฯ พ.ศ. ๒๕๓๕

โดยที่กฎหมายแต่ละฉบับก็ได้กำหนดสาระสำคัญไว้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุซึ่งมีเพียง ๑๒ มาตรา และเป็นกฎหมายที่ผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาทำให้กฎหมายมิได้รับการยอมรับเท่าที่ควรซึ่งมีผลบังคับใช้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน จะมีข้อโต้แย้งในเรื่องอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังอันเกี่ยวกับที่ราชพัสดุมาโดยตลอด และประเด็นที่สำคัญคือกฎหมายฉบับนี้ไม่มีบทกำหนดโทษหรือสภาพบังคับกับผู้ได้แย้งหรือไม่ปฏิบัติตามแต่อย่างใด สะท้อนให้เห็นว่ากฎหมายที่มีการยกร่างโดยไม่รอบคอบและไม่มีการศึกษาวิจัยอย่างรอบด้านก่อนเสนอเข้าสู่การพิจารณาของฝ่ายนิติบัญญัติ แม้จะมีกฎหมายที่ต้องการได้ตามกำหนดเวลา แต่จะได้ปัญหาเรื่องการบังคับใช้พวงมาด้วยตลอดไม่มีวันสิ้นสุด

ในส่วนของกฎหมายรองตั้งแต่กฎกระทรวง ระเบียบ คำสั่ง ซึ่งเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารโดยผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุนั้นพบว่า สภาพปัญหาไม่ต่างจากกฎหมายหลักระดับพระราชบัญญัติ กล่าวคือ จำนวนไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสม และพัฒนาการไม่ทันต่อสภาพปัญหา ทั้งนี้เพราะมีระเบียบที่เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการในการพิจารณาจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่รู้จักและถูกนำไปใช้โดยเจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ของกรมธนารักษ์ที่สำคัญเพียง ๓ - ๔ ฉบับ เท่านั้น เช่น ระเบียบการปกครองและจัดประโยชน์ที่ดินสิ่งปลูกสร้างราชพัสดุ พ.ศ. ๒๔๘๕ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๗ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการพัฒนาที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๔ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยวิธีการจัดประมูลจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๘ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะเห็นได้ว่าระเบียบฯ ที่เป็นหลักในการจัดหาประโยชน์ด้วยการจัดให้เช่า มีเพียง ๓ ฉบับ เท่านั้น คือ ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๔๘๕ ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๒๗ และระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งระเบียบแต่ละฉบับผ่านการบังคับใช้เป็นเวลานานกว่าจะได้รับการปรับปรุงแก้ไข สะท้อนให้เห็นว่า

กระทรวงการคลังมิได้ให้ความสำคัญกับพัฒนาการของบทบัญญัติแบ่งกฎหมายเท่าที่ควร ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของการจัดหาประโยชน์จากราชพัสดุ ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์จะยึดถือกฎหมายและระเบียบเป็นหลักในการปฏิบัติงาน หากกฎหมายมีเนื้อหาที่ไม่เอื้อต่อการนำไปบังคับใช้เจ้าหน้าที่ก็จะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

๒. บุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านการจัดหาผลประโยชน์ไม่เพียงพอและขาดความรู้เชี่ยวชาญด้านการจัดหาประโยชน์จากที่ดิน

ปัญหาและอุปสรรคในส่วนนี้มีต่อเนื่องมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน สาเหตุเกิดจากรัฐบาลในแต่ละยุคที่ผ่านมามีได้เห็นความสำคัญที่จะต้องมีการจัดหาประโยชน์อย่างเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมิได้เน้นรายได้ที่เป็นค่าตอบแทนจากการใช้ที่ราชพัสดุ แต่ไปเน้นจากรายได้ภาษีอากรและรายได้จากทรัพยากรอื่น ๆ โดยพิจารณาได้จากกระยะแรกที่ตั้งกรมธนารักษ์ในส่วนภูมิภาคไม่มีเจ้าหน้าที่จัดหาประโยชน์อยู่เลย งานเกี่ยวกับที่ราชพัสดุฝากไว้กับเจ้าหน้าที่กรมสรรพากรซึ่งไม่มีความรู้เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ แม้กระทั่งในปัจจุบันในส่วนภูมิภาคจะมีเจ้าหน้าที่จัดหาประโยชน์ประจำอยู่ในแต่ละจังหวัดเพียง ๑ - ๒ คน ดำเนินการด้านการจัดหาประโยชน์ตามระเบียบฯ ทุกรูปแบบ ซึ่งหากเทียบปริมาณงานกับจำนวนเจ้าหน้าที่แล้วแทบจะเรียกร้องหาประสิทธิภาพไม่ได้เลย ในส่วนกลางปัจจุบันสำนักบริหารที่ราชพัสดุกรุงเทพมหานครมีเจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ที่ทำหน้าที่ด้านจัดหาประโยชน์อยู่เพียง ๑๒ คน ดำเนินการในพื้นที่ ๕๐ เขต ของกรุงเทพมหานคร จัดหาประโยชน์ในทุกรูปแบบเช่นเดียวกัน สภาพจึงไม่แตกต่างจากส่วนภูมิภาคมากนัก ทำให้การจัดหาประโยชน์ทำได้อย่างจำกัด ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการเดิม ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากเจ้าหน้าที่รุ่นก่อน ๆ เท่านั้น โอกาสที่จะได้คิดค้นหรือพัฒนา รูปแบบ วิธีการจัดหาประโยชน์ที่ต่างออกไป อย่างที่เรียกว่ามืออาชีพด้านการจัดหาประโยชน์ไม่อาจเกิดขึ้นได้เลย แม้กรมธนารักษ์จะพยายามจัดฝึกอบรมความรู้ใหม่ให้กับเจ้าหน้าที่หรือจัดตั้งบริษัทภายใต้กฎหมายเอกชนขึ้นมาช่วยดำเนินการในโครงการสำคัญแต่ก็เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าสิ่งที่กรมธนารักษ์กำลังดำเนินการเป็นเพียงให้ยารักษาโรคตามอาการที่เป็นมิใช่รักษาโรคที่ต้นเหตุของโรคเพื่อรักษาให้หายขาด

๓. รูปแบบและวิธีการจัดหาประโยชน์ยังคงดำเนินการไปอย่างไม่เน้นประสิทธิภาพหรือมุ่งพัฒนาไปแบบก้าวกระโดด

โดยพิจารณาจากการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่เคยมีการจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย เพื่อการเกษตร เพื่อประโยชน์อย่างอื่น เพื่อปลูกสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์และการให้เช่าอาคารราชพัสดุ ซึ่งการจัดให้เช่าใน ๕ รูปแบบดังกล่าว มีเพียงการจัดให้เช่าที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารพาณิชย์กรรมสิทธิ์ให้กระทรวงการคลังเท่านั้นที่สร้างรายได้หรือผลประโยชน์ตอบแทนได้มากที่สุด ส่วนรูปแบบอื่น ๆ แทบจะไม่มีประสิทธิภาพเลยเมื่อเทียบกับจำนวนเนื้อที่ที่จัดให้เช่า หากนำจำนวนเนื้อที่ที่จัดให้เช่าทั่วประเทศจำนวนหนึ่งแสนล้านไร่ เทียบกับผลตอบแทนพันกว่าล้านบาทนั้นทำให้สรุปได้ทันทีว่ารูปแบบและวิธีการจัดหาประโยชน์ที่เป็นอยู่ควรจะต้องเร่งพัฒนาหรือไม่ หากกรมธนารักษ์ยังคงรูปแบบเดิมต่อไปก็คงจะเป็นเพียงการก้าวเดินไปอย่างช้า ๆ และไร้จุดหมาย แม้ขณะนี้จะมีมองว่า ได้พัฒนาบ้างแล้วด้วยการจัดตั้งบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจอยู่ในกำกับดูแล แต่วิธีการดังกล่าวยังต้องใช้เวลาในการพิสูจน์ผลงานไปอีกราน และอาจไม่ใช่คำตอบของปัญหาในอนาคต ทั้งนี้เพราะที่ผ่านมาไม่มีรัฐวิสาหกิจใดที่ดำเนินการไปโดยปราศจากการเข้าไป

แทรกแซงและหาประโยชน์ส่วนตนโดยนักการเมืองและผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานนั้น ๆ ที่ใช้อำนาจขณะดำรงตำแหน่งอยู่เหนือหน่วยงานครอบงำคณะกรรมการบริหารรัฐวิสาหกิจ เพื่อกำหนดนโยบายหรือดำเนินการไปในลักษณะที่ไม่สุจริต เบียดบังผลประโยชน์ของรัฐไปเป็นประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้อง การจัดให้เช่าที่ราชพัสดุโดยบริษัทที่กรมธนารักษ์จัดตั้งขึ้นขณะนี้แม้จะแบ่งเบาภาระในโครงการใหญ่ ๆ ได้บ้าง แต่ก็ทำได้เพียงโครงการเฉพาะกิจที่รัฐบาลต้องการให้ดำเนินการเท่านั้น เช่น โครงการศูนย์ราชการถนอมแจ้งวัฒนะและโครงการบ้านธนารักษ์ซึ่งยังไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนโครงการใหญ่อื่น ๆ ที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไปกรมธนารักษ์ยังต้องดำเนินการไปเช่นปกติโดยเจ้าหน้าที่จัดหาประโยชน์ที่ขาดความเชี่ยวชาญในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์โครงการใหญ่ ๆ ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการร่วมการงานระหว่างรัฐกับเอกชนฯ ซึ่งเจ้าหน้าที่ยังคงดำเนินการเช่นเดียวกับการจัดให้เช่าหรือจัดหาผลประโยชน์ในโครงการเล็ก ๆ ทั่วไปแม้บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการร่วมการงานฯ จะเป็นกฎหมายที่ดี แต่เจ้าหน้าที่ยังขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว ประเด็นในเรื่องรูปแบบและวิธีการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุจึงยังคงเป็นปัญหาที่กรมธนารักษ์ต้องเร่งพัฒนาเพื่อแก้ไขต่อไป

๔. เป้าหมายและนโยบายในการจัดหาประโยชน์ไม่ชัดเจน มั่นคง

พิจารณาได้จากแนวคิดในการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุในอดีตเป็นเพียงป้องกันการบุกรุกโต้แย้งกรรมสิทธิ์ และได้คำตอบแทนเช่างบประมาณแผ่นดินบ้างเท่านั้น การจัดให้เช่าส่วนใหญ่จะเป็นไปเพื่อสงเคราะห์ผู้ยากจน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้นำทรัพย์สินของรัฐไปจัดหาประโยชน์เพื่อให้เกิดการพัฒนา แม้ในปัจจุบันรัฐบาลจะต้องการรายได้จากการนำทรัพย์สินไปจัดหาประโยชน์มากขึ้นก็ตาม แต่นโยบายและมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดหลักการไว้แต่ละครั้งยังไร้ทิศทางที่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง เช่น การอนุมัติให้นำที่ราชพัสดุไปแก้ปัญหาสังคม ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยมีได้กำหนดนโยบายที่จะให้ทุกส่วนราชการให้ความร่วมมือกับกระทรวงการคลังในการนำที่ราชพัสดุที่ส่วนราชการต่าง ๆ ครอบครองไว้เกินความจำเป็น นำไปจัดหาประโยชน์ในเชิงธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบ แม้ขณะนี้กรมธนารักษ์จะมีแผนยุทธศาสตร์และกำหนดตัวชี้วัดผลงานขึ้นตามกระแสของการปฏิรูประบบราชการ แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารระดับสูงยังคงเน้นการนำที่ราชพัสดุไปตอบสนองนโยบายของรัฐมนตรีว่าการและรัฐมนตรีช่วยว่าการ ที่มากำหนดให้ปฏิบัติชั่วคราวเวลาสั้น ๆ แล้วก็เปลี่ยนคนใหม่ มอบนโยบายใหม่ ทำให้เจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน เนื่องจากนโยบายเดิมยังไม่สำเร็จ แต่ได้มีนโยบายใหม่เพิ่มมาอีก ที่เห็นได้ชัดในขณะนี้ได้แก่ นโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน นโยบายจัดให้คนจนมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง นโยบายแก้ปัญหาผู้บุกรุกที่ดินของรัฐ นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศนโยบายเหล่านี้ยังปฏิบัติไปได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ต่อมาก็ถูกแทนที่ด้วยนโยบายใหม่ เช่น นโยบายนำที่ราชพัสดุไปปลูกพืชพลังงานทดแทนและเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร นโยบายนำที่ราชพัสดุไปตอบสนองโครงการรถไฟฟ้าในโครงการเมกะโปรเจกต์ โดยจัดสร้างศูนย์การค้าและที่พักอาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับสถานีรถไฟฟ้ในลักษณะ Complex และ Hub หากกรมธนารักษ์ยังดำเนินการตามกระแสภายนอกองค์กรโดยไม่มีจุดยืนหรือเป้าหมายที่ชัดเจน ก็คงยากที่จะบรรลุผลในการจัดหาประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ศักยภาพของกรมธนารักษ์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันไม่เพียงพอที่จะทำให้การจัดการจัดหาประโยชน์เป็นไปอย่างเต็มประสิทธิภาพ

ไม่ว่าจะมองในด้านใดก็ตาม ยกตัวอย่างเช่น ไม่มีฝ่ายที่จะทำการศึกษาวิจัยปัญหาให้รอบคอบ โดยเจ้าหน้าที่ของกรมธนารักษ์เอง ทำให้เอกสารทางวิชาการมีจำนวนจำกัด จึงไม่ทราบถึงสภาพปัญหาที่แท้จริงของการจัดหาประโยชน์และแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาในอนาคต กรณีดังกล่าวนี้พิจารณาได้จากกรมธนารักษ์พยายามมอบอำนาจให้กับส่วนราชการอื่นดำเนินการจัดหาประโยชน์แทน บางแห่งไม่ต้องการรับมอบอำนาจก็จะหาช่องทางให้เสนอกฎหมายเพื่อตัดอำนาจการจัดการจัดหาประโยชน์จากกรมธนารักษ์ทั้งหมดโดยไม่ต้องนำรายได้ส่งงบประมาณแผ่นดิน เช่น สถานศึกษาหรือองค์กรอิสระอื่น ๆ ของรัฐที่จัดตั้งตามกฎหมายเฉพาะ บางกรณีครอบครองที่ราชพัสดุไว้เกินความจำเป็น แล้วนำไปจัดหาประโยชน์ในลักษณะการให้เอกชนเช่าประกอบธุรกิจ โดยอ้างว่าเพื่อหารายได้เข้าสวัสดิการของหน่วยงาน ส่งผลต่อรายได้จากการจัดหาประโยชน์ไม่สามารถจัดเก็บได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และอำนาจหน้าที่ในการจัดหาประโยชน์หรือโอกาสที่จะขยายองค์กรให้ใหญ่ขึ้นก็หมดสิ้นไปทุกขณะ ซึ่งสวนทางกับกรมสรรพากรที่เก็บภาษีได้มากขึ้นทุกปี และได้รับการเพิ่มอัตรากำลังทุกปี วิธีการแก้ปัญหาของกรมธนารักษ์ที่ผ่านมา คือ จ้างบุคคลภายนอกมาศึกษาปัญหาเฉพาะกรณีที่กฎหมายบังคับให้ทำ โดยไม่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง เช่น โครงการพัฒนาที่ราชพัสดุบริเวณสถานีขนส่งหมอชิตที่จ้างบริษัท เทสโก้ จำกัด ทำการศึกษา แม้ผลที่ได้จะเป็นที่น่าเชื่อถือ แต่ใช้ได้ในระยะเวลานั้นเท่านั้น หากมีข้อเท็จจริงเปลี่ยนไปกรมธนารักษ์ก็ต้องจัดทำสัญญาจ้าง เพื่อให้ทำการศึกษาใหม่ ในขณะที่เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ไม่ได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินการศึกษา แม้จะมีศักยภาพดีกว่าบุคคลภายนอกในหลายด้าน แต่ก็ถูกมองข้ามความสำคัญจึงไม่มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถให้สูงขึ้น และไม่มีแนวคิดที่จะพัฒนาองค์กรไปสู่ความก้าวหน้าได้

๖. หลักฐานทางทะเบียนของที่ราชพัสดุที่ส่วนราชการอื่นครอบครองขาดความถูกต้องชัดเจน

ปัจจุบันที่ราชพัสดุส่วนใหญ่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการในแต่ละกระทรวงขาดการสำรวจและนำส่งขึ้นทะเบียนไว้กับกรมธนารักษ์อีกจำนวนมาก จึงไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับอาณาเขตที่ชัดเจน จำนวนเนื้อที่ในแต่ละแปลง ทำให้ไม่สามารถดูแลหรือควบคุมการใช้ประโยชน์ได้ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อปัญหาการบุกรุกเข้าครอบครองที่ราชพัสดุ การแก้ไขปัญหาโดยจัดให้เช่าช่วยได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันมีที่ราชพัสดุดีกจำนวนมากที่ยังคงมีปัญหาการบุกรุกครอบครองโดยเอกชน และเกิดปัญหามวลชน เช่น ที่ราชพัสดุในความครอบครองของกระทรวงกลาโหมกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานในสังกัดของส่วนราชการดังกล่าวครอบครองที่ราชพัสดุไว้เกินความจำเป็นและดูแลรักษาไม่ทั่วถึง ไม่มีการจัดทำหลักฐานทางทะเบียนให้ถูกต้องครบถ้วน กรมธนารักษ์จึงไม่สามารถนำมาจัดหาประโยชน์ได้

๗. การเน้นผลงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (ตัวชี้วัด) ที่มากเกินไปเป็นอุปสรรคในการจัดหาประโยชน์อีกส่วนหนึ่งด้วย

เนื่องจากผลงานที่แสดงออกทางตัวชี้วัดจะทำให้ได้รับเงินรางวัลตอบแทนรายปีที่เป็นค่าตอบแทนอื่นนอกเหนือจากเงินเดือน ดังนั้น กรมธนารักษ์จึงกำหนดเป้าหมายที่สามารถบรรลุผลได้ง่ายและผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัดเมื่อถูกประเมิน เช่น การนำที่ราชพัสดุไปจัดสร้างสวนสาธารณะในเขตเทศบาล หรือในย่านทำเลที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะนำที่ดินไปจัดหาประโยชน์ในเชิงธุรกิจได้

แต่นำไปจัดสร้างสวนสาธารณะซึ่งทำได้ง่ายกว่า เมื่อดำเนินการแล้วก็เกิดปัญหาในการดูแลและบำรุงรักษาในท้ายที่สุดก็จะไปขอความร่วมมือในเชิงบังคับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับมอบไปบริหารจัดการแทนต่อไป ซึ่งหากพิจารณาโดยอำนาจหน้าที่แล้ว การจัดสร้างสวนสาธารณะให้กับสังคมเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง แต่กรมธนารักษ์พยายามที่จะเข้าไปทำหน้าที่ดังกล่าวโดยทิ้งภารกิจหลักที่จะต้องจัดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ได้มีที่ดินเพื่อเป็นที่ตั้งสำนักงานตอบสนองภารกิจในทางราชการ รวมทั้งดำเนินการนำที่ดินไปจัดหาประโยชน์เพื่อนำรายได้เข้างบประมาณแผ่นดินให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ ในการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุภายใต้การบริหารของกรมธนารักษ์ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันมีปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็นหลัก ๆ และประเด็นปลีกย่อยอีกมากมาย ตามที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาและสรุปให้เห็นเป็นตัวอย่างไว้แล้ว กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวทางบริหารจัดการที่ราชพัสดุโดยเฉพาะด้านการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุด้วยการจัดให้เช่าที่ดำเนินการโดยกรมธนารักษ์ในขณะนี้ยังต้องการให้ปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจและนำไปประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. ในส่วนของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุ ที่ใช้บังคับในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นกฎหมายของฝ่ายบริหารที่สามารถปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาที่เปลี่ยนแปลงไปได้ไม่ยากนัก แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหาที่ผ่านมาจะพบว่า มีพัฒนาการที่ล่าช้าและมีจำนวนไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงเห็นว่ากรมธนารักษ์ควรมีฝ่ายวิจัยและพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุโดยเฉพาะ เพื่อติดตามสภาพปัญหาจากส่วนราชการอื่นและหน่วยงานในสังกัดนำมาวิเคราะห์และยกร่างกฎหมายใหม่ในทันที โดยไม่ต้องรอให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนพัฒนากฎหมายในภาพรวม จะทำให้มีกฎหมายที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา กรณีของกฎหมายหลักระดับพระราชบัญญัติที่เป็นกฎหมายใหม่ ซึ่งเจ้าหน้าที่จัดผลประโยชน์ไม่เชี่ยวชาญในการบังคับใช้ แม้โดยสาระสำคัญหรือเนื้อหาของกฎหมายจะเป็นกฎหมายที่ดี ที่น่าจะทำให้การจัดหาประโยชน์จากที่ราชพัสดุเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ แต่ในทางปฏิบัติกับเป็นตรงกันข้ามและเป็นอุปสรรคมากขึ้นโดยเฉพาะการจัดหาประโยชน์โครงการใหญ่ที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป เมื่อกฎหมายกำหนดขั้นตอนและรายละเอียดมากขึ้น เจ้าหน้าที่ซึ่งไม่เชี่ยวชาญในกฎหมายเฉพาะดังกล่าว จะใช้เวลามากขึ้นตามไปด้วย ทำให้โครงการต่าง ๆ ล่าช้า และยังมีโครงการใดประสบผลสำเร็จ การที่กรมธนารักษ์แก้ปัญหาโดยจ้างบุคคลภายนอกองค์กรศึกษาปัญหาเฉพาะราย เป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น แต่ไม่ช่วยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานได้มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาข้อกฎหมายเหล่านั้นได้โดยลำพัง

๒. หลักเกณฑ์และวิธีการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุด้วยการจัดประมูล ยังทำได้ในกรอบที่ถูกจำกัด ทำให้ผู้มีโอกาสที่จะเข้าร่วมประมูลเพื่อพัฒนาที่ราชพัสดุในเชิงธุรกิจอยู่ในวงที่แคบเฉพาะบุคคลบางกลุ่มที่คุ้นเคยอยู่กับเจ้าหน้าที่ของกรมธนารักษ์เท่านั้น ทั้งนี้เพราะรูปแบบวิธีการปิดประกาศและแจ้งข่าวสารการประมูลจะมุ่งทำให้ครบภายในกรอบที่ระเบียบของทางราชการกำหนดไว้แต่ไม่ได้มุ่งที่จะให้ทุกคนได้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างกว้างขวางและทั่วถึง หรือมิได้มุ่งไปถึงผู้เป็นมืออาชีพด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งประเด็นนี้คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะว่า หากจะขจัดอุปสรรคดังกล่าวไปกรมธนารักษ์

ควรที่จะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะจัดให้มีการประมูลแบบใหม่ โดยเน้นให้ใช้วิธีการที่หลากหลาย และหาพันธมิตรที่อยู่ในวงการของกลุ่มเอกชนที่พัฒนาอสังหาริมทรัพย์จะทำให้ผู้เข้าร่วมประมูล ในโครงการต่าง ๆ มีมากขึ้น

๓. กรมธนารักษ์ควรเร่งศึกษาแนวทางจัดตั้งองค์กรใหม่ ที่เน้นการปฏิบัติหน้าที่อย่างโปร่งใส และมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะด้านการจัดหาประโยชน์จากราชพัสดุ ในรูปแบบขององค์การมหาชน อิสระ เพื่อรับโอนอำนาจหน้าที่ด้านการจัดหาประโยชน์ในโครงการใหญ่ที่มีมูลค่าตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป โดยให้ทำหน้าที่คู่ขนานไปกับบริษัท ธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ แล้วเปรียบเทียบ ผลการปฏิบัติงานทั้งสององค์กร หากองค์กรใดทำได้ดีกว่าควรส่งเสริมให้ดำเนินการต่อไป ทั้งนี้เพราะ การใช้ระบบราชการของกรมธนารักษ์ไปดำเนินการจัดให้เข้าไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะตอบสนองความต้องการของส่วนราชการอื่น ๆ ที่ต้องการให้จัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่ครอบครองอยู่แล้วได้ จึงทำให้หลายหน่วยงานหาช่องทางที่จะให้มีกฎหมายตัดอำนาจการจัดหาประโยชน์ไปจากกรมธนารักษ์ อีกทั้งยังมีส่วนราชการหลายแห่งเริ่มหาทางออกโดยอ้างว่าทำเพื่อสวัสดิการของบุคลากรโดยขอ ดำเนินการแบบสวัสดิการในเชิงธุรกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการ พ.ศ. ๒๕๔๗

๔. ในระยะเวลาอันสั้นกรมธนารักษ์ควรปรับปรุงองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในส่วนกลาง ให้แบ่งเป็นสำนักงานธนารักษ์พื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน ๕ พื้นที่ กระจายลงไปตั้งสำนักงานในแต่ละ พื้นที่ต่าง ๆ โดยให้รับผิดชอบพื้นที่ละ ๑๐ เขต เน้นการทำงานเชิงรุกด้านการจัดหาประโยชน์ให้ได้ จำนวนผู้เช่ามากขึ้นในแต่ละปี และในส่วนภูมิภาคควรจัดตั้งสำนักงานธนารักษ์ภาคขึ้นอีก ๔ ภาค เพื่อกระจายอำนาจตัดสินใจที่เป็นของกรมธนารักษ์ให้กับธนารักษ์ภาคต่าง ๆ ให้ดำเนินการรวดเร็วยิ่งขึ้น

๕. การแก้ไขปัญหาผู้บุกรุกให้อินยอมทำสัญญาเช่าอย่างถูกต้อง สำหรับผู้ที่อยู่ในพื้นที่ของ ส่วนราชการอื่นครอบครองดูแลใช้ประโยชน์ ไม่ควรกำหนดเงื่อนไขให้หน่วยงานผู้ครอบครองต้อง ดำเนินการกับผู้บุกรุกก่อนจึงจะส่งคืนที่ราชพัสดุได้ เพราะเป็นการผลักภาระให้หน่วยงานอื่นโดยออก กฎกระทรวง ซึ่งไม่มีบทบังคับที่ให้เกิดผลได้จริง ทำให้ส่วนราชการเหล่านั้นหลีกเลี่ยงจากปัญหามากขึ้น และไม่ร่วมกับกรมธนารักษ์ในการแก้ไขปัญหาผู้บุกรุก วิธีที่น่าจะต้องดำเนินการ คือ ควรแก้ไขหลักการ ดังกล่าวในกฎกระทรวง โดยให้กรมธนารักษ์เข้าไปขอให้ส่งคืนที่ดินในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพียงแต่ ให้ขอความร่วมมือส่วนราชการผู้ครอบครองที่ดินในการจัดทำหลักฐานและทะเบียนเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ เพื่อใช้ประกอบการจัดให้เช่าในภายหลัง ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และได้ที่ ราชพัสดุดินมาจากส่วนราชการต่าง ๆ อีกจำนวนมาก

๖. ควรแก้ไขปัญหาการแตกความสามัคคีในองค์กร โดยส่งเสริมให้เกิดระบบคุณธรรมอย่าง แท้จริง เนื่องจากสภาพการทำงานขององค์กรในปัจจุบันบุคลากรขาดความรัก ความสามัคคีที่จะมุ่ง พัฒนาองค์กรไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในระดับองค์กรชั้นนำของประเทศในด้านพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้เพราะที่ผ่านมากรมธนารักษ์มิได้ใช้วิธีการบริหารที่ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีของบุคลากร ไม่ยึด หลักคุณธรรมในการประเมินผลงานเพื่อจะได้ความดี ทำให้ข้าราชการที่ดีและตั้งใจทำงาน ขาดขวัญและ กำลังใจที่จะมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด ส่วนใดที่ทนอยู่ในสภาพเดิมได้ก็ต้องยอมรับสภาพความเป็นจริง หากส่วนใดที่ไม่สามารถทำใจให้ยอมรับได้ก็จะดิ้นรนเพื่อไปสู่องค์กรที่มีระบบพิทักษ์คุณธรรมในระบบ ราชการที่คิดว่า สภาพปัญหาดังกล่าวนี้คงไม่ต่างจากส่วนราชการอื่น ๆ ทั่วไป ที่มีการแบ่งกลุ่มแบ่งฝ่าย หากต้องการความก้าวหน้าในอาชีพรับราชการ การที่มีศาลปกครองไม่ได้ช่วยให้ผู้มีอำนาจบริหารเกรง

กล่าวต่อการละเมิดระบบคุณธรรมแต่อย่างใด สภาพปัญหาปัจจุบันคือ การทำงานในองค์กรยังยึดหลักผลประโยชน์ตอบแทนระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ปัญหานี้คณะผู้วิจัยเห็นว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเป็นอันดับแรกที่น่าศึกษาวิจัยเป็นอย่างมาก เพราะตราบได้ยังไม่มีการป้องกันระบบตอบแทนระหว่างบุคคลที่ใช้อำนาจรัฐไปหาประโยชน์ส่วนตนได้แล้วแม้จะออกกฎหมายจำนวนมากเพียงใดก็คงจะไม่ช่วยให้การจัดหาประโยชน์จากราชพัสดุเกิดประสิทธิภาพได้

ภาคผนวก

: หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๙๑๗๗ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

: ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

: ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

: รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

: สรุปผลการแสดงความคิดเห็นร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงาน

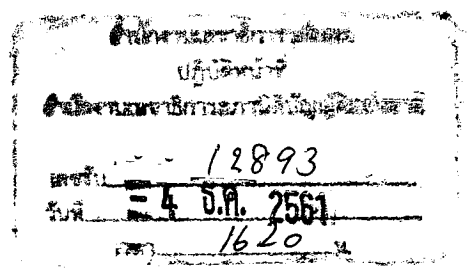
และผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น พร้อมทั้งคำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น

: การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

: แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญ

กฎหมายลำดับรองของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

(๑)

ที่ นร ๐๕๐๓/๓๕๑๙๙

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติฯ และเอกสารประกอบในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.
ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน ดังที่ได้ส่งมาพร้อมนี้

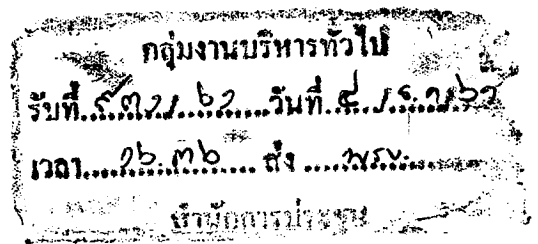
จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล บันทึกวิเคราะห์
สรุปสาระสำคัญ และเอกสารเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่.....๕๒ / ๒๕๖๑
วันที่.....๕ / ๑๐ / ๖๑
เวลา.....๑๗.๐๑ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๔๒

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (wa027/D/ส/วติ)

สำนักการประชุม

(๒)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับ ไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้ เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๓)

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ที่ราชพัสดุ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานที่รับผิดชอบงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือศาลหรือองค์กรอัยการหรือรัฐสภา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจ องค์กรของรัฐบาล องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง แต่ไม่รวมถึงส่วนราชการ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

(๔)

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ที่ราชพัสดุ ได้แก่

- (๑) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด
- (๒) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ
- (๓) ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย

มาตรา ๗ อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน แต่ไม่รวมถึงที่ดินรกร้างว่างเปล่าที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือเพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย

(๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน

(๓) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) อสังหาริมทรัพย์ขององค์การมหาชน ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินขององค์การมหาชนนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๕) อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๖) อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้ง ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐนั้น โดยไม่ได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๗) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไว้ไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ

มาตรา ๘ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ

ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๒

คณะกรรมการที่ราชพัสดุ

มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน และอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ จำนวนสามคน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้อธิบดีกรมธนารักษ์แต่งตั้งข้าราชการของกรมธนารักษ์จำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน เพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๘) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่า กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐

(๖)

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยยี่สิบวัน จะไม่แต่งตั้งก็ได้

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนดำรงตำแหน่งแทน

ในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๔ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ให้กรรมการผู้นั้นแจ้งคณะกรรมการทราบ และไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๕ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ

(๓) เสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนทรัพย์สิน

นอกราชอาณาจักร

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นหน้าที่หรืออำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการจะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

(๗)

หมวด ๓

การจัดทำและการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

มาตรา ๑๗ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน

เมื่อได้มีการถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้ เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ใช้ประโยชน์ ให้กรมที่ดินแจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

(๒) กรณีที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของราชการตามกฎหมาย ให้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุไว้ และเมื่อส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น ให้แจ้งกรมธนารักษ์ทราบโดยเร็ว เพื่อแก้ไขรายการทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

(๓) กรณีที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนอกเหนือจากกรณีตาม (๑) และ (๒) ให้จัดส่งต้นฉบับหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการได้มาซึ่งที่ราชพัสดุนั้น รวมทั้งรายการเกี่ยวกับข้อสังหาริมทรัพย์ ให้แก่กรมธนารักษ์โดยเร็ว เพื่อขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ

ก่อนการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง ให้กรมธนารักษ์ตรวจสอบการได้มาซึ่งที่ดินและสถานะของที่ดินให้ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การใช้ การจัดหาประโยชน์ และการเรียกคืนที่ราชพัสดุ

มาตรา ๑๙ ที่ราชพัสดุให้นำไปใช้ประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่ และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะขอใช้ที่ราชพัสดุ ตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งวัตถุประสงค์ในการใช้ที่ราชพัสดุและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๐ ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งใช้ที่ราชพัสดุ มีหน้าที่ใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์ และมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ

(๒) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ เสนอต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่มีการใช้ รื้อถอน หรือดัดแปลงที่ราชพัสดุ หรือกระทำการใด ๆ อันมีผลกระทบต่อสาระสำคัญหรือสถานะของที่ราชพัสดุ โดยยังเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์เดิม ให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งกรมธนารักษ์ทราบเพื่อแก้ไขรายการทะเบียน ที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

ในกรณีที่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ การใช้ที่ราชพัสดุ ให้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ใหม่

มาตรา ๒๒ ให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการหรือองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เลิกใช้ที่ราชพัสดุ

(๒) ครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิได้รับอนุญาต

(๓) ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑

(๔) ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์

กรณีตาม (๓) ให้กรมธนารักษ์แจ้งให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาอันสมควรก่อน ส่วนกรณีตาม (๔) ให้กรมธนารักษ์ แจ้งให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงเหตุผลที่ไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลา ที่กรมธนารักษ์กำหนด

เมื่อกรมธนารักษ์ได้เรียกคืนที่ราชพัสดุแล้ว แต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ไม่ส่งคืนที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาที่กรมธนารักษ์กำหนด ให้กรมธนารักษ์เสนอให้คณะกรรมการ พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดต่อกรมธนารักษ์ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๔ ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ กระทั่งการคลังสามารถนำมาจัดหาประโยชน์ได้

มาตรา ๒๕ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ และให้กระทำได้เพื่อการดังต่อไปนี้

(๑) การสนับสนุนการดำเนินการกิจของส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ

(๒) การสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล การสงเคราะห์ข้าราชการ หรือสวัสดิการของข้าราชการ

(๓) กิจการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๒๖ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยให้ทำเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่น นอกเหนือจากสัญญาเช่ากับกระทรวงการคลัง

มาตรา ๒๗ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ โดยต้องคำนึงถึงเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) วัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์
- (๒) สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น
- (๓) อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด
- (๔) ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ
- (๕) มูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง อันเป็นมูลค่าในเวลาที่ยัญญาสิ้นสุดลง

มาตรา ๒๘ การจัดหาประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ ซึ่งมีราคาซื้อขายเกินกว่า ห้าร้อยล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ

การขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแลและติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า

ราคาที่ราชพัสดุตามวรรคหนึ่ง สำหรับกรณีที่ดินให้ถือราคาประเมินทุนทรัพย์ ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๒๙ การจัดหาประโยชน์ตามมาตรา ๒๗ ที่เริ่มดำเนินการนับแต่ วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชน ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

หมวด ๕

การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุและการถอนสภาพที่ราชพัสดุ

มาตรา ๓๐ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ และให้มีแผนที่ แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัตินั้นด้วย

มาตรา ๓๑ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เว้นแต่กรณีตามมาตรา ๓๒ หรือกรณีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์หรือโครงการของส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบและกำหนดขั้นตอนและวิธีการโอนไว้เป็นการเฉพาะ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นหรือให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๒ ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการบริจาคหรือมีผู้อุทิศให้ หากไม่ได้นำที่ราชพัสดุนั้นไปใช้ประโยชน์ภายในระยะเวลาที่ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้กำหนดหรือภายในห้าปีนับแต่วันที่มีการบริจาคหรืออุทิศให้ ให้ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้น

การขอคืนตามวรรคหนึ่ง ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทต้องขอคืนต่อกระทรวงการคลังภายในสามปีนับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยยื่นคำร้องขอตามแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ให้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอตามมาตรา ๓๒ แล้วเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ทั้งนี้ ต้องแจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้ยื่นคำร้องขอทราบภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๔ การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้น หรือเมื่อสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

มาตรา ๓๕ การถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ ให้กระทำได้เมื่อกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

หมวด ๖

ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๓๖ ในหมวดนี้

“ที่ราชพัสดุ” หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร

มาตรา ๓๗ ให้เอกอัครราชทูต กงสุลใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่ได้รับแต่งตั้งให้มีหน้าที่เช่นเดียวกับเอกอัครราชทูตหรือกงสุลใหญ่ มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่ในประเทศหรือเขตที่อยู่ในความรับผิดชอบของตน เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘

มาตรา ๓๘ ในกรณีนี้ที่หน่วยงานของส่วนราชการใดตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร และใช้ที่ราชพัสดุ ให้หัวหน้าหน่วยงานของส่วนราชการนั้น เป็นผู้มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุดังกล่าว

มาตรา ๓๙ ให้บุคคลตามมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ แล้วแต่กรณี จัดทำรายงาน เกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความรับผิดชอบเสนอต่อกรมธนารักษ์ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๐ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๑ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๗

ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๔๒ ในหมวดนี้

“ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร” หมายความว่า สิทธิการครอบครองหรือการใช้ประโยชน์ ในอสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร ซึ่งได้มาโดยวิธีการทางการทูตหรือเป็นไปตามความตกลง ที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่

มาตรา ๔๓ ให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่จัดทำทะเบียนทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๔๔ การปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดทำรายงาน และโอนทรัพย์สิน นอกราชอาณาจักร ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๖ โดยอนุโลม

หมวด ๘

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๕ ผู้ใดเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมด หรือแต่บางส่วนโดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวน การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยปกติสุข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพ แก่ที่ราชพัสดุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่มีคำพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา นี้ ศาลมีอำนาจสั่ง ในคำพิพากษาให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิด ออกไปจากที่ราชพัสดุนั้นด้วย

บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้ริบเสีย ทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าเป็นของผู้กระทำความผิดหรือมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำ ความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการ หรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ บรรดากฎกระทรวงหรือระเบียบที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๘ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๙ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๙ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ แต่ต้องไม่เกิน หนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๙ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่ได้ดำเนินการแล้วหรืออยู่ระหว่าง การดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในวันก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๘ เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้มีการประกาศเชิญชวนให้เอกชน ร่วมลงทุนแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จนกว่าจะได้ลงนามในสัญญาร่วมลงทุนกับเอกชนที่ได้ทำการคัดเลือกให้ร่วมลงทุนแล้ว จึงให้ดำเนินการต่อไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความใน มาตรา ๒๘

ในกรณีที่มีปัญหาในการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๕๐ การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติ การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมายทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร สมควรปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล โดยกรณีจำเป็นที่ต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ รวมทั้งกำหนดโทษอาญาสำหรับกรณีที่มีการบุกรุกที่ราชพัสดุเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ หมวด ๑ บททั่วไป (ร่างมาตรา ๖ - ร่างมาตรา ๘)

กำหนดความหมายของที่ราชพัสดุและกำหนดกรณีอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ รวมทั้งกำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ ตลอดจนกำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๒.๒ หมวด ๒ คณะกรรมการที่ราชพัสดุ (ร่างมาตรา ๙ - ร่างมาตรา ๑๖)

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับที่ราชพัสดุโดยตรง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อช่วยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุอีกจำนวนสามคน (ร่างมาตรา ๙)

(๒) กำหนดให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุมิหน้าที่และอำนาจในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร และการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล

บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ รวมทั้งเสนอแนะรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ และอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่ได้รับมอบหมาย (ร่างมาตรา ๑๕ และร่างมาตรา ๑๖)

๒.๓ หมวด ๓ การจัดทำและการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ (ร่างมาตรา ๑๗ และร่างมาตรา ๑๘)

(๑) กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ (ร่างมาตรา ๑๗)

(๒) กำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ในการแจ้งให้กรมธนารักษ์ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุหรือแก้ไขทะเบียนที่ราชพัสดุ เพื่อให้ข้อมูลในทะเบียนที่ราชพัสดุเป็นปัจจุบัน (ร่างมาตรา ๑๘)

๒.๔ หมวด ๔ การใช้ การจัดหาประโยชน์ และการเรียกคืนที่ราชพัสดุ (ร่างมาตรา ๑๙ - ร่างมาตรา ๒๙)

(๑) กำหนดให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำที่ราชพัสดุไปใช้ประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยไม่เสียค่าตอบแทน และส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ตามที่ได้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ หากมีการใช้ประโยชน์ที่แตกต่างไปจากที่ได้ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ต้องแจ้งการเปลี่ยนแปลงหรือทำความตกลงใหม่ หากไม่ดำเนินการอาจเป็นเหตุให้เรียกคืนที่ราชพัสดุได้ (ร่างมาตรา ๑๙ - ร่างมาตรา ๒๒)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ โดยกำหนดให้กระทรวงการคลังนำที่ราชพัสดุไปจัดหาประโยชน์ได้ ในกรณีที่ที่ราชพัสดุนั้นยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการ หรือที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ โดยการทำเป็นสัญญาเช่าหรือสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากสัญญาเช่า ทั้งนี้ ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการและภายใต้วัตถุประสงค์ที่กำหนดเท่านั้น (ร่างมาตรา ๒๓ - ร่างมาตรา ๒๖)

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

(๓.๑) การจัดหาประโยชน์ต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ และต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์ สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุ อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ และมูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง อันเป็นมูลค่าในเวลาที่สัญญาสิ้นสุดลง (ร่างมาตรา ๒๗)

(๓.๒) การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ซึ่งมีราคาที่ราชพัสดุเกินกว่าห้าร้อย ล้านบาทจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ราชพัสดุก่อน และต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ กฎกระทรวงดังกล่าวจะต้องมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแล และติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า เพื่อให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุในกรณีนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ โดยที่ราชพัสดุซึ่งเป็นที่ดินให้ถือตามราคาประเมินทุนทรัพย์ของอสังหาริมทรัพย์เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน (ร่างมาตรา ๒๘)

(๓.๓) กำหนดให้ในกรณีที่เป็นการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ จากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด (ร่างมาตรา ๒๙)

๒.๕ หมวด ๕ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุและการถอนสภาพที่ราชพัสดุ
(ร่างมาตรา ๓๐ - ร่างมาตรา ๓๕)

(๑) กำหนดให้การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ เฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ และการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๓๐ และร่างมาตรา ๓๑)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการขอคืนที่ราชพัสดุ ที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ซึ่งได้มาจากการบริจาคหรือมีผู้อุทิศให้ให้ชัดเจน โดยกำหนดให้ผู้บริจาคหรือผู้อุทิศให้หรือทายาทมีสิทธิขอคืนที่ดินนั้นต่อกระทรวงการคลังได้ หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ โดยกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในฐานะที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุแทนรัฐ และคณะกรรมการที่ราชพัสดุในการพิจารณาการขอคืนที่ราชพัสดุดังกล่าว (ร่างมาตรา ๓๒ และร่างมาตรา ๓๓)

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์ในการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และการถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามให้ชัดเจน (ร่างมาตรา ๓๔ และร่างมาตรา ๓๕)

๒.๖ หมวด ๖ ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร และหมวด ๗ ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๓๖ - ร่างมาตรา ๔๔)

(๑) กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๔๐ และร่างมาตรา ๔๓)

(๒) กำหนดหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร และการโอนที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร และทรัพย์สินนอกราชอาณาจักรจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี (ร่างมาตรา ๓๘ ร่างมาตรา ๓๙ และร่างมาตรา ๔๔)

๒.๗ หมวด ๘ บทกำหนดโทษ (ร่างมาตรา ๔๕ และร่างมาตรา ๔๖)

กำหนดโทษทางอาญาสำหรับความผิดฐานบุกรุกที่ราชพัสดุ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการต่อไป

๒.๘ บทเฉพาะกาล (ร่างมาตรา ๔๗ - ร่างมาตรา ๕๐)

(๑) กำหนดบทบัญญัติรองรับกฎหมายลำดับรองตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ (ร่างมาตรา ๔๗)

(๒) กำหนดบทบัญญัติรองรับการแต่งตั้งกรรมการที่ราชพัสดุชุดแรกเพื่อปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อน ในระหว่างรอการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามร่างพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๘)

(๓) กำหนดบทบัญญัติรองรับการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ (ร่างมาตรา ๔๙ และร่างมาตรา ๕๐)

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งการพัฒนาประเทศ ตลอดจนกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้ การจัดหาประโยชน์ และการเรียกคืนที่ราชพัสดุให้ชัดเจน อันส่งผลให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ประชาชนทราบความหมายของที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุรวมถึงสิทธิในการขอคืนที่ดินชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ

พ.ศ.

๑. สภาพของปัญหาและสาเหตุของปัญหา

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร และขาดความคล่องตัวในการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ประกอบกับไม่มีหน่วยงานใด ทำหน้าที่ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดิน ดังกล่าว และยังขาดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักรและทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหานี้

๒.๑ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

๒.๒ จำเป็นที่ต้องให้มีคณะกรรมการที่ราชพัสดุเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ

๒.๓ เพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

๓. หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่ตราขึ้น

เป็นร่างกฎหมายที่ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ แล้วบัญญัติขึ้นใหม่ โดยบางส่วนยังคงเนื้อหาเดิมไว้ บางส่วนปรับปรุงแก้ไขใหม่ และบางส่วนบัญญัติขึ้นใหม่ มีทั้งหมด ๘ หมวด ได้แก่ หมวด ๑ บททั่วไป หมวด ๒ คณะกรรมการ หมวด ๓ การจัดทำและการขึ้นทะเบียน หมวด ๔ การใช้ การจัดหา ประโยชน์ และการเรียกคืนที่ราชพัสดุ หมวด ๕ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุและการถอนสภาพที่ราชพัสดุ หมวด ๖ ที่ราชพัสดุนอกราชอาณาจักร หมวด ๗ ทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร หมวด ๘ บทกำหนดโทษและบทเฉพาะกาล รวม ๕๐ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑ กำหนดความหมายของที่ราชพัสดุ และอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เป็นที่ราชพัสดุให้ชัดเจนขึ้น (มาตรา ๖ - ๗)

๓.๒ ปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและ เพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านที่ดิน หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวนสามคน พร้อมทั้งปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการให้มี อำนาจเรียกคืนที่ราชพัสดุ บริหารจัดการที่ราชพัสดุที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรด้วย เป็นต้น (มาตรา ๙)

๓.๓ กำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา ๑๑ - ๑๓)

๓.๔ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำและการขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ (มาตรา ๑๗ - ๑๘)

๓.๕ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ การจัดหาประโยชน์ และการเรียกคืน (มาตรา ๑๙ - ๒๙)

๓.๕.๑ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ (มาตรา ๑๙ - ๒๑)

กำหนดให้ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองท้องถิ่น มีหน้าที่ดูแลและ บำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือ ความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ

๓.๕.๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ (มาตรา ๒๔ - ๒๙)

กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ โดยต้องคำนึงถึงกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) วัตถุประสงค์ในการจัดหาประโยชน์
- (๒) สภาพและที่ตั้งของที่ราชพัสดุนั้น
- (๓) อัตราค่าเช่าตามปกติในท้องตลาด
- (๔) ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่าที่จะได้รับ
- (๕) มูลค่าอสังหาริมทรัพย์บนที่ดินที่ตกหรือจะตกเป็นของกระทรวงการคลัง

อันเป็นมูลค่าในเวลาที่ยัญญาสิ้นสุดลง

สำหรับการจัดหาประโยชน์ซึ่งมีราคาที่ราชพัสดุเกินกว่าห้าร้อยล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และมีกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเสนอโครงการ การทำสัญญา การบริหารสัญญา การแก้ไขสัญญา การกำกับดูแลและติดตามผล และการกำหนดค่าเช่าหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่นนอกเหนือจากค่าเช่า

กำหนดยกเว้นให้การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

๓.๕.๓ กำหนดหลักเกณฑ์การเรียกคืนที่ราชพัสดุ (มาตรา ๒๒)

ให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุได้ในกรณีที่มีส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลิกใช้ที่ราชพัสดุ ครอบครองที่ราชพัสดุโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์การใช้ที่ราชพัสดุโดยไม่ได้แจ้งและขอทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ หรือไม่ใช้ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์

๓.๖ กำหนดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ดินราชพัสดุที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะที่เลิกใช้ประโยชน์เช่นนั้นหรือสิ้นสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๓๔)

๓.๗ การถอนสภาพที่ราชพัสดุที่ทางราชการสงวนหรือหวงห้ามไว้ ให้กระทำได้เมื่อกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนหรือหวงห้ามอีกต่อไป โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๓๕)

๓.๘ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุและทรัพย์สินนอกอาณาจักร (มาตรา ๓๖ - ๔๔)

๓.๙ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๔๕ - ๔๖)

๓.๑๐ กำหนดบทเฉพาะกาล (มาตรา ๔๗ - ๕๐)

๔. ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น

โดยจะรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรียงรายมาตราทั้ง ๕๐ มาตราของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

รายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

กรมธนารักษ์ได้ดำเนินการปรับปรุงพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ทั้งฉบับ เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการที่ราชพัสดุเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงได้เชิญชวนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่องแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กรมธนารักษ์ได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. โดยสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นได้ดังนี้

๑. วิธีการ ระยะเวลา และกลุ่มเป้าหมาย

๑.๑ ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี

วิธีการที่ ๑ รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับร่างพระราชบัญญัติ โดยมีหนังสือแจ้งขอทราบความคิดเห็นจากกระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

วิธีการที่ ๒ ฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ประชาชนทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีของกรมธนารักษ์ (www.treasury.go.th) ในระหว่างวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ราย รวมระยะเวลา ๑๕ วัน รวมจำนวนผู้เข้าชม ๑๓๑ ราย และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) รวมจำนวนผู้เข้าชม ๒๕๐ ราย โดยไม่มีผู้แสดงความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

วิธีการที่ ๓ รับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ๗๖ พื้นที่ทั่วประเทศ ดำเนินการโดยการจัดประชุมในภาพรวมของกลุ่ม (Cluster) แต่ละกลุ่ม จำนวน ๑๘ กลุ่ม

วิธีการที่ ๔ จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติโดยตรง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

๑.๒ ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ได้รับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ ประชาชนทั่วไป ผ่านระบบเทคโนโลยีของกรมธนารักษ์ (www.treasury.go.th) ในระหว่างวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมระยะเวลา ๑๖ วัน รวมจำนวนผู้เข้าชม ๔๐๑ ราย และของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (www.lawamendment.go.th) ในระหว่างวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ รวมจำนวนผู้เข้าชม ๑๒๘ ราย

(๒) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น คำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น

๒.๑ ขั้นตอนก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น คำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ

๒.๒ ขั้นตอนร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น คำชี้แจงและ เหตุผลรายประเด็น ดังนี้

ที่	ประเด็น	ความคิดเห็นของส่วนราชการ / ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
๑	มาตรา ๘	ตามร่างมาตรา ๘ ได้ตัดข้อความในมาตรา ๕ วรรคสองของ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เห็นควรให้คงไว้ตามเดิม เนื่องจากมาตรา ๕ วรรคสอง มีความสอดคล้องกับมาตรา ๑๑ ของ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากยังมีที่ดินที่ส่วนราชการได้มาก่อน พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ อีกจำนวนหนึ่งที่พบว่าในขณะที่ได้มาได้ จดทะเบียนผู้ครอบครองใช้ประโยชน์ หรือ เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในหนังสือสำคัญ บางส่วนราชการยังไม่นำเสนอให้กรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ทำการโอน เปลี่ยนนามให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือ กรรมสิทธิ์ ซึ่งหากกฎหมายใหม่ประกาศใช้ อาจตีความว่า ไม่ต้องโอนที่ราชพัสดุมาเป็น ของกระทรวงการคลังแล้ว	ความหมายของที่ราชพัสดุ ตาม ร่างที่เสนอมตรา ๖ ได้ ครอบคลุมอสังหาริมทรัพย์ที่เป็น ทรัพย์สินของแผ่นดินที่บรรดา กระทรวง ทบวง กรมต่างๆได้ มาแล้ว และกระทรวงการคลังถือ กรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ โดยผล ของกฎหมาย จึงเห็นควรคงตาม ร่างที่สกก.ตรวจพิจารณา
๒	การเรียกคืนที่ราชพัสดุ มาตรา ๒๒(๓)	การที่ส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ ในความหมายนี้หมายถึง ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ ครบถ้วนทั้ง มาตราหรือไม่ ซึ่งหากตีความว่าต้องปฏิบัติ ทั้งมาตราจึงจะเรียกคืนที่ราชพัสดุได้จะยาก ในการปฏิบัติ เพราะตามมาตรา ๒๐(๒) ส่วนใหญ่หน่วยงานผู้ใช้ไม่เคยจัดทำรายงาน ให้ทราบ	ข้อกำหนดตามมาตรา ๒๐ ส่วนราชการที่ใช้ที่ราชพัสดุมี หน้าที่ทั้งสองข้อ ส่วนการเรียกคืน ที่ราชพัสดุตามมาตรา ๒๒ให้ กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุ ได้ เป็นดุลพินิจของกรมธนารักษ์ ที่จะเรียกคืน หากมีเหตุผลอัน สมควร นอกจากนี้ หากส่วน ราชการไม่ปฏิบัติตามข้อใดข้อ หนึ่งกรมธนารักษ์ยังมีหน้าที่ต้อง แจ้งให้ส่วนราชการปฏิบัติให้ ถูกต้องตามมาตรา ๒๒ วรรคสอง

ที่	ประเด็น	ความคิดเห็นของส่วนราชการ / ผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
๓	มาตรา ๒๔	ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หมายถึงการไม่ได้ใช้ประโยชน์ทั้งแปลง หรือไม่ได้ใช้บางส่วน หากเป็นกรณีใช้ประโยชน์แล้วบางส่วน (อาจเป็นส่วนมากหรือส่วนน้อยของที่ราชพัสดุ) กรมธนารักษ์จะนำมาจัดหาประโยชน์ได้หรือไม่	ตามมาตรา ๒๔ หมายถึงที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ตามสภาพข้อเท็จจริง ซึ่งอาจมีพื้นที่บางส่วนในบริเวณที่ส่วนราชการนั้นได้ใช้ประโยชน์อยู่แล้ว หรือเป็นแปลงที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการนั้น แต่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์
๔	บทกำหนดโทษ	ขอให้มีการมาตรการบังคับทางกฎหมายของหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ที่ปล่อยปละละเลย โดยเจตนาขอให้ลงโทษทางวินัยและความรับผิดชอบทางแพ่งด้วย	บทกำหนดโทษหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ที่จงใจปล่อยปละละเลยจะได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองเช่นเดียวกับกฎหมายเดิม
๕	ความหมายของคำว่า การใช้ และการจัดหาประโยชน์	เนื่องจากร่าง พ.ร.บ. ที่ราชพัสดุฯ ไม่มีการกำหนดนิยามของคำว่า การใช้ และการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยในทางปฏิบัติว่าการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุหมายถึงความถึงการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุจากบุคคลที่มีใช้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเท่านั้นหรือไม่	การใช้ และการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ มีบทบัญญัติที่ชัดเจนอยู่แล้วในหมวด ๔
๖	มาตรา ๕๐	ตามร่างกฎหมายที่กำหนดให้การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ (พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖) ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามร่าง พ.ร.บ. ที่ราชพัสดุฯ ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ เนื่องจากในปัจจุบัน สคร. อยู่ระหว่างการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน พ.ศ. โดยเมื่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว จะมีผลเป็นการยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ กรมธนารักษ์ควรที่พิจารณาให้เกิดความชัดเจนว่าคณะกรรมการที่ราชพัสดุตามร่าง พ.ร.บ. ที่ราชพัสดุฯ จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป ในกรณีที่มีการยกเลิก พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ แล้ว	การดำเนินการของคณะกรรมการที่ราชพัสดุที่ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการตามมาตรา ๗๒ แห่ง พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี ๒๕๕๖ จะได้มีการกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

(๒๒)

(๓) การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย
กรมธนารักษ์พิจารณาแล้วเห็นควรยืนยันร่างที่คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา
แล้วเสร็จเพื่อนำเสนอตามขั้นตอนต่อไป

สรุปผลการแสดงความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น พร้อมทั้งคำชี้แจงและเหตุผลรายประเด็น

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.”</p>	<p>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</p> <p>โดยหลักการแล้วเห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุที่มีการเสนอในครั้งนี และเสนอแนะว่าก่อนที่จะเป็นร่างกฎหมายที่รับฟังความคิดเห็น ควรจะมีการสัมมนาร่วมกันก่อนหรือไม่ สำหรับชื่อของพรบ. น่าจะเป็นร่างพรบ. ที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ที่สื่อให้เห็นว่า เป็นที่ดินที่ส่วนราชการต่างๆ ใช้ประโยชน์และในร่างพรบ. มีหมวดหมู่แยกเป็นที่สงวนหวงห้าม ที่ราชพัสดุ เป็นต้น และมีข้อห่วงใยสำหรับที่ดินที่ได้มาจากกฎหมายเก่าๆ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔</p> <p>เห็นควรให้มีการแบ่งหมวดหมู่ร่างพรบ. ให้มีความชัดเจน</p>	<p>ประเด็นเรื่องชื่อ เห็นควรยืนยันตามชื่อเดิม เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ เป็นกฎหมายเฉพาะที่บังคับใช้กับทรัพย์สินของแผ่นดินเฉพาะที่อยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุ ตามนิยามในมาตรา ๔</p> <p>(๒๓)</p> <p>ไม่สามารถจัดแบ่งหมวดหมู่</p>
<p>มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p>		
<p>มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘</p>	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕</p>	<p>คงตามร่างเดิม เนื่องจากการยกเลิกกฎหมายว่า</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	เห็นควรแก้ไขเป็น “ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ และบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือขัดแย้งกับบทบัญญัติพระราชบัญญัตินี้ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน	ด้วยที่ราชพัสดุที่บังคับใช้อยู่เดิม
<p>มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“ส่วนราชการ” หมายความว่า ส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม</p> <p>“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการในสังกัดรัฐสภา ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ ตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงส่วนราชการตามกฎหมายอื่น</p> <p>“องค์กรอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการหรือ หน่วยงานของรัฐ และไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ</p> <p>“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง</p> <p>“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการที่ราชพัสดุ</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ</p> <p>คำนิยาม มาตรา ๔ “ส่วนราชการ” กำหนดนิยามความหมายไว้โดยไม่ได้รวมถึงรัฐวิสาหกิจ เวลาใช้กฎหมายก็จะเกิดปัญหาว่าระเบียบหลายตัวมีบทนิยามคำว่า “รัฐวิสาหกิจ” แตกต่างกันยกตัวอย่างเช่น พรบ.วิธีการงบประมาณ “ส่วนราชการ” ไม่ได้รวมถึงรัฐวิสาหกิจ รัฐวิสาหกิจจะเข้าคำว่าหน่วยงานอื่นของรัฐหรือไม่ อาจจะมีปัญหาในการบังคับใช้ได้</p> <p>กรมที่ดิน</p> <p>ตั้งข้อสังเกตในเรื่องของคำจำกัดความของคำว่า “ส่วนราชการ” หน่วยงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค หรือส่วนท้องถิ่น และหมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐที่ใช้รัฐวิสาหกิจ จะมีความสอดคล้องกับมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุหรือไม่</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑</p> <p>เห็นควรแก้ไขเป็น</p>	<p>มาตรา ๔ เป็นการให้คำนิยามเฉพาะหน่วยงานของรัฐที่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุและการที่ไม่ให้คำนิยามของ “รัฐวิสาหกิจ” เพราะรัฐวิสาหกิจไม่มีสิทธิใช้ที่ราชพัสดุ เช่นเดียวกับหน่วยงานของรัฐอื่น โดยรัฐวิสาหกิจจะใช้ที่ราชพัสดุได้ด้วยวิธีการเช่า เช่นเดียวกับเอกชนทั่วไป</p> <p>(๒๓)</p> <p>เห็นควรคงตามร่างเดิม เนื่องจากปัจจุบันมีการจัดตั้งองค์กรของรัฐรูปแบบต่างๆ การแบ่งกลุ่มองค์กรของรัฐเป็นหลายกลุ่มก็เพื่อประโยชน์ในการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษาใช้ รวมถึงการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ที่จะได้กำหนดในกฎหมายลำดับรอง</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง</p> <p>“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีงบประมาณ</p> <p>“องค์กรอื่นของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการหรือ หน่วยงานของรัฐ และไม่เป็น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ</p> <p>“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมธนารักษ์</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรให้เพิ่มคำจำกัดความของ “รัฐวิสาหกิจ”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรให้เพิ่มคำจำกัดความคำว่า “รัฐวิสาหกิจ หมายความว่า รัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล”</p>	<p>ในประเด็นเรื่องการกำหนดนิยาม “รัฐวิสาหกิจ” ตามร่างพรบ. ไม่ได้นำมากำหนดไว้เพราะถือว่ารัฐวิสาหกิจอยู่ในกลุ่มของผู้ที่ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุด้วยวิธีการเช่าเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มาตรา ๕ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดและให้หมายความรวมถึงที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว <u>และให้หมายความรวมถึงอสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรด้วย</u></p>	<p>กระทรวงกลาโหม</p> <p>มีข้อสังเกตว่า “ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้” หมายความว่าอย่างไร หมายความว่ารวมถึงที่ดินที่ทรงสงวนของกองทัพเรือด้วยหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุเดิมไม่ได้มีคำว่า “ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้” บัญญัติไว้ มีเจตนารมณ์ในการบัญญัติไว้ มีผลดีผลเสียอย่างไร เห็นควรให้ตัดคำว่า “ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้” ตามมาตรา ๕ ออก</p> <p>กองทัพเรือเห็นว่า เขตทรงสงวนของกองทัพเรือไม่ใช่ที่ราชพัสดุ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑</p> <p>เห็นควรเพิ่มตอนท้ายว่า “... อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒</p> <p>เห็นควรให้ตัด “และให้หมายความรวมถึงที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว” เพราะจะทำให้ความหมายของที่ราชพัสดุครอบคลุมมากกว่า</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕</p>	<p>คำชี้แจง</p> <p>เห็นควรเพิ่มเติม “อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร” อยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุด้วย เพื่อให้เกิดความชัดเจนสำหรับรายละเอียดอื่น ให้คงตามร่างเดิมซึ่งเป็นไปตามแนวคำวินิจฉัยตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>เห็นควรเพิ่มเติมท้ายว่า “และให้หมายความรวมถึง อสังหาริมทรัพย์ ที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๖ เห็นควรให้แก้ไขเป็น “อสังหาริมทรัพย์อันเป็น ทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดและให้หมายความรวมถึงที่ดินที่ สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อ ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว หรือไม่ก็ตาม</p> <p>ให้ที่ราชพัสดุทุกชนิดได้รับการคุ้มครองไม่อาจยกอายุ ความแ่่งการครอบครองหรือการครอบครองปรปักษ์ในที่ราช พัสดุ”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๙ เห็นควรเพิ่มเติม ความหมายที่ราชพัสดุเพื่อป้องกัน กฎหมายฉบับอื่นๆ ที่ประกาศแล้วมีผลทำให้ที่ราชพัสดุเสื่อมค่า ลง ไม่สามารถเข้าใช้ได้ตามวัตถุประสงค์</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ ความเห็นว่</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>การบัญญัติให้ที่หวงห้ามไว้แต่ยังมีได้ใช้ประโยชน์ในราชการไม่เป็นที่ราชพัสดุ ขัดกับหลักการและเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ.ที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ ที่บัญญัติให้ที่ดินที่หวงห้ามไว้แต่มีได้ใช้ประโยชน์เป็นที่ราชพัสดุ อีกทั้งมีคำพิพากษาศาลฎีกาเคยพิพากษาไว้ว่าที่ดินที่ประกาศสงวนหวงห้ามไว้ยังมีได้ใช้ประโยชน์เป็นที่ราชพัสดุ แม้คณะกรรมการกฤษฎีกาจะเคยวินิจฉัยไว้แล้ว แต่ก็เห็นว่าหากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาขัดแย้งกับ คำพิพากษาศาลฎีกาต้องยึดถือคำพิพากษาของศาลฎีกา เพราะคำพิพากษาของศาลฎีกาคือคำวินิจฉัยขององค์กรตุลาการที่มีอำนาจในการตัดสินการดำเนินการของหน่วยงานด้านปกครอง</p> <p><u>จึงเห็นควรให้คงความหมายของที่ราชพัสดุไว้ตาม พ.ร.บ.ที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘</u></p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ เห็นควรเพิ่ม “ ...หรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ของรัฐบาลไทยในต่างประเทศ และส่วนราชการ ...”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๗ เห็นควรให้คงความหมายของที่ราชพัสดุ ให้เป็นไปตามพรบ.ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ เนื่องจาก</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>ความหมายของที่ราชพัสดุตามร่างพรบ. มาตรา ๕ ทำให้มีการตีความแคบลง และมีปัญหาในแนวทางปฏิบัติ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรเพิ่มข้อความในวรรคท้าย “ทั้งนี้ รวมถึงที่ดินในบทบัญญัติ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๓)” ด้วย</p>	(๒๓)
<p>มาตรา ๖ อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ <u>ไม่เป็นหรือ</u>ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ</p> <p>(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน</p> <p>(๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน</p> <p>(๓) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(๔) อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น</p> <p>(๕) อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งและดำเนินการโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน</p> <p>(๖) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไม่ให้ถือ</p>	<p>กระทรวงกลาโหม</p> <p>เดิมพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๔ (๒) อสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ ตามมาตรา ๖ (๒) “อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกันโดยตัดคำว่า “ที่ชายตลิ่งทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ” จะส่งผลอย่างไรหรือไม่ซึ่งคำว่า “เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ” มาจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒) เมื่อตัดออกไปจะส่งผลต่อการดำเนินคดีทางแพ่งหรือไม่ อย่างไร</p>	<p>เห็นควรเพิ่มเติม “ไม่เป็นหรือ” เนื่องจาก คำว่า “ไม่เป็น” กับ “ไม่ถือเป็น” มีความหมายแตกต่างกันถึงแม้ผลจะตรงกัน ซึ่งตาม ปพพ. มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และ (๒) แม้จะเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นทรัพย์สินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินก็ตาม แต่ไม่เป็นที่ราชพัสดุ แต่อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ นิติบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ซึ่งตามความหมายแล้วย่อมถือว่าเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและอยู่ในความหมายของที่ราชพัสดุ แต่กฎหมายบัญญัติไม่ให้ถือเป็นที่ราชพัสดุ สำหรับประเด็นอื่น ๆ เห็นควรคงตามร่างเดิม</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
เป็นที่ราชพัสดุ	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ แก้ไขร่างมาตรา ๖ เป็น “อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรให้ตัด (๔),(๕) ออก เพราะเนื้อความใน (๖) ครอบคลุมทั้ง (๔),(๕) แล้ว</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เห็นควรให้ความหมายของรายได้และทรัพย์สินของ สถานศึกษาให้มีความชัดเจนว่ารายได้คืออะไร และทรัพย์สิน คืออะไร</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๙ เห็นควรเพิ่ม (๗) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายอื่น บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะและทับซ้อนที่ราชพัสดุ ก็ให้ถือว่าไม่ เป็นที่ราชพัสดุ เช่น พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p><u>มีความเห็นว่า</u> ควรเพิ่มข้อความใน (๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับ พลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน ให้ เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๒)</p> <p>(๕) มีความเห็นว่า คำว่า “ดำเนินการ” อาจเป็นปัญหาในทาง ปฏิบัติและการตีความในอนาคต จึงควรเขียนให้ชัดเจนว่า “เป็นการได้มาโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน” แทนคำว่า “ดำเนินการโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ ตามร่างมาตรา ๖ (๒) เห็นควรให้คงคำว่า “เช่น ที่ ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ” เห็นควรรวม มาตรา ๙ (๖) และ (๕) เป็น “อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่ มีกฎหมาย จัดตั้งและดำเนินการโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณ แผ่นดินและที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไม่ให้ ถือเป็นที่ ราชพัสดุ”</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๕ มาตรา ๖ (๒) เพิ่มเติม เช่น ที่ขายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ เพิ่ม (๗) ที่ดินที่ได้มาโดยการเวนคืนตามกฎหมาย ว่าด้วยปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘ เห็นควรเพิ่มข้อความตอนท้ายร่างมาตรา ๖ (๔) “ยกเว้นการได้มาของที่ดินโดยมีผู้อุทิศให้ก่อนพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒”</p>	(๓๒)
มาตรา ๗ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ใน ที่ราชพัสดุ		
มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรอง ประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวง	กระทรวงกลาโหม กำหนดเรื่องคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ในส่วนของ ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นควรให้เพิ่ม ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการแก้ไขการ บุกรุกที่ดินเข้าไปด้วย	เห็นควรปรับปรุงร่างมาตรา ๘ โดยเพิ่ม ผู้อำนวยการสำนัก หรือกองที่ได้รับมอบหมายจาก อธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐศาสตร์ การวางแผนแม่บทการใช้ที่ดิน หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและเลขานุการ <u>และให้ผู้อำนวยการสำนัก หรือกองที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</u></p>	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ คำว่า "ผู้ทรงคุณวุฒิอื่น" ในร่างเดิมอาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด</p> <p>เพิ่มทางเลือกผู้เชี่ยวชาญด้านการเงิน เห็นควรแก้เป็น มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการที่ราชพัสดุ" ประกอบด้วย</p> <p>(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ</p> <p>(๒) ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธานกรรมการ</p> <p>(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง</p> <p>(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐศาสตร์ การวางแผนแม่บทการใช้ที่ดิน <u>การเงิน</u> หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวนไม่เกินสามคน</p> <p>ให้อธิบดีกรมธนารักษ์มอบหมายผู้อำนวยการสำนัก กฎหมายหรือกองในกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</p>	<p>สำหรับประเด็นอื่นๆ เห็นควรคงตามร่างเดิม เนื่องจาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแก้ปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐทุกประเภทมีมาตรการในการแก้ไขปัญหาที่เป็นหลักเกณฑ์กลางซึ่งหน่วยงานของรัฐผู้ปกครองดูแลที่ดินของรัฐทุกประเภทต้องถือปฏิบัติอยู่แล้ว จึงเห็นว่าในขณะนี้ยังไม่จำเป็นต้องเพิ่มผู้ทรงคุณวุฒิการแก้ปัญหาการบุกรุกในกรรมการที่ราชพัสดุ - สำหรับการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ การกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีน่าจะเกิดความคล่องตัวมากกว่า - ปัจจุบันสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ทั้งที่อยู่/ไม่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษา มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ หรือจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุได้โดยไม่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการที่ราชพัสดุกำหนด จึงยังไม่จำเป็นต้องเพิ่มเติมองค์ประกอบในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ <p style="text-align: right;">(๓)</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เห็นควรกำหนดวิธีการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิให้ชัดเจน</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรเพิ่มตอนท้ายว่า “และให้ผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้อำนวยความสะดวกที่ได้รับมอบหมายจากอธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรให้คง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓</p> <p><u>มีความเห็นว่า</u> ตามกฎหมายเดิมได้กำหนดให้มีผู้ช่วยเลขานุการ ซึ่ง หมายความว่าได้กำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบไว้ หากไม่ กำหนดไว้ตามเดิมอาจมีปัญหว่าหน่วยงานใดจะเป็น ผู้รับผิดชอบนำเสนอเรื่องให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุพิจารณา ดังนี้ จึงเห็นควรให้มีตำแหน่งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการไว้</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>หนึ่งตำแหน่ง</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๔ เห็นควรให้คง ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็น กรรมการที่ราชพัสดุ และให้เพิ่มผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๕ - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นกรรมการที่ราชพัสดุ เช่นเดียวกับพรบ. ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากมีที่ราช พัสดุอยู่ในความครอบครองของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (โรงเรียน) อยู่เป็นจำนวนมาก</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๗ เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ราชพัสดุ ดังนี้ - ผู้อำนวยการสำนักบริหารที่ราชพัสดุ กรุงเทพมหานคร หรือ ผู้อำนวยการกองภูมิภาค เป็นผู้ช่วย เลขานุการ คณะกรรมการ - ปลัดกระทรวงศึกษาธิการและปลัดกระทรวง สาธารณสุข เนื่องจากมีหน่วยงานในสังกัดใช้ประโยชน์จำนวน มาก</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <p>(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร</p> <p>(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหา ประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย</p> <p>(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ</p> <p>(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตาม (๒) ให้ออกเป็นกฎกระทรวง</p>	<p>กระทรวงกลาโหม</p> <p>มาตรา ๙ (๒) “รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย” ควรกำหนดกรอบอำนาจในการเรียกคืนไว้ให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์ในการเรียกคืนว่าเพื่อประการใด</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑</p> <p>เห็นควรแก้ไขเป็น มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <p>(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร</p> <p>(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย</p> <p>(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ</p> <p>(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย</p> <p>หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตาม (๒) ให้ออกเป็นกฎกระทรวง</p>	<p>เห็นควรปรับปรุงโดยตัดคำว่า “ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร” ในมาตรา ๙ (๑) และ (๒) เพื่อให้สอดคล้องกับการเพิ่มเติมคำนิยาม ของคำว่า “ที่ราชพัสดุ” โดยให้รวมถึง อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ตั้งอยู่นอกราชอาณาจักร</p> <p>สำหรับการเพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการที่ราชพัสดุในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียกคืนที่ราชพัสดุจากผู้ใช้ประโยชน์มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะทำให้การบริหารจัดการที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดทางราชการในภาพรวม</p> <p style="text-align: right;">(๑๒)</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๔ เสนอปรับปรุงมาตรา ๙ (๔) เห็นควรให้ยกเลิก ไม่ ควรให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการคณะกรรมการและมี อำนาจเหนือพรบ.ที่ราชพัสดุ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ ตามร่างมาตรา ๙ (๑) และ (๒) เห็นควรตัดคำว่า ทั้ง ที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักรเนื่องจากนิยามไว้ในมาตรา ๕ แล้ว</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓</p> <p><u>มีความเห็นว่า</u> (๒) ใช้ถ้อยคำฟุ่มเฟือยเกินจำเป็นแค่ระบุไว้ว่า “กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ใน และนอกราชอาณาจักร” ก็ครอบคลุมแล้ว อีกทั้งได้ระบุไว้ท้าย มาตรา ๙ แล้วด้วย</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๒ ตามร่างมาตรา ๙ (๓) เห็นควรใช้คำว่า</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	“ดำเนินการ” แทนคำว่า “ปฏิบัติ”	
<p>มาตรา ๑๐ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้</p> <p>ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น <u>เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้</u></p> <p><u>เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่</u></p> <p>มาตรา ๑๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>มาตรา ๑๐ เห็นควรให้แก้เป็น</p> <p>วรรคสอง “เว้นแต่วาระที่เหลืออยู่ไม่ถึง ... วัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้”</p> <p>วรรคสาม “เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่”</p> <p>อ้างอิงจากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑</p> <p>เห็นควรแก้ไขเป็น มาตรา ๙ ให้กรรมการ</p>	<p>เห็นควรปรับปรุงตามที่เสนอ**</p> <p>เห็นควรปรับปรุงเพิ่มเติมวาระการดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ ให้ชัดเจนขึ้นโดยเทียบเคียงจากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙</p> <p>(๒๒)</p> <p>เห็นควรเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเทียบเคียง</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) มีสัญชาติไทย</p> <p>(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์</p> <p>(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง</p>	<p>ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้</p> <p>ในกรณีที่ต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้มีการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่างลงเว้นแต่วาระของกรรมการจะเหลือไม่ถึงหกสิบวันและให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว</p> <p>เมื่อครบกำหนดตามวาระแล้ว หากมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ กรรมการผู้ซึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นให้อยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการต่อไปจนกว่าจะมีกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒</p> <p>เห็นควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๐ วรรคสอง เป็น “ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕</p> <p>เห็นควรเพิ่มวรรคสาม “ในกรณีที่ยังไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒินั้น</p>	<p>จากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นควรเพิ่มให้ผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ราชพัสดุตามวรรคสอง น่าจะเป็นการแต่งตั้งทดแทนกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่างไว้ตาม มาตรา ๑๑ ดังนั้น ควรระบุให้ชัดเจน</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๕ ในระหว่างที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ และยังไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการแทนควรให้ทำหน้าที่ไปพลางก่อน</p>	(๐๒)
<p>มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ</p> <p>(๑) ตาย</p>	<p>กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>๑. ควรเพิ่มอีก ๑ มาตรา กำหนดคุณสมบัติและ</p>	<p>เห็นควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการพ้นตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยเทียบเคียง</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>(๒) ล่าออก</p> <p>(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ <u>มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ</u></p> <p>(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย</p> <p>(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ</p> <p>(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ</p> <p>(๗) <u>ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา</u></p>	<p>ลักษณะที่ไม่ต้องห้าม เช่น ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการหรือในธุรกิจเกี่ยวกับ (ปรับให้เข้ากับที่ราชพัสดุ)</p> <p>๒. มาตรา ๑๑ (๓) รัฐมนตรีให้ออก เพราะอะไร เช่น บกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ</p> <p>๓. มาตรา ๑๑ เพิ่มเรื่องการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตราใด</p> <p>อ้างอิงจากพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ แก้ไขเป็นมาตรา ๑๐</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรตัดใน (๖) “โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ” ออก</p>	<p>พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙ และพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มาตรา ๑๓ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม</p> <p>ในการประชุมครั้งใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม</p> <p>การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็น เสียงชี้ขาด</p> <p>ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นมีหน้าที่แจ้งให้คณะกรรมการทราบ แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียงในเรื่องนั้น</p>	<p>กระทรวงกลาโหม</p> <p>เห็นควรให้ตัดออก และใช้ถ้อยคำว่า ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการโดยอนุโลม</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒</p> <p>เห็นควรแก้ไขร่างมาตรา ๑๒ ววรรคสี่ ตอนท้าย เป็น “แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียงในเรื่องนั้น”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘</p> <p>เห็นควรให้กำหนดมาตรการบังคับหากตรวจสอบพบว่ามีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐ ๑๑ ๑๒ และ ๑๓</p> <p>ถ้อยคำในวรรคสาม “กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย” ควรจะเป็น “กรรมการผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสีย”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘</p> <p>เห็นควรแก้ไขข้อความในวรรคท้าย “แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม” เป็น “และไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม”</p>	<p>เห็นควรคงตามร่างเดิม เนื่องจากเป็นการบัญญัติกฎหมายขึ้นเฉพาะจึงควรกำหนดบทบัญญัติในเรื่องการประชุมคณะกรรมการไว้ ซึ่งไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง</p>

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของ คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม</p>	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรให้นำไปรวมกับมาตรา ๙ เพื่อให้อำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการอยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐ ๑๑ ๑๒ และ ๑๓ ควรนำไปรวมไว้ใน มาตรา ๙ ทั้งนี้ เพื่อให้อำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการฯ อยู่รวมในมาตราเดียว เพื่อความ สะดวกในการค้นหา ศึกษา และการใช้กฎหมาย</p>	<p>เห็นควรคงตามร่างเดิม</p>
<p>มาตรา ๑๕ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้ กระทำโดยพระราชบัญญัติและให้มีแผนที่แสดงเขตที่ราชพัสดุแนบท้าย ด้วย ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรเพิ่มข้อความวรรคสอง เป็น "ส่วนการโอน กรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่นและที่ราชพัสดุที่อยู่นอกราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง" กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐ ๑๑ ๑๒ และ ๑๓ ควรเพิ่มเติมถ้อยคำในวรรคสองเป็น "ส่วนการโอน กรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ตามความวรรคแรกให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง</p>	<p>เห็นควรคงตามร่างเดิม</p>
<p>มาตรา ๑๖ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่นอก ราชอาณาจักรให้กระทำได้ เมื่อได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ</p>	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑ เห็นควรให้ตัดมาตรา ๑๕ ออก</p>	<p>เห็นควรคงตามร่างเดิม</p>

(๒๒)

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๕ เห็นควรตัดเนื้อหาในมาตรา ๑๕ ออก และควรนำไป รวมไว้ในมาตรา ๑๔	
มาตรา ๑๗ การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของ แผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้นหรือเมื่อสิ้น สภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลัง ไม่ประสงค์จะสงวนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้าย พระราชกฤษฎีกานั้นด้วย	<p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๒ เห็นควรตัดคำว่า “เพื่อประโยชน์เช่นนั้น” เพื่อป้องกันการตีความที่เฉพาะเจาะจง</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๘ เห็นว่ากรณีกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวน ที่ดินไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะแล้วให้สามารถ นำมาจัดประโยชน์ได้เลยโดยไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการถอน สภาพ</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๙ เห็นควรตัดคำว่า “เพื่อประโยชน์เช่นนั้น”</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๐, ๑๑, ๑๒, และ ๑๓ ควรเพิ่มถ้อยคำเป็น “การถอนสภาพการเป็นสา ธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่ใช้เพื่อ</p>	เห็นควรคงตามร่างเดิม

(๒๒)

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
	<p>ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ รวมทั้งที่สงวนหรือหวงห้าม ให้ กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้นหรือเมื่อสิ้นสภาพการ เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ ประสงค์จะสงวนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีก ต่อไป โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดิน แนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑๘</p> <p>เห็นควรให้แก้ไขข้อความ “ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้ เพื่อประโยชน์เช่นนั้น” เป็น “ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้”</p>	(๒๒)
<p>มาตรา ๑๘ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ</p> <p>การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุมิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุน ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่ โครงการที่คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการ ของรัฐหรือคณะกรรมการกำหนดให้ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่า ด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ</p> <p>การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุที่มีมูลค่าโครงการเกินกว่า ห้าพันล้านบาทต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรและส่วนราชการ</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ</p> <p>เห็นด้วยตามร่างมาตรา ๑๗ วรรคสอง เนื่องจาก สอดคล้องกับ กฎหมายร่วมลงทุนที่อยู่ระหว่างการปรับปรุง แก้ไข</p> <p>กระทรวงกลาโหม</p> <p>เห็นควรให้เพิ่มข้อความว่า “สำหรับที่ราชพัสดุที่ใช้ เพื่อประโยชน์ของทางราชการทางทหาร หากกระทรวงการคลัง จะนำที่ราชพัสดุนั้นไปดำเนินการใดๆ ต้องได้รับความยินยอม</p>	

ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น ต่อร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น/ข้อคัดค้านหรือ ความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง	คำชี้แจง
<p>หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐเป็นผู้ใช้ประโยชน์ กระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้เอกอัครราชทูตหรือบุคคลซึ่งมี หน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติราชการหรือหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐ ในประเทศที่ที่ราชพัสดุตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษาที่ราชพัสดุนั้นก็ได้</p>	<p>จากส่วนราชการทหารผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุนั้นก่อนทุก กรณี”</p> <p>กรณีที่ดินราชพัสดุที่กลาโหมใช้ประโยชน์ตามภารกิจ เพื่อความมั่นคงของรัฐ และเพื่อความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนใน กิจการของรัฐ สามารถกำหนดให้ต้องดำเนินการตามกฎหมาย ว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐได้หรือไม่ เพียงใด</p> <p>ที่ดินราชพัสดุที่กลาโหมใช้ประโยชน์ตามภารกิจเพื่อ ความมั่นคงของรัฐ และเพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน จะให้กรมธนารักษ์ทุกกรณีอาจจะไม่เหมาะสม อาจต้องมี นโยบายรัฐบาลเป็นกรณีๆไปได้</p> <p>กลุ่มสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ คลัสเตอร์ที่ ๑</p> <p>เห็นควรแก้เป็น วรรคสอง “... การจัดหาประโยชน์ ในที่ราชพัสดุไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชน ร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่โครงการที่เกี่ยวข้องหรือ เป็นโครงสร้างพื้นฐานหรือบริการสาธารณะ หรือที่กำหนดไว้ใน กฎกระทรวง”</p>	

การวิเคราะห์ผลกระทบในการออกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

๑. ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย

- (๑) กระทรวงการคลัง กรมธนารักษ์ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ
- (๒) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และผู้เช่า
- (๓) เอกชนผู้ได้รับสิทธิที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและประชาชนทั่วไป

ผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมาย

- (๑) หน่วยงานผู้ปฏิบัติในสังกัดกรมธนารักษ์ ในฐานะผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ
- (๒) ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุทั้งในและนอก

ราชอาณาจักร

- (๓) เอกชนผู้ที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุในพื้นที่ทุกจังหวัด

๒. ผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่บุคคลดังกล่าว

ด้านเศรษฐกิจ

- เชิงบวก

- ๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์
- ๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ

ที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

- ๓. กระทรวงการคลังสามารถพัฒนาที่ราชพัสดุได้คล่องตัวขึ้น ลดขั้นตอนการดำเนินงาน

ตามกฎหมายร่วมทุน

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เอกชนผู้สนใจที่จะเข้ามาพัฒนา

ที่ราชพัสดุและประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

ด้านสังคม

- เชิงบวก

- ๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุที่ครบถ้วนสมบูรณ์
- ๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ

ที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

- ๓. องค์กรภาครัฐและประชาชนผู้ได้รับบริการที่ดี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

องค์กรของรัฐผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ เอกชนผู้สนใจที่จะเข้ามาพัฒนาที่ราชพัสดุและ

ประชาชนผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ
- ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ
ไม่มี

ด้านอื่นๆ

ด้านการบริหารราชการ

- เชิงบวก

๑. ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่ราชพัสดุเพื่อนำมาบริหารจัดการที่ราชพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

๒. ภาครัฐมีเครื่องมือในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติเพื่อใช้ในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ที่ดินราชพัสดุได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่า ตามศักยภาพของที่ดิน

๓. ภาครัฐสามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการบริหารจัดการที่ราชพัสดุให้เหมาะสมกับสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และนโยบายของรัฐบาล

๕. เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และเพื่อเป็นการรักษาที่ดินของรัฐไว้เพื่อใช้ประโยชน์ของทางราชการต่อไป

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงบวก

ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ผู้ปฏิบัติและผู้ใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ประชาชน ผู้รับบริการจากภาครัฐ

- เชิงลบ

ไม่มี

ผู้ได้รับผลกระทบเชิงลบ

ไม่มี

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

๑. ประชาชนได้รับความสะดวกสบายในการติดต่อเข้ารับบริการจากภาครัฐ รวมทั้งสามารถนำที่ราชพัสดุมาสนับสนุนการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การนำที่ราชพัสดุมาจัดให้เช่าเพื่ออยู่อาศัย การเกษตร วิสาหกิจชุมชน หรือเช่าเพื่อกิจการในเชิงพาณิชย์หรืออุตสาหกรรมขนาดใหญ่ในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลในการสร้างงานแก่ชุมชนในท้องถิ่น

๒. ภารกิจเกี่ยวกับที่ราชพัสดุเป็นงานสนับสนุนการปฏิบัติราชการของฝ่ายบริหารไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม หรือด้านอื่น ๆ

๓. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้มีประเด็นการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การจัดการประโยชน์ในที่ราชพัสดุ มีความคล่องตัว ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากซ้ำซ้อน และทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงที่ราชพัสดุ ซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินได้มากยิ่งขึ้น

แผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของ
ของร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตรา	กรอบระยะเวลาดำเนินการ	กรอบสาระสำคัญ
๑	ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำและขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ม.๑๗ ม.๑๘	จัดทำร่างระเบียบเสร็จเรียบร้อยภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำและขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ เช่น การนำส่งที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ หลักเกณฑ์วิธีการในการพิจารณาขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ การแก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และจำหน่ายทะเบียนที่ราชพัสดุ เป็นต้น
๒	ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ม.๑๙ ม.๒๐ ม.๒๑ ม.๒๒	กระทรวงการคลังเสนอกฎกระทรวงภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมายประกาศในราชกิจจานุเบกษา	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการปกครองดูแล บำรุงรักษาที่ราชพัสดุ การขอใช้ที่ราชพัสดุ ของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การดำเนินคดีเกี่ยวกับที่ราชพัสดุและทรัพย์สินที่ราชพัสดุ ขั้นตอนกระบวนการและสถานที่ยื่นคำร้องขอใช้ที่ราชพัสดุ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้ใช้ที่ราชพัสดุ จำนวนเนื้อที่ในการขอใช้ ระยะเวลาในการใช้ เป็นต้น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุทั้งในส่วนที่มีราคาซื้อขายที่ราชพัสดุ ไม่เกินห้าร้อยล้านบาท และเกินกว่าห้าร้อยล้านบาท เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการ

ลำดับ	กฎหมายลำดับรอง	มาตรา	กรอบระยะเวลาดำเนินการ	กรอบสาระสำคัญ
๓	ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ.	ม.๒๐ ม.๒๓	จัดทำร่างระเบียบเสร็จเรียบร้อย ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมาย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำรายงาน เกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ ของส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะ
๔	ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ ของแผ่นดินโดยเฉพาะ พ.ศ.	ม.๓๑ ม.๓๒ ม.๔๑	กระทรวงการคลังเสนอกฎกระทรวง ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมาย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอน กรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และการขอคืนที่ราชพัสดุที่มีใช้ที่ดินที่เป็นสาธารณ สมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะของผู้บริจาคหรือผู้ทิดให้หรือทายาท รวมทั้งการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุและทรัพย์สิน นอกพระราชอาณาจักร
๕	ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการ ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ และทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร พ.ศ.	ม.๓๙ ม.๔๔	จัดทำร่างระเบียบเสร็จเรียบร้อย ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมาย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำรายงาน เกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุ และทรัพย์สินของหน่วยงานของส่วนราชการต่างๆ ที่ตั้งอยู่ต่างประเทศ
๖	ร่างระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุ และทรัพย์สินนอกราชอาณาจักร พ.ศ.	ม.๔๐ ม.๔๓	จัดทำร่างระเบียบเสร็จเรียบร้อย ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่วันที่กฎหมาย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดทำ ทะเบียนที่ราชพัสดุและทรัพย์สินที่อยู่ต่างประเทศ เพื่อทราบจำนวนที่ราชพัสดุและทรัพย์สินดังกล่าว รวมทั้ง มีบัญชีควบคุมทรัพย์สินประกอบการบริหารจัดการ